

᾽Αντ. Μαθᾶ
Θεολόγου
Λαζ. Γαβαλᾶ
Παιδαγωγοῦ

Γιά τήν Τρίτη Τάξη
τοῦ Δημοτικοῦ

ΠΑΛΑΙΑ

ΔΙΑΘΗΚΗ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
246

ανισμός ᾽Εκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων, ᾽Αθήνα 1981

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Γ/Δ = 91

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Με απόφαση τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὰ διδακτικά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου τυπώνονται ἀπὸ τὸν Ὀργανισμό Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων καὶ μοιράζονται ΔΩΡΕΑΝ.

ΣΤ

89

ΣΧΒ

Μαδάγ, Άνω.

ΠΑΛΑΤΗ
ΗΛΙΟΦΑΙΔ

Ἄντ. Μαθᾶ
Θεολόγου
Λαζ. Γαβαλᾶ
Παιδαγωγοῦ

Γιά τήν Τρίτη Τάξη
τοῦ Δημοτικοῦ

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

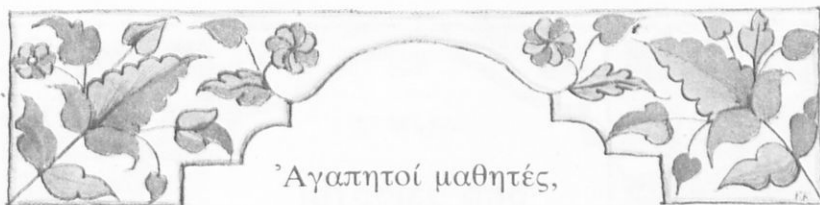
Ἄργανισμός Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων, Ἀθήνα 1981

002
WRF
ΕΤΩΑ
246

Β.ΒΑΙΟΣΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ

Όργανο: Επιτ. Διδ. Β. Β. Σίμων
Λύξ. Αριθ. Εισαγ. 2476 Έτος 1981

Τό βιβλίο αυτό λέγεται ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ, πού σημαίνει παλαιά συμφωνία, παλαιά υπόσχεση. Είναι δηλαδή ή πρώτη υπόσχεση πού ἔδωσε ὁ Θεός στούς ἀνθρώπους, καί ξεχωριστά στούς Ἰσραηλίτες, ὅτι θά στείλει τό μονάκριβο παιδί Του νά θυσιασθεῖ γιά νά σώσει ὅλους τούς ἀνθρώπους.

“Ὅλα ὅσα θά διαβάσετε σ’ αὐτό τό βιβλίο ἔγιναν πολλά χρόνια πρὶν γεννηθεῖ ὁ Χριστός μας, ὁ σωτήρας τοῦ κόσμου.

Στήν Παλαιά Διαθήκη θά μάθετε πώς ὁ Θεός φανέρωσε τό θέλημά Του στούς Ἑβραίους μέ διάφορους εὐσεβεῖς ἀνθρώπους, πού τούς ἔστειλε κατά καιρούς, θά δεῖτε πώς τούς προστάτευε ὅταν ἐκτελοῦσαν τό θέλημα του. Θά γνωρίσετε στό βιβλίο αὐτό καλοῦς ἀνθρώπους, πού δοξάστηκαν ἀπ’ τό Θεό, καί κακοῦς, πού τιμωρήθηκαν γιά τίς ἁμαρτίες τους.

Ἡ ἱστορία πού θά μάθετε μέ τό βιβλίο αὐτό εἶναι πολύ ἐνδιαφέρουσα.

[The text in this section is extremely faint and illegible. It appears to be a multi-paragraph document, possibly a report or a set of guidelines, but the specific content cannot be discerned.]

Α) Ἡ Ἱστορία πρὶν ἀπὸ τοὺς Πατριάρχες.

1. Εἰσαγωγή

Ὅταν βρεθοῦμε μπρὸς σ' ἓνα μεγάλο καὶ ψηλό κτίριο, τό θαυμάζουμε καὶ σκεπτόμαστε αὐτόν πού κατασκεύασε τό ὑπέροχο αὐτό ἔργο... Τό ἴδιο σκεπτόμαστε ὅταν βλέπουμε πολλά ἀπ' τὰ σπουδαῖα ἔργα τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ἀντικρίζουμε ἓνα ραδιόφωνο, μιά τηλεόραση, ἓναν πύραυλο, ἓνα διαστημικό πλοῖο καὶ ὅποιοδήποτε πολύπλοκο μηχανισμό, ὁ νοῦς μας πάει σέ κείνον πού τὰ κατασκεύασε, δηλαδή τό δημιουργό του, γιατί τίποτε δέν μπορεῖ νά γίνει μόνο του.

Θαυμάζουμε τόν ἄνθρωπο γιά τὰ μεγάλα, τὰ πολύπλοκα καὶ τὰ σπουδαῖα δημιουργήματά του. Πόσο ὅμως θά πρέπει νά θαυμάζουμε τὰ τόσα ἄλλα ὑπέροχα δημιουργήματα πού ὑπάρχουν γύρω μας; ὅπως εἶναι:

- Ὁ ἀπέραντος οὐρανός, ὁ λαμπερός ἥλιος, τό ἀσημένιο φεγγάρι καὶ τ' ἀμέτρητα ἀστέρια πού φωτίζουν τό στερέωμα.
- Ἀκόμη ἢ γῆ πού κατοικοῦμε μέ τὰ λογιῶν φυτά, τὰ

πολύχρωμα και μυρωμένα λουλούδια, τά διάφορα ἡμερα και ἄγρια ζῶα.

● Ἐπίσης, ἡ ἀπέραντη θάλασσα μέ τά ψάρια και τ' ἄλλα θαλασσινά ζῶα και φυτά.

● Τέλος, τό τελειότερο δημιούργημα τοῦ κόσμου, ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος.

“Ὅλα αὐτά τά θαυμαστά και ὑπέροχα τά δημιούργησε ὁ Πάνσοφος και Παντοδύναμος Θεός.

2. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου

Πρίν ἀπό πάρα πολλά χρόνια δέν ὑπῆρχε ὁ κόσμος πού βλέπουμε σήμερα. Οὔτε ὁ καταγάλανος οὐρανός μέ τά φωτεινά ἀστέρια, οὔτε ἡ γῆ μέ τά ζῶα, τά φυτά και τούς ἀνθρώπους. Χάος ἀπέραντο ἀπλωνόταν παντοῦ· ὑπῆρχε μόνο ὁ αἰώνιος και καλός Θεός μας.

Ὁ Θεός σάν παντοδύναμος πού εἶναι, δημιούργησε τόν ὁμορφο κόσμο πού βλέπουμε γύρω μας και ἄλλον ἀκόμα πού δέ βλέπουμε, τόν πνευματικό κόσμο, τούς ἀγγέλους πού μᾶς προστατεύουν ἀπό κάθε κακό. “Ὅλα αὐτά τά δημιούργησε μέ μεγάλη σοφία και μέ τό λόγο του μόνο, μέσα σέ ἕξι μέρες, σέ ἕξι δηλαδή μεγάλα χρονικά διαστήματα.

«Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός τόν οὐρανόν και τήν γῆν» μᾶς λέει ἡ Ἀγία Γραφή.

Ἡ γῆ τότε δέν εἶχε καμιά μορφή. Στεριά και θάλασσα – ἀνακατωμένα – ἦταν μαζί μιά σκοτεινή ἐρημιά χωρίς ἔχνοσ ζῶῆς.

Τήν πρώτη μέρα εἶπε ὁ Θεός:

Νά γίνει φῶς! και ἀμέσως ἔγινε τό φῶς. Τότε ὁ Θεός χώρισε τό φῶς ἀπ' τό σκοτάδι· τό φῶς ὀνόμασε ἡμέρα και τό σκοτάδι νύχτα.

Τή δεύτερη μέρα εἶπε ὁ Θεός κι ἔγινε ὁ οὐρανός και ἡ γῆ.

Τήν τρίτη μέρα χώρισε τά νερά ἀπ' τήν ξηρά. Ἔτσι χωρίστηκε ἡ θάλασσα ἀπό τή γῆ. Ἐπειτα εἶπε ὁ Θεός και

βλάστησαν στήν ξηρά δέντρα καί φυτά. Ἡ ξηρά ἔγινε τότε καταπράσινη· φύτρωσαν παντοῦ φυτά καί δέντρα καί σχηματίστηκαν οἱ πηγές, τά ποτάμια καί οἱ λίμνες.

Τήν *τέταρτη* μέρα εἶπε νά φανοῦν στόν οὐρανό οἱ δύο μεγάλοι φωτοδότες, ὁ ἥλιος καί τό φεγγάρι, καί τά ἄλλα ἀμέτρητα ἀστέρια. Αὐτά φωτίζουν τή γῆ καί ξεχωρίζει ἡ μέρα ἀπ' τή νύχτα.

Τήν *πέμπτη* μέρα εἶπε ὁ Θεός καί ἔγιναν τά ζῶα τῆς θάλασσης καί τά διάφορα πουλιά τοῦ οὐρανοῦ.

Τήν *ἕκτη* μέρα εἶπε ὁ Θεός κι ἔγιναν τά ζῶα τῆς ξηρᾶς.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Πῶς ἔφτιασε ὁ Θεός τόν κόσμο καί τί φανερώνει αὐτό;
2. Τί ἔκανε πρῶτα καί τί ὕστερα;

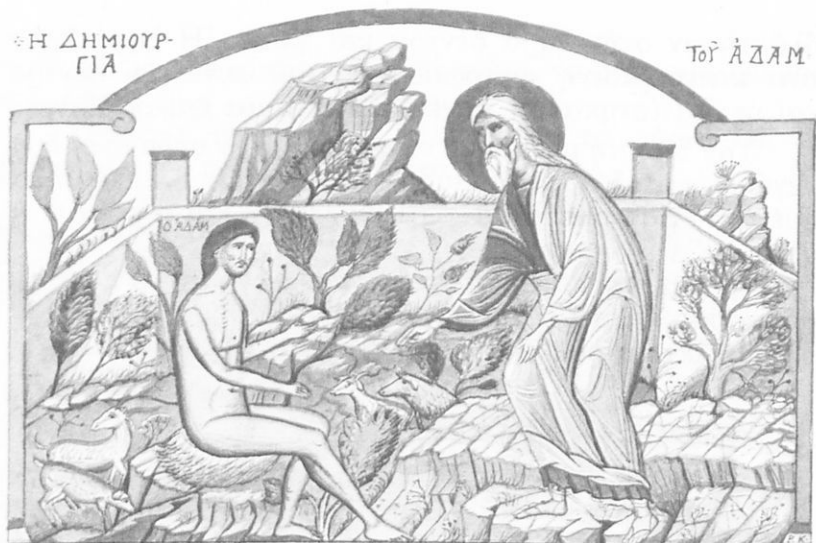
3. Ὁ Θεός δημιουργεῖ τόν ἄνθρωπο (Ὁ Ἀδάμ καί ἡ Εὐα)

Ὁ Θεός εἶδε ὅλα ὅσα ἐδημιούργησε ὡς τότε, τόν οὐρανό μέ τό χρυσαφένιο ἥλιο καί τά λαμπερά ἀστέρια, τή γῆ μέ τήν πλούσια βλάστηση καί τά λογῆς λογῆς ζῶα. Τοῦ φάνηκαν ὅλα πολύ ὠραῖα καί γι' αὐτό εὐχαριστήθηκε πολύ.

Ὡστόσο μέσα σ' αὐτή τήν ὁμορφη δημιουργία ἔλειπε τό πλάσμα πού θά κυβερνοῦσε ὅλα γενικά τά δημιουργήματά του. Τότε ἀποφάσισε νά πλάσει τόν ἄνθρωπο, τό ἀγαπημένο του παιδί.

Πῆρε λοιπόν χῶμα κι ἔκανε τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Ὑστερα φύσηξε στό πρόσωπό του τή θεία πνοή Του κι ἔδωσε σ' αὐτό ζωή καί ἀθάνατη ψυχή. Τοῦ ἔδωσε νοῦ καί ὁμιλία. Τόν ἔκανε ἱκανό νά αἰσθάνεται καί νά σκέπτεται. Ἔτσι ὁ Θεός ἔπλασε τόν πρῶτο ἄνθρωπο ἀπό σῶμα καί ψυχή· τόν ὀνόμασε Ἀδάμ, δηλαδή χωματένιο. Εἶναι τό τελειότερο πλάσμα τοῦ Δημιουργοῦ.

Γιά νά μὴν εἶναι ὁμως ὁ Ἀδάμ μόνος, σκέφτηκε ὁ

Θεός νά τοῦ δώσει καί σύντροφο. Τότε, ἀπό μιὰ πλευρά τοῦ Ἀδάμ δημιούργησε τή γυναίκα, σύντροφο τῆς ζωῆς του πού ὀνομάστηκε Εὐα, δηλαδή ζωή. Ἔτσι μέ τό πρῶτο αὐτό ζευγάρι δημιουργήθηκε ἡ πρώτη οἰκογένεια.

Κατόπιν ὁ Θεός εὐλόγησε αὐτούς τούς ἀνθρώπους νά πληθαίνουν καί νά ἐξουσιάζουν ὅλη τή γῆ. Μέ τήν εὐλογία αὐτή οἱ ἄνθρωποι κατόρθωσαν μέχρι σήμερα νά προοδεύσουν.

Ὁ Ἀδάμ καί ἡ Εὐα λέγονται *πρωτόπλαστοι*, γιατί ἦταν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι πού πλάστηκαν στή γῆ· ὀνομάζονται δέ καί *προπάτορες* γιατί ἀπ' αὐτούς κατάγονται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

Τήν ἕβδομη μέρα ὁ Θεός, εὐχαριστημένος γιά ὅλα ὅσα ἔγιναν τόσο τέλεια καί ὠραία, ἀναπαύτηκε. Γι' αὐτό ἡ μέρα αὐτή ὀνομάστηκε Σάββατο, πού σημαίνει μέρα γιά ἀνάπαυση. Πολύ ἀργότερα, στή χριστιανική ἐποχή, ἡ μέρα αὐτή ἀντικαταστάθηκε ἀπ' τήν Κυριακή πού εἶναι ἀφιερωμένη στόν Κύριο.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ποιό εἶναι τό τελειότερο δημιούργημα τοῦ Θεοῦ καί γιατί;
2. Ποιοί εἶναι οἱ πρωτόπλαστοι καί γιατί λέγονται ἔτσι;
3. Ποιά μέρα τῆς ἑβδομάδας καθόμαστε καί γιατί;

4. Ὁ Παράδεισος

Ὁ Θεός περισσότερο ἀπ' ὅλα τά πλάσματα τοῦ ἀγαποῦσε τόν Ἀδάμ καί τήν Εὐά. Γι' αὐτό φρόντισε ξεχωριστά γιά τήν τροφή καί τήν κατοικία τους. Ὁ Πανάγαθος λοιπόν Θεός ἔβαλε τούς πρωτόπλαστους νά κατοικήσουν στόν παράδεισο. Ὁ παράδεισος ἦταν ἕνας μέγας καί πανέμορφος κήπος, ἀνάμεσα στά ποτάμια Τίγρη καί Εὐφράτη τῆς Μεσοποταμίας. Στόν ἀπέραντο αὐτό κήπο ζοῦσαν ἡσυχά, μικρά καί μέγала ζῶα. Πολύχρωμα πουλιά πετοῦσαν ἐδῶ κι ἐκεῖ ὀλημερίς καί σκόρπιζαν παντοῦ γλυκιές μελω-

δίες. Πυκνόφυλλα δέντρα ήταν φορτωμένα με άφθονους καρπούς. Πολύχρωμα φυτά και λουλούδια σκορπούσαν τή γλυκιά εὐωδιά τους. Τόν άπέραντο αυτό κήπο διέσχιζαν ήσυχα ποταμάκια και τόν πότιζαν με τά κρυστάλλινα νερά τους.

Στό θαυμάσιο αυτό κήπο οί πρωτόπλαστοι ζούσαν ευτυχισμένοι. Τίποτε δέν τούς έλειπε. "Όλα ήταν στή διάθεσή τους και τά ζώα και τά δέντρα με τούς όμορφους και θρεπτικούς καρπούς τους.

"Όταν ό Θεός έβαλε τούς πρωτοπλάστους στόν παράδεισο, είπε στόν Άδάμ:

– Άπό τούς καρπούς κάθε δέντρου του παραδείσου νά τρώτε· μόνο άπ' τούς καρπούς του δέντρου, πού λέγεται «δέντρο τής γνώσεως του καλού και του κακού», νά μή φάτε. Αυτή τήν έντολή τούς έδωσε ό καλός Θεός για νά τούς δοκιμάσει, αν θά υπάκουαν σ' αυτόν.

– «Άν δέ με άκούσετε και φάτε άπ' τούς καρπούς του δέντρου αυτού» τούς είπε ό Θεός, «θά σάς βρει μεγάλη συμφορά· θά φύγετε άμέσως άπ' τόν παράδεισο, θά χάσετε τή χαρά και τήν αιώνια ευτυχία πού έχετε τώρα έδω και θά πεθάνετε».

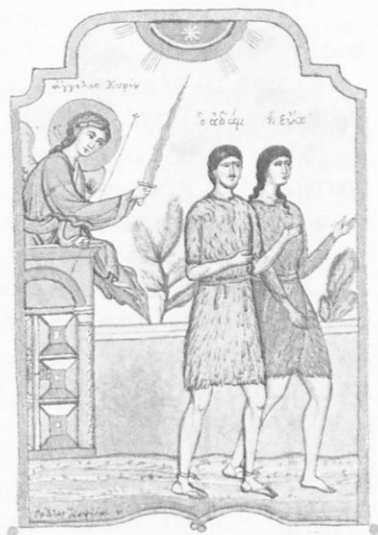
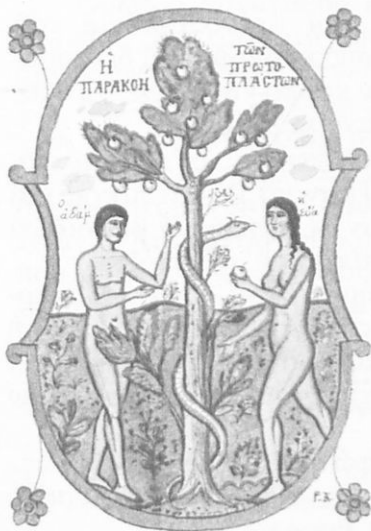
Αυτή τήν έντολή έδωσε ό καλός πατέρας, ό Θεός, και τούς άφησε νά ζήσουν έλεύθεροι στόν παράδεισο.

Έρωτήσεις – Άσκήσεις

1. Τί ήταν ό παράδεισος και πώς ζούσαν οί πρωτόπλαστοι;
2. "Όταν λέμε σήμερα «παράδεισο» τί έννοούμε;

5. Η παρακοή των πρωτοπλάστων και ή έξωσή τους άπ' τόν παράδεισο

Οί πρωτόπλαστοι είχαν στόν παράδεισο όλα τά καλά του κόσμου χωρίς κόπο. Ζούσαν εκεί μέσα ξένοιαστοι καλλιεργώντας τή γή και απολάμβαναν κάθε χαρά. Τη-

ροῦσαν τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ καὶ ἦταν γι' αὐτὸ εὐτυχισμένοι.

Δυστυχῶς ὁμως ἡ ξένοιαστη αὐτὴ καὶ ἡσυχὴ ζωὴ δὲν κράτησε πολὺ. Ὁ διάβολος ζήλεψε τὴν εὐτυχία τους κι ἔβαλε στό νοῦ του νά τοὺς κάνει κακό, νά τοὺς σπρώξει στὴν παρακοή.

Μιά μέρᾳ λοιπόν, πού ἡ Εὐᾶ ἔκανε τὸν περίπατό της, ὁ διάβολος χρησιμοποίησε τὸ φίδι γιὰ ὄργανό του καὶ μόλις ἡ Εὐᾶ πλησίασε, τὴ ρωτᾷ μέ προσποιητὸ ἐνδιαφέρον:

— Ἀλήθεια, Εὐᾶ, σᾶς ἀπαγόρευσε ὁ Θεὸς νά τρῶτε ἀπ' τοὺς καρπούς πού εἶναι στὸν κήπο;

— Ὁχι, ἀπάντησε ἡ Εὐᾶ. Ἀπ' ὅλους τοὺς καρπούς μποροῦμε νά φᾶμε ἐκτός μόνο ἀπ' τοὺς καρπούς τοῦ δέντρου πού εἶναι στὴ μέση τοῦ κήπου. Ἄν φᾶμε ἀπ' αὐτόν θά πεθάνουμε, εἶπε ὁ Θεός.

— Μά, αὐτὸ εἶναι τὸ δέντρο πού θά σᾶς κάνει σοφούς, εἶπε τὸ φίδι. Ὁχι μόνο δέ θά πεθάνετε ἀλλὰ θά γίνετε κι ἐσεῖς σάν Θεοί.

Ἡ Εὐα δυστυχῶς πίστεψε στά ψεύτικα λόγια τοῦ φιδιοῦ. Κοίταξε μέ περιέργεια τούς καρπούς τοῦ δέντρου. Ἐπλῶσε τό χέρι της, ἔκοψε ἕναν καρπό καί ἔφαγε. Ὑστερα ἔδωσε καί στόν Ἄδάμ κι ἔφαγε κι ἐκεῖνος...

Μόλις ὅμως ὁ Ἄδάμ καί ἡ Εὐα ἔφαγαν ἀπ' τόν καρπό, κατάλαβαν πόσο μεγάλο κακό ἔκαναν. Βαριά πίκρα καί τρομερή θλίψη τούς πίεζε. Ὅταν δέ ἄρχισε νά βραδιάζει τούς ἔπιασε φόβος. Πῶς θ' ἀντίκριζαν τό Θεό!

Σέ λιγάκι ἀκούστηκαν τά βήματα τοῦ Θεοῦ πού περπατοῦσε στόν παράδεισο, ὅπως πάντα. Ὁ Ἄδάμ καί ἡ Εὐα ἀντί νά πᾶνε νά τόν προαπαντήσουνε, ὅπως ἄλλοτε, τώρα ντροπιασμένοι καί δυστυχισμένοι κρύφτηκαν πίσω ἀπ' τά δέντρα.

– Ποῦ εἶσαι, παιδί μου Ἄδάμ; φώναξε μέ ἀγάπη ὁ Θεός.

– Ἄκουσα τή φωνή σου, Κύριε, εἶπε τρομαγμένος ὁ Ἄδάμ· φοβήθηκα κι ἔτρεξα νά κρυφῶ.

— Γιατί φοβήθηκες; ρώτησε ὁ Θεός. Μήπως ἔφαγες ἀπ' τόν ἀπαγορευμένο καρπό; Ὁ Ἄδάμ προσπάθησε νά δικαιολογήσει τόν ἑαυτό του καί εἶπε.

– Δέ φταίω ἐγώ. Ἡ γυναίκα πού μου ἔδωσες, μου πρόσφερε κι ἔφαγα.

– Γιατί ἔφαγες ἀπ' αὐτόν τόν καρπό; εἶπε ὁ Θεός στήν Εὐα.

– Κύριε, τό φίδι μέ ξεγέλασε κι ἔφαγα, εἶπε φοβισμένη ἡ Εὐα.

Ὁ Θεός λυπήθηκε γιατί ὁ Ἄδάμ καί ἡ Εὐα δέν τόν ἄκουσαν. Τούς εἶπε τότε ὅτι δέν μποροῦν νά ζοῦν πιά στόν ὠραῖο αὐτό κήπο. Ἐπρεπε νά φύγουν, νά ἐργάζονται βαριά γιά νά καλλιεργοῦν τή γῆ. Νά κερδίζουν μέ ἰδρώτα τήν καθημερινή τους τροφή. Ἡ Εὐα μέ πόνους νά φέρνει στόν κόσμο τά παιδιά της.

Σέ λίγο ἦταν ἔξω ἀπ' τόν παράδεισο. Κατάλαβαν ὅτι εἶχαν χάσει αὐτή τήν εὐτυχισμένη ζωή τους, γιατί παράκουσαν τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Συχνά θυμοῦνταν πόσο ὁμορφα περνοῦσαν στόν παράδεισο κι ἔκλαιγαν ἀπαρηγόρητα.

“Όμως ό πανάγαθος και δίκαιος Θεός δέν έπαψε ν’ αγαπάει τά πλάσματα του, τούς άνθρώπους. Τούς τιμώρησε, φυσικά, γιατί έπρεπε και γι’ αυτό τούς έξόρισε άπ’ τόν παράδεισο. Δέν τούς άφησε όμως άπροστάτευτους. Άπ’ τήν πρώτη κιόλας στιγμή σχεδίασε τή σωτηρία τους. Άπάλυνε τόν πόνο τους μέ μία ύπόσχεση πού τούς έδωσε ότι θά στείλει τόν Κύριο ήμών Ίησου Χριστό, πού θά είναι ό Λυτρωτής του κόσμου. Αυτή ή πρώτη ύπόσχεση πού έδωσε ό Θεός στους πρωτοπλάστους λέγεται *πρωτευαγγέλιο*. Αυτή φανερώνει τή μεγάλη αγάπη Του στόν άνθρωπο.

Μέ τήν παρήγορη αυτή έλπίδα ό Άδάμ και ή Εύα πήραν θάρρος κι άρχισαν τή νέα δύσκολη ζωή τους.

Έρωτήσεις – Άσκήσεις

1. Έγιναν οί πρωτόπλαστοι Θεοί, όταν έφαγαν τόν άπαγορευμένο καρπό;
2. Πώς ό διάβολος έξαπάτησε τούς πρωτοπλάστους;
3. Τί είναι τό «πρωτευαγγέλιο» και ποιά ή σημασία του;
4. Ποιός μäs λευτέρωσε άπό τό προλατορικό άμάρτημα;

6. Ό κατακλυσμός

Ό Άδάμ και ή Εύα μέ τόν καιρό άπόκτησαν πολλά παιδιά, άγόρια και κορίτσια. Άπ’ αυτά πάλι γεννήθηκαν άλλα κι έτσι έγιναν οί άνθρωποι πολλοί. Όλοι όμως αυτοί δέν κράτησαν τήν πίστη στόν άληθινό Θεό. Οί περισσότεροι έπαψαν πιά νά εκτελούν τό θέλημά Του. Μεταξύ τους βασίλευε ή άσέβεια και ή κακία.

Ό Θεός λυπόταν γιά τό κατάντημα αυτό τών ανθρώπων. Αυτοί όμως, δυστυχώς, πήγαιναν άπ’ τό κακό στό χειρότερο. Τότε ό Θεός άποφάσισε νά τούς τιμωρήσει μέ κατακλυσμό.

Άνάμεσα όμως σ’ αυτούς ξεχώριζε ένας ευσεβής και δίκαιος άνθρωπος, ό Νώε, πού είχε τρία παντρεμένα παι-

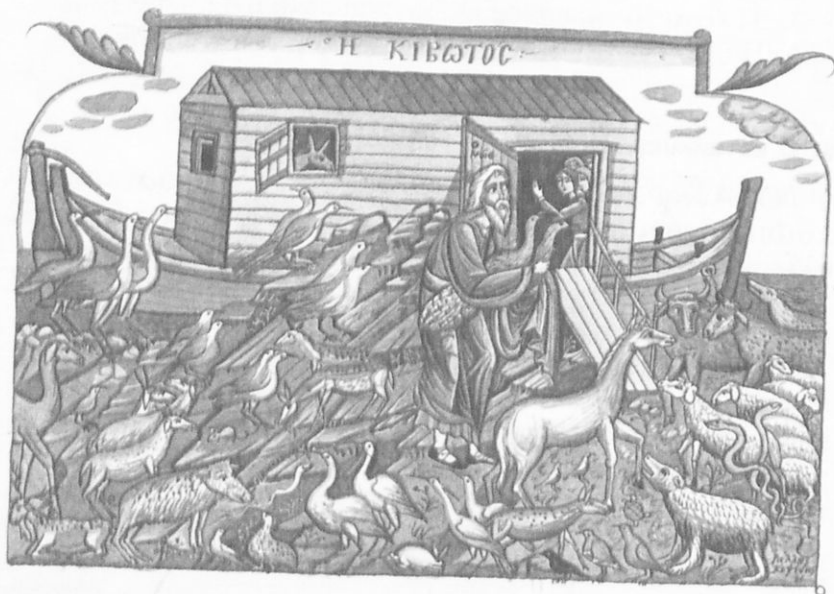
διά, τό Σήμ, τό Χάμ καί τόν Ἰάφεθ. Αὐτόν καί τήν οἰκογένειά του ὁ Θεός δέν ἤθελε νά καταστρέψει, γιατί ἦταν καλός καί γιά νά μή χαθεῖ τό γένος τῶν ἀνθρώπων.

Παράγγειλε λοιπόν ὁ Θεός στόν καλό Νῶε νά ἐτοιμάσει ἕνα μεγάλο κιβώτιο σάν πλοῖο, μιά κιβωτό, καί μέσα κεῖ νά μπεῖ αὐτός μέ ὅλη του τήν οἰκογένεια. Τοῦ εἶπε ἀκόμα νά πάρει μαζί του ἀπ' ὅλα τά ζῶα τῆς γῆς.

Ὁ Νῶε μέ προθυμία καί ὑπακοή ἄρχισε ἀμέσως νά κατασκευάζει τήν κιβωτό. Κι ἐνῶ αὐτός συμμορφωνόταν μέ τό θέλημα τοῦ θεοῦ, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦσαν νά μένουν ἀμετανόητοι καί νά κάνουν κακές πράξεις.

Ὁ Νῶε ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Θεός. Μπῆκε στήν κιβωτό παίρνοντάς μαζί καί τροφές γιά ὅλα τά πλάσματα πού εἶχε μέσα. Καί τότε ἄρχισε νά βρέχει ραγδαῖα. Σαράντα μέρες καί νύχτες ἔβρεχε ἀδιάκοπα. Τά νερά ἀνέβηκαν τόσο, πού σκέπασαν τούς κάμπους κι ἔφτασαν μέχρι τίς κορυφές τῶν βουνῶν.

Τίποτε δέ σώθηκε ἀπ' τόν κατακλυσμό αὐτό ἐκτός ἀπ'

τόν καλό Νῶε, τήν οἰκογένειά του καί τά ζῶα μέσα στήν κιβωτό, πού ἔπλεε στήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ.

Τέλος ἡ βροχή σταμάτησε κι ὁ ἥλιος βγήκε στόν οὐρανό. Τά νερά ἄρχισαν λίγο λίγο νά κατεβαίνουν καί ἡ κιβωτός στάθηκε στήν κορυφή τοῦ ὄρους Ἄραράτ, στήν Ἀρμενία.

Ὁ Νῶε κατάλαβε ὅτι τά νερά ὑποχώρησαν ἀρκετά, ὅταν ἕνα περιστέρι, πού ἄφησε ἀπ' τήν κιβωτό, γύρισε κρατώντας στό ράμφος του ἕνα κλαδί ἐλιᾶς.

Ὁ Νῶε ἀνοίξε τήν κιβωτό καί βγήκε μέ τήν οἰκογένειά του καί ὅλα τά πλάσματα πού εἶχε μαζί του. Ἀμέσως ἔκανε, ἀπό εὐγνωμοσύνη, θυσία στό Θεό καί τόν εὐχαρίστησε γιά τή σωτηρία του. Ὁ Θεός δέχτηκε τή θυσία τοῦ Νῶε ἱκανοποιημένος, τόν εὐλόγησε καί τοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι δέ θά καταστρέψει ἄλλη φορά τόν κόσμο μέ κατακλυσμό.

Ἡ κιβωτός αὐτή συμβολίζει τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας. Ὅσοι εἶναι καλοί χριστιανοί καί εἶναι κοντά στό Χριστό σώζονται ἀπ' τόν κατακλυσμό τῆς ἁμαρτίας.

7. Ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἀξήθησαν πολύ. Ἐτσι μέ τά χρόνια οἱ ἄνθρωποι γίνθηκαν καί πάλι πάρα πολλοί. Τό πρῶτο διάστημα ἔμειναν στόν ἴδιο τόπο· εἶχαν τίς ἴδιες συνήθειες καί συνεννοοῦνταν μέ τήν ἴδια γλώσσα. Μά ὁ τόπος τῆς διαμονῆς τους ἦταν λιγοστός· ἡ ζωή τους μέρα μέ τή μέρα γινόταν πιά δύσκολη. Γι' αὐτό, ὅταν πλῆθυναν πολύ, ἀποφάσισαν νά χωριστοῦν γιά νά μπορούν νά ζήσουν πιά ἄνετα.

Προτοῦ χωριστοῦν, ἀποφάσισαν νά χτίσουν ἕναν πανύψηλο πύργο. Νόμιζαν πώς οἱ γενιές τῶν ἀνθρώπων πού θά ἔβλεπαν τόν πύργο αὐτό, θά θαύμαζαν αὐτούς πού τόν ἔχτισαν. Καί βάλθηκαν νά ἐκτελέσουν τήν ἀνόητη αὐτή σκέψη τους. Φαντάστηκαν πώς εἶχαν δύναμη ὅμοια μέ τό Θεό. Πίστευαν πώς θά μπορούσαν νά φτάσουν στόν οὐρα-

νό. Ἡ περηφάνια τους δέν εἶχε ὄριο. Τότε ὁ Θεός ἀποφάσισε νά τοὺς τιμωρήσει γι' αὐτό. Εἶναι τρομερό κακό ἡ περηφάνια.

Τοὺς σύγχυσε λοιπόν τίς γλῶσσες, ἔτσι πού ὁ καθένας δέν ἐννοοῦσε τόν ἄλλο. Δέν μποροῦσαν νά ἐξακολουθήσουν τό ἔργο καί σταμάτησαν. Ἔτσι τό παράλογο ἔργο ἔμεινε μισοτελειωμένο. Ὁ Πύργος ἐκεῖνος λέγεται «Πύργος Βαβέλ». Βαβέλ σημαίνει «σύγχυση γλωσσῶν».

Ἔπειτα ἀπ' αὐτό οἱ ἄνθρωποι σκορπίστηκαν σ' ὅλη

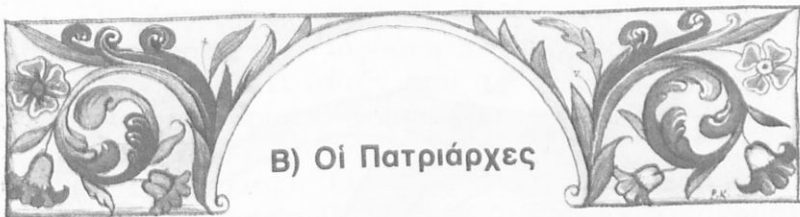
τή γῆ. Μέ τόν καιρό δημιουργήθηκαν οἱ διάφοροι λαοί μέ ξεχωριστή γλῶσσα καί τρόπο ζωῆς ὁ καθένας.

Στό διάστημα αὐτό οἱ ἄνθρωποι ξέχασαν πάλι τόν ἀληθινό Θεό. Ἄρχισαν νά λατρεύουν ὅ,τι τοὺς ἔκανε ἐντύπωση· τόν ἥλιο, τή σελήνη, τ' ἀστέρια, τά ποτάμια. Λάτρευαν ἀκόμη καί τά ζῶα σάν θεούς. Ἔτσι ἄρχισαν νά πιστεύουν σέ πολλούς θεούς. Γιά τοὺς ψεύτικους αὐτούς Θεούς ἔκαναν ἀγάλματα ἀπό πέτρα ἢ ξύλο. Τά πέτρινα αὐτά ἢ ξύλινα ὁμοιώματα τῶν Θεῶν λέγονται εἰδωλα, καί ὅσοι πιστεύουν σ' αὐτά λέγονται εἰδωλολάτρες.

Ὅμως ὁ Πανάγαθος Θεός δέν ἄφησε τόν ἄνθρωπο στήν τύχη του. Τοῦ ἔστειλε φωτισμένους ἀνθρώπους γιά νά τοῦ φανερώσει τό θέλημά Του.

Ἐρωτήσεις – Ἀπαντήσεις

1. Γιατί ὁ Θεός σύγχυσε τίς γλῶσσες ἐκείνων πού ἤθελαν νά φτιάξουν τόν Πύργο;
2. Τί μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία τοῦ Πύργου τῆς Βαβέλ;

B) Οί Πατριάρχες

1. Εισαγωγή

Οί Πατριάρχες ήταν άρχηγοί οικογενειών πού καθεμιά άπ' αυτές μεγάλωσε κι έγινε όλόκληρη φυλή. Ήταν βοσκοί καί ζούσαν σέ σκηνές. Συχνά άλλαζαν τόπο κατοικίας γιά νά βρίσκουν τροφή τά κοπάδια τους. Ήταν καλοί άνθρωποι καί σέβονταν τό Θεό. Αυτόύς ξεχώρισε ό Θεός γιά νά χαρίσει τή σωτηρία στούς ανθρώπους.

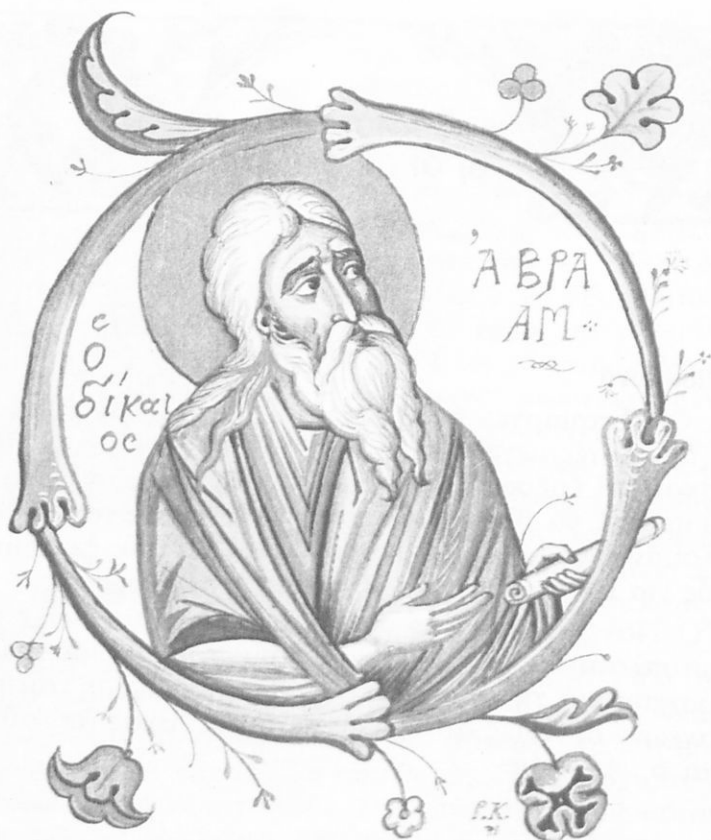
Ό Πανάγαθος Θεός άπ' τή στιγμή πού έδιωξε τούς πρωτοπλάστους άπ' τόν παράδεισο, τούς έδωσε καί τήν υπόσχεση γιά τή σωτηρία τους. Τήν υπόσχεση αυτή τήν ανανέωνε συνεχώς στούς Πατριάρχες. Ένας άπ' αυτούς είναι ό *Άβραάμ*.

2. Ό Άβραάμ.

Ό Άβραάμ ζούσε σέ μιá πόλη τής Μεσοποταμίας πού ονομαζόταν Χαρράν. Ήταν καλός καί ευσεβής άνθρωπος. Λάτρευε τόν άληθινό Θεό καί υπάκουε πάντοτε στό θέλημά Του.

Ό Θεός πού άγαπά τούς καλούς ανθρώπους, παρουσιάστηκε μιá μέρα στόν Άβραάμ καί του έίπε:

— Άβραάμ, ό τόπος πού κατοικείς γέμισε άπό καλούς καί άσεβείς ανθρώπους. Άφησε λοιπόν τόν τόπο αυτό καί έλα νά κατοικήσεις εκεί πού εγώ θά σου δείξω. Εκεί θά αυξήσω τούς απογόνους σου σάν τήν άμμο. Από σένα θά ευλογηθοϋν όλες οί φυλές τής γής.

Ὁ Ἀβραάμ ἔπρεπε ν' ἀφήσει πατρίδα καί συγγενεῖς καί νά πάει σέ ἄγνωστο τόπο χωρίς μέσα συγκοινωνίας, διατρέχοντας ἔτσι πολλούς κινδύνους. Ὑλάκουσε ὁμως μὲ προθυμία στήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Πῆρε μαζί του τή γυναίκα του Σάρρα, τόν ἀνιψιό του Λώτ πού ἀγαποῦσε πολύ, γιατί δέν εἶχε παιδιά, καθώς καί ὅλα τά ὑπάρχοντά του καί ξεκίνησε γιά τή χώρα πού θά τοῦ ἔδειχνε ὁ Θεός. Ὑστερα ἀπό πολλές μέρες, ἀφοῦ πέρασαν τόν Ἰορδάνη ποταμό, ἔφτασαν στήν ὠραία καί εὐφορη χώρα, τή Χα-

ναάν. Οί κάτοικοι τῆς Χαναάν, οί Χαναναῖοι, ἐπειδὴ ὁ Ἄβραάμ πέρασε τὸν Ἰορδάνη ποταμό, τὸν ὀνόμασαν «ἰβρί», πού σημαίνει αὐτὸν πού περνάει. Ἀπὸ τότε οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἄβραάμ ὀνομάστηκαν Ἑβραῖοι.

Ἡ χώρα αὐτή, ἡ Χαναάν, ἦταν ἡ γῆ πού ὑποσχέθηκε ὁ Θεός (γῆ ἐπαγγελίας). Ὁ Ἄβραάμ δοξολόγησε τὸ Θεό.

Ὁ Θεός εὐχαριστήμενος, πού ὁ Ἄβραάμ ὑπάκουσε στὴν ἐντολή του, παρουσιάστηκε σ' αὐτὸν μέ τῆ μορφῆ τριῶν ἀγγέλων πού φιλοξενήθηκαν στὸ σπίτι του. Τότε τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ εἶπε:

– Ἄβραάμ, θά σέ κάνω «πατριάρχη» – δηλαδή ἀρχηγό – ἑνὸς μεγάλου λαοῦ πού θά κατοικήσει σ' αὐτὴ τῆ χώρα. Ἄπ' τοὺς ἀπογόνους σου θά γεννηθεῖ ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἄβραάμ καὶ ἡ Σάρρα μέ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ζοῦσαν εἰρηνικά καὶ δίκαια· ἐκτελοῦσαν τὸ θέλημά Του καὶ ἦταν εὐσεβεῖς καὶ φιλόξενοι. Ἀπόκτησαν πολλὰ ἀγαθὰ καὶ εἶχαν τὴν ὑπόληψη καὶ τὸ σεβασμὸ τῶν κατοίκων τῆς χώρας. Γι' αὐτὸ δόξαζαν τὸν καλὸ θεὸ γιὰ ὅλα τὰ καλὰ πού τοὺς εἶχε δώσει. Εἶχαν ὅμως γεράσει καὶ δέν εἶχαν παιδί καὶ αὐτὸ τοὺς ἔκανε νά πικραίνονται. Ὡστόσο δέν ἔπαψαν νά ἐλπίζουν στὸ Θεό καὶ νά τὸν παρακαλοῦν γι' αὐτό. Πίστευαν πὼς ὁ Θεός θά πραγματοποιοῦσε τὴν ὑπόσχεσή Του, νά γεννηθεῖ ἀπ' τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἄβραάμ ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου.

Πραγματικά λοιπόν, ὕστερα ἀπ' τὶς προσευχές τους, ὁ Θεός τοὺς ἀξίωσε ν' ἀποκτήσουν ἕνα γιό, τὸν Ἰσαάκ.

Ἦταν Ἰσαὰκ πολὺ καλὸ καὶ ὑπάκουο παιδί καὶ οἱ γονεῖς τοῦ τὸ καμάρωναν. Μελαχτάρᾳ τὸν ἔβλεπαν νὰ μεγαλώνει. Ὁλη τοὺς ἡ φροντίδα σ'αὐτὸν ἦταν δοσμένη.

Ἦ Θεὸς θέλοντας νὰ δοκιμάσει τὴν πίστη καὶ τὴν ὑπακοή τοῦ Ἀβραάμ, παρουσιάστηκε σ' αὐτὸν μιά μέρα καὶ τοῦ λέει νὰ πάρει τὸ μονάκριβο παιδί του, τὸν Ἰσαὰκ, καὶ νὰ τὸ θυσιάσει.

Ἦ Ἀβραάμ ἄκουσε μὲ ταπεινὴ τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ καὶ ῥάγισε ἡ καρδιά

του. Ἐπνιξε τὸν πόνο του, γιατί σκέφτηκε πὼς εἶναι θέλημα Θεοῦ πού ἔπρεπε νὰ γίνει. Πῆρε λοιπὸν τὸ μικρὸ Ἰσαὰκ καὶ πήγαινε στὸν τόπο τῆς θυσίας. Στὸ δρόμο, καθὼς προχωροῦσαν, ὁ Ἰσαὰκ ῥώτησε τὸν πατέρα του:

– Πατέρα, πού εἶναι τὸ πρόβατο γιὰ τὴ θυσία;

Τὰ ἄθῳα αὐτὰ λόγια μάτωσαν τὴν καρδιά τοῦ Ἀβραάμ, πού συγκινημένος τοῦ ἀπάντησε:

– Ἦ Θεός, παιδί μου, θὰ φροντίσει γι' αὐτό.

Ὅταν ἔφτασαν στὸν τόπο τῆς θυσίας παίρνει ὁ Ἀβραάμ τὸ μικρὸ Ἰσαὰκ καὶ πηγαίνει στὸ θυσιαστήριο. Τῆ στιγμῆ ὅμως πού ἦταν ἔτοιμος γιὰ τὴ θυσία, ἄγγελος Κυρίου τὸν κράτησε καὶ τοῦ λέει:

– Ἀβραάμ! Ἦ Θεὸς εἶδε τὴν πίστη σου καὶ τὴν ὑπακοή σου στὸ θέλημά Του. Μὴ θυσιάσεις τὸ παιδί σου, ἀλλ' αὐτὸ τὸ κριάρι πού εἶναι ἐδῶ κοντὰ δεμένο.

Καὶ νά! Ἦ Ἀβραάμ βλέπει ἐκεῖ ἓνα κριάρι ἔτοιμο γιὰ τὴ θυσία.

Ἦ Ἰσαὰκ, πού ἦταν ἐντελῶς ἄθῳος καὶ πήγαινε γιὰ τὴ θυσία, μοιάζει μὲ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό πού

θυσιάστηκε για τις αμαρτίες μας.

Ὁ Ἀβραάμ μετὰ τῆς θυσίας εὐχαρίστησε τὸ Θεό. Ὑστερα ἄκουσε πάλι τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν διαβεβαιώνει πὼς θὰ πληθύνει τοὺς ἀπογόνους του· πὼς μὲ αὐτὸν θὰ εὐλογηθοῦν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἐπειδὴ ἔδειξε τὴν ἀσάλευτη πίστη του στό Θεό καί ὑπάκουσε στό θέλημά Του. Ἔτσι ὁ Ἀβραάμ στάθηκε παράδειγμα γιά ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους.

Ἐρωτήσεις - Ἀσκήσεις

1. Ἀνάφερε περιστατικά πού φαίνεται ἡ μεγάλη πίστη τοῦ Ἀβραάμ.
2. Γιατί ζήτησε τόσο μεγάλη θυσία ὁ Θεός ἀπ' τὸν Ἀβραάμ;
3. Σήμερα ὁ Θεός τί θυσίες ζητάει ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους;

3. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ μέ τὴ Ρεβέκκα

Ὅταν ὁ Ἰσαάκ ἔφτασε σέ ἡλικία νὰ παντρευτεῖ, ὁ πατέρας του ὁ Ἀβραάμ, σκέφτηκε πὼς ἔπρεπε νὰ πάρει γυναίκα ἀπ' τὴν πατρίδα του, τὴ Μεσοποταμία. Φώναξε λοιπὸν τὸν πιστό του ὑπῆρέτη, τὸν Ἐλιέξερ, καί τοῦ εἶπε:

— Ἐλιέξερ, πήγαινε στή χώρα τῶν πατέρων μας νὰ βρεῖς γυναίκα γιά τὸν Ἰσαάκ. Πάρε μαζί σου δῶρα νὰ χαρίσεις στήν οἰκογένεια τῆς πιό καλῆς κοπέλας πού θὰ βρεῖς - μέ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ - γιά τὸν Ἰσαάκ.

Ὁ Ἐλιέξερ ὕστερα ἀπὸ κουραστικό ταξίδι ἔφτασε ἔξω ἀπ' τὴν πόλη πού ἔμενε ὁ ἀδελφός τοῦ Ἀβραάμ. Σταμάτησε κοντά σ' ἓνα πηγάδι, ὅπου κάθε βράδυ ἔπαιρναν νερό τὰ κορίτσια. Πρὶν ἀναπαυτεῖ, ἔκανε τὴν προσευχή του στό Θεό καί εἶπε:

— Θεέ μου, δεῖξε μου τὴν κόρη πού θέλεις νὰ γίνει σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ. Αὐτὴ πού θὰ μοῦ δώσει νερό νὰ πιῶ καί θὰ ποτίσει καί τίς καμηλές μου, αὐτὴ ἄς εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ Ἰσαάκ.

Δέν εἶχε ἀποτελειώσει τὴν προσευχή του καὶ ἦρθε στό πηγάδι μιά σεμνή καὶ ὁμορφὴ κόρη νά πάρει νερό. Ὁ Ἐλιέζερ τῆς ζήτησε νερό κι ἐκείνη τοῦ ἔδωσε πρόθυμα καὶ ὕστερα πότισε καὶ τίς καμηῆλες του. Ὁ Ἐλιέζερ τότε κατάλαβε πὼς αὐτὴ ἡ κόρη ἦταν γιὰ γυναῖκα τοῦ Ἰσαάκ· τῆ ρώτησε τίνος εἶναι καὶ πὼς λέγεται. Ἀφοῦ ἔμαθε ἀπὸ τὴν ἴδια γιὰ τὴν οἰκογένειά της καὶ πὼς τὸ ὄνομά της ἦταν Ρεβέκκα, τῆς ἔδωσε πολλά δῶρα. Αὐτὴ ἔτρεξε σπίτι της ὅπου διηγήθηκε τὸ περιστατικό. Ὁ ἀδερφός

της τότε, ὁ Λάβαν, πῆγε καὶ βρῆκε τὸν Ἐλιέζερ, τὸν πῆρε σπίτι του καὶ τοῦ ἐτοίμασε δεῖπνο. Ὁ Ἐλιέζερ τοὺς φανέρωσε τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ του καὶ ζήτησε νά τοῦ δώσουν τὴ Ρεβέκκα γιὰ γυναῖκα τοῦ Ἰσαάκ.

— Ἀληθινά, βλέπουμε ὀλοφάνερα, ἔλεγαν ὅλοι πὼς εἶναι θέλημα Θεοῦ νά γίνει ἡ Ρεβέκκα γυναῖκα τοῦ Ἰσαάκ. Δέχτηκαν μὲ πολλὴ χαρὰ τὴν πρόταση τοῦ Ἐλιέζερ. Ἀφοῦ τὸ δέχτηκε καὶ ἡ Ρεβέκκα, ὁ Ἐλιέζερ πρόσφερε σ' ὅλους καὶ στὴ Ρεβέκκα πολὺτιμα δῶρα.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ Ἐλιέζερ πῆρε τὴ Ρεβέκκα καὶ τὴν ἔφερε στὴ Χαναάν. Ἐγινε ἔπειτα ὁ γάμος μὲ μεγάλες χαρές. Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἦταν εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ στό Θεό κι ἔζησαν εὐτυχισμένοι.

Ὁ Ἀβραάμ μετὰ τὸ γάμο τοῦ Ἰσαάκ ἔζησε ἀκόμα 35 χρόνια. Ἀφοῦ τοὺς συμβούλευσε νά ἔχουν πίστη στό Θεό καὶ ὑπακοή στό θέλημά Του, πέθανε σὲ μεγάλη ἡλικία εὐχαριστημένος πού ἀξιώθηκε νά γίνει γενάρχης τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

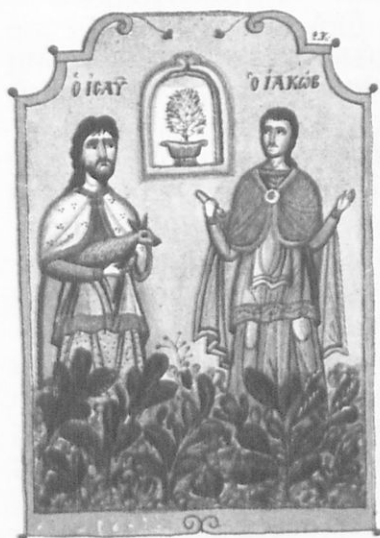
Ὁ Θεός ἔπειτα ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ Ἀβραάμ παρουσιάστηκε στὸν Ἰσαάκ. Τὸν εὐλόγησε καὶ ἀνανέωσε τὴν ὑπόσχεση πού εἶχε δοσμένη στὸν πατέρα του, πὼς ἀπ' αὐτόν καὶ τοὺς ἀπογόνους του θά ῥθει μιά μέρα ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου. Ἔτσι ὁ Ἰσαάκ εἶναι ὁ δεῦτερος Πατριάρχης ἀπ' τοὺς προγόνους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτήρα τοῦ κόσμου.

Ἐρωτήσεις - Ἀσκήσεις

1. Ὁ Ἐλιέξερ προσευχήθηκε γιὰ νὰ βρεῖ τὴ Ρεβέκκα· αὐτὸ τί μᾶς διδάσκει;
2. Πὼς κατάλαβε τὴν καλοσύνη τῆς Ρεβέκκας ὁ Ἐλιέξερ;

4. Τὰ παιδιά τοῦ Ἰσαάκ. Ὁ Ἰακώβ

Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπόκτησαν δύο παιδιά, τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Ὁ Ἰακώβ ἦταν πρᾶος, φιλήσυχος

καί πιστός στό Θεό. Γι' αυτό ὁ Θεός φανερώθηκε σ' αὐτόν δυό φορές μέ θαυμαστό τρόπο καί τοῦ ἐπανέλαβε τήν ὑπόσχεση, πού εἶχε δοσμένη στούς προγόνους του.

Ὅταν πήγαινε στή Μεσοποταμία, σάν νύχτωσε, σταμάτησε σ' ἕναν ἐρημικό τόπο ν' ἀποκοιμηθεῖ. Στόν ὕπνο του εἶδε ἕνα παράξενο ὄνειρο. Εἶδε πώς ἀπ' τή γῆ ὑψωνόταν μιά τεράστια σκάλα, πού ἤ κορυφή της ἔφτανε στόν οὐρανό. Ἄγγελοι ἀνεβοκατέβαιναν καί μιά φωνή ἀκούστηκε νά λέει:

— Μή φοβᾶσαι, γιατί ἐγώ εἶμαι ὁ Θεός τοῦ Ἀβραάμ καί τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ γῆ πού κοιμᾶσαι θά δοθεῖ σέ σένα καί στούς ἀπογόνους σου. Ἀπ' αὐτούς θά εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλές τῆς γῆς. Ἐγώ θά εἶμαι μαζί σου, θά σέ φυλάω ὅπου κι ἂν πᾶς, καί θά σέ βοηθήσω νά γυρίσεις μιά μέρα πίσω σ' αὐτή τή γῆ.

Ὁ Ἰακώβ ξύπνησε ταραγμένος. Συλλογίστηκε πώς ὁ Θεός θά κατοικοῦσε σ' αὐτόν τόν τόπο. Γι' αὐτό τόν ὀνόμασε «οἶκο Θεοῦ». Ὑστερα προσευχήθηκε στόν οὐράνιο πατέρα πού ἔδειξε τόση ἀγάπη γι' αὐτόν. Ἀργότερα ἔχτισε καί θυσιαστήριο ἐκεῖ ἐκδηλώνοντας ἔτσι τήν εὐγνωμοσύνη του.

Ὅταν ὁ Ἰακώβ γυρίζοντας ἀπ' τή Μεσοποταμία πλησίαζε στήν πατρίδα του, νυχτώθηκε κι ἔπεσε νά κοιμηθεῖ. Στόν ὕπνο του εἶδε πώς πάλευε καί νίκησε ἕναν πολύ δυνατό σάν νά ἦταν ὁ Θεός. Καί ἦταν πράγματι ὁ Θεός πού καταδέχτηκε νά παρουσιαστῆι στόν Ἰακώβ μέ τέτοια μορφή. Τότε ἀκούστηκε ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ νά τοῦ λέει:

— Ἀπό τώρα θά λέγεσαι Ἰσραήλ – πού σημαίνει δυνατός – γιατί φάνηκες δυνατός στή πίστη σου καί θά ἔχεις τήν προστασία μου. Ἀπό τότε οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ, οἱ Ἑβραῖοι, λέγονται καί Ἰσραηλίτες.

Ὁ Ἰακώβ πράγματι φάνηκε δυνατός, γιατί, ὅσα χρόνια ἔλειψε μακριά ἀπ' τήν πατρίδα του, ἔμεινε πιστός στόν ἕναν καί μόνο ἀληθινό Θεό, πού λάτρευαν ὁ παππούς του ὁ Ἀβραάμ καί ὁ πατέρας του ὁ Ἰσαάκ.

Ὁ Ἰακώβ ἀπέκτησε μεγάλη περιουσία καί δώδεκα ἐρ-

γατικά παιδιά. Τά ὀνόματά τους ἦταν στή σειρά: Ρουβήμ, Συμεών, Λεβί, Δάν, Νεφθαλείμ, Γάδ, Ἰούδας, Ἰσάχαρ, Ζαβουλών, Ἀσήρ, Ἰωσήφ καί Βενιαμίν. Ἀπ' τά δώδεκα αὐτά παιδιά σχηματίσθηκαν οἱ δώδεκα φυλές τῶν Ἑβραίων. Ἦταν εὐχαριστημένος πού εἶχε μεγάλη οἰκογένεια. Πίστευε στήν ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ ὅτι θά γινόταν ἀρχηγός μεγάλου λαοῦ καί πῶς ἀπ' τούς ἀπογόνους του θά γεννιόταν ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου (ὁ Λυτρωτής).

5. Ὁ Ἰωσήφ στήν Αἴγυπτο

Ὁ Ἰωσήφ ἦταν τό καλύτερο παιδί τοῦ Ἰακώβ. Ἀπό μικρός φαινόταν παιδί μέ σύνεση καί φρονιμάδα. Σεβόταν τούς γονεῖς του καί τούς μεγαλυτέρους του κι ἀγαποῦσε τ' ἀδέρφια του εἰλικρινά. Ὁ πατέρας του γιά νά τοῦ δείξει τήν ἀγάπη του, τοῦ ἀγόρασε ἕναν ὠραῖο χρωματιστό χιτώνα. Τ' ἀδέρφια του βλέποντας τήν ἰδιαίτερη προτίμηση τοῦ πατέρα τους στόν Ἰωσήφ, τόν ζήλεψαν πολύ. Ἡ ζήλεια τους μεγάλωσε πιο πολύ ὅταν ὁ Ἰωσήφ τούς διηγήθηκε δύο ὄνειρά του.

– Βριδκόμασταν – τούς λέει ὁ Ἰωσήφ – στό χωράφι καί κάναμε δεμάτια ἀπό στάχυα πού θερίζαμε· τό δικό μου δεμάτι στεκόταν ὀλόρθο, ἐνῶ τά δικά σας δεμάτια ἔπεφταν καί τό προσκυνοῦσαν.

– Μήπως φαντάζεσαι πῶς θά γίνεις ἀρχοντας καί θά πέσουμε νά σέ προσκυνήσουμε; τοῦ εἶπαν θυμωμένα τ' ἀδέρφια του.

Στό ἄλλο ὄνειρο ὁ Ἰωσήφ εἶδε πῶς ὁ ἥλιος (ὁ πατέρας του), τό φεγγάρι (ἡ μητέρα του) καί ἔντεκα ἀστέρια (τά ἔντεκα ἀδέρφια του) τόν προσκυνοῦσαν.

Τ' ἀδέρφια του τώρα ζήλεψαν ἀκόμα πιο πολύ καί ἔβαλαν στό νοῦ τους νά τοῦ κάνουν κακό.

Ἡ εὐκαιρία δέν ἄργησε νά ῥθει. Μιά μέρα ὁ Ἰακώβ ἔστειλε τόν Ἰωσήφ νά πάει νά βρεῖ τ' ἀδέρφια του πού ἔβοσκαν πρόβατα. Μόλις τόν εἶδαν ἀπό μακριά σκέφτηκαν νά τοῦ κάνουν κακό καί ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπ' αὐτόν.

Στὴν ἀρχή, ἀφοῦ τοῦ ἔβγαλαν τὸ ὠραῖο φόρεμα πού φοροῦσε, τὸν ἔριξαν σ' ἓνα ξεροπήγαδο· αὐτὸ ἦταν σκέψη τοῦ μεγαλύτερου ἀδερφοῦ τους Ρουβὴμ πού ἤθελε κρυφά νά τὸν ἐλευθερώσει. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ πρόταση τοῦ ἀδερφοῦ του Ἰούδα, τὸν πούλησαν γιὰ λίγα χρήματα σάν δοῦλο σὲ ἐμπόρους πού πήγαιναν στὴν Αἴγυπτο. Οἱ σκληρόκαρδοι ἀδερφοί ἔσχισαν ἓνα κομμάτι ἀπ' τὸ φόρεμα τοῦ Ἰωσήφ, τὸ ἔβαψαν μὲ αἷμα καὶ τὸ ἔστειλαν στὸν πατέρα τους. Τοῦ παράγγειλαν πὼς τάχα τὸ βρῆκαν στό δάσος, ὅπου κάποιο θηρίο θά κατασπάραξε τὸν Ἰωσήφ. Ὁ Ἰακώβ πίστεψε στὰ λόγια αὐτά κι ἔκλαψε ἀπαρηγόρητα τὸ χαμένο γιό του. Ὅμως τὸν Ἰωσήφ τὸν προστάτευε ὁ καλὸς Θεός.

Οἱ ἐμποροὶ μόλις ἔφτασαν στὴν Αἴγυπτο, πούλησαν τὸν Ἰωσήφ στὸν Πετεφρῆ πού ἦταν ἀρχιμάγειρας τοῦ Φαραώ, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Πετεφρῆς πολὺ γρήγορα κατάλαβε τὴν ἀξία τοῦ Ἰωσήφ καὶ τὸν ἔβαλε οἰκονόμο στό σπίτι του, δηλαδή νά φροντίζει τίς ἀνάγκες

τοῦ σπιτιοῦ του. "Όλα μέσα στό σπίτι τοῦ Πετεφρῆ πή-
γαιναν μιά χαρά μέ τή φροντίδα τοῦ τίμιου Ἰωσήφ. "Όμως
ἡ γυναίκα τοῦ Πετεφρῆ, πού ἦταν πολύ κακιά, τόν συκο-
φάντησε στόν ἄντρα της. Αὐτός τήν πίστεψε καί φυλάκισε
τόν ἄθῶο Ἰωσήφ. Ἐκεῖνος ὅμως δέν ἀπελπίστηκε. Εἶχε
πεποιθήση πῶς μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ θά φαινόταν ἡ
ἀθωότητά του καί θά ἔβγαινε ἀπ' τή φυλακή.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ποιά ἦταν τά δύο ὄνειρα τοῦ Ἰωσήφ;
2. Πῶς βρέθηκε ὁ Ἰωσήφ στήν Αἴγυπτο;

6. Ὁ Ἰωσήφ στή φυλακή

Ὁ Ἰωσήφ στή φυλακή κέρδισε τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ
ἀρχιδεσμοφύλακα πού τόν διόρισε ἐπιστάτη στούς ἄλ-
λους φυλακισμένους. Ὁ Ἰωσήφ φερόταν στούς φυλακι-
σμένους μέ καλοσύνη· τούς παρηγοροῦσε καί τούς συμ-
βούλευε νά μετανοήσουν, νά
κάνουν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ
καί νά γίνουν καλοί ἄνθρω-
ποι. Κι αὐτοί τοῦ εἶχαν ἐμ-
πιστοσύνη καί τόν θεωροῦ-
σαν φίλο.

Τήν ἐποχή ἐκείνη στή
φυλακή βρίσκονταν καί δύο
ἐπίσημα πρόσωπα, ὁ ἀρχι-
μάγειρας (ἀρχισιτοποιός)
καί ὁ ἀρχικεραστής (ἀρχιοι-
νοχός) τοῦ Φαραῶ. Ὁ Ἰω-
σήφ καί σ' αὐτούς ἔδειξε κα-
λοσύνη. Τούς πλησίαζε,
τούς παρηγοροῦσε καί τούς
συμβούλευε. Ἐνα πρωῒνό

τούς εἶδε στενοχωρημένους. Τούς ρώτησε τὴν αἰτία, κι ἄφου ἔμαθε πὼς ὁ καθένας τους εἶχε δεῖ ἀπὸ ἓνα ὄνειρο, τούς εἶπε νὰ τοῦ τὰ διηγηθοῦν μήπως μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ τὰ καταλάβει. Πρῶτος εἶπε ὁ ἀρχικεραστής τ' ὄνειρό του:

– Εἶδα, λέει, πὼς τρία κλήματα ἀμπελιοῦ φύτρωσαν διαμῆς, ἔβγαλαν φύλλα καὶ γέμισαν ἀπὸ ὄριμα σταφύλια· ἐγὼ τότε – συνεχίζει – ἔκοψα κάμποσα, τὰ ἔστιψα στό ποτήρι τοῦ Φαραώ καὶ τοῦ πρόσφερα καὶ ἤπιε.

– Τό ὄνειρό σου, φίλε μου, – τοῦ εἶπε χαμογελαστός ὁ Ἰωσήφ – εἶναι καλό· σέ τρεῖς μέρες θά σέ βγάλουν ἀπ' τὴ φυλακή καὶ θά ξαναπάρεις τὴ θέση σου. Σέ παρακαλῶ – τόνισε ὁ Ἰωσήφ – νὰ μὲ θυμηθεῖς κι ἐμένα ὅταν βγεῖς, γιατί βρίσκομαι ἐδῶ μέσα ἄδικα. Ὑστερα ἦρθε ἡ σειρά τοῦ ἄλλου.

– Ἐγὼ, λέει ὁ ἀρχιμάγειρας, εἶδα πὼς κρατοῦσα πάνω στό κεφάλι μου τρία πανέρια, τό ἓνα πάνω στό ἄλλο. Τό πάνω πάνω εἶχε μέσα διάφορα γλυκά γιὰ τό Φαραώ, μὰ τὰ πουλιά τριγύριζαν καὶ τὰ ἔρωγαν.

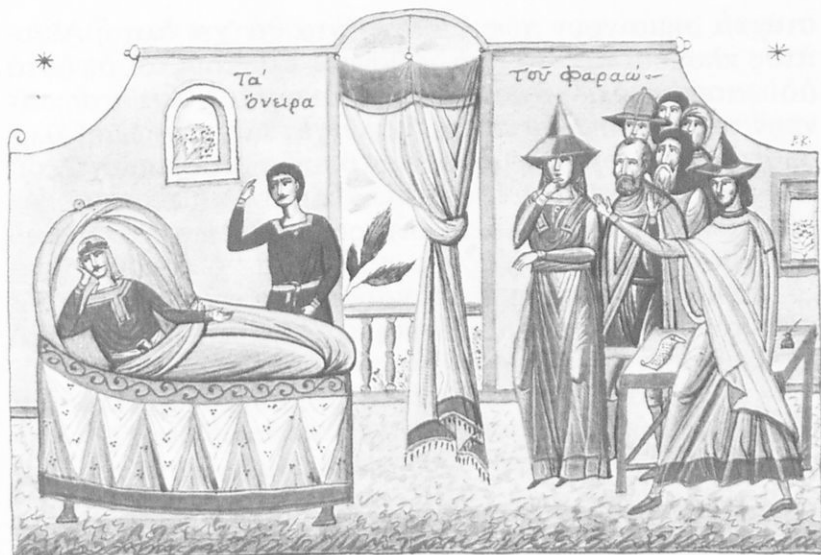
– Δυστυχισμένε μου, τοῦ λέει μὲ πόνο ὁ Ἰωσήφ, τ' ὄνειρό σου εἶναι κακό· σέ τρεῖς μέρες θά σέ βγάλουν ἀπ' τὴ φυλακή καὶ θά σέ σκοτώσουν.

Ὅπως ἐξήγησε ὁ Ἰωσήφ τὰ ὄνειρα, ἔτσι κι ἔγινε. Σέ τρεῖς μέρες ὁ Φαραώ γιόρταζε· τότε μὲ διαταγή του ἔφεραν ξανά στή θέση του τόν ἀρχικεραστή καὶ σκότωσαν τόν ἀρχιμάγειρα. Ὁ ἀρχικεραστής, ὅταν λευτερώθηκε, ἀπ' τὴ χαρά του οὔτε πού θυμήθηκε τόν Ἰωσήφ. Αὐτός ὅμως δέν ἀπελπίστηκε· εἶχε πεποίθηση πὼς μιά μέρα θά βρισκε τό δίκιο του.

7. Ὁ Ἰωσήφ δοξάζεται

Μετά ἀπὸ 2 χρόνια εἶδε κι ὁ Φαραώ δυό ὄνειρα. Προσκάλεσε τούς σοφοὺς τῆς χώρας του, μὰ κανένας δέν μποροῦσε νὰ τοῦ τὰ ἐξηγήσει. Γι' αὐτό ἦταν πολὺ στενοχωρημένος. Τότε ὁ ἀρχικεραστής θυμήθηκε τόν Ἰωσήφ. Παρουσιάστηκε λοιπόν στό Φαραώ καὶ τοῦ εἶπε πὼς κά-

ποιος Ἑβραῖος, πού εἶναι στή φυλακή καί ὀνομάζεται Ἰωσήφ, ξέρεي νά ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα σωστά. Ὁ Φαραώ ἔδωσε διαταγή καί ὀδηγήθηκε μπροστά του ὁ Ἰωσήφ, στὸν ὁποῖο διηγήθηκε τὰ ὄνειρά του.

– Εἶδα, λέει ὁ Φαραώ, πὼς στίς ὄχθες τοῦ Νείλου ποταμοῦ βγῆκαν ἑπτὰ ἀγελάδες παχιές καί ὄμορφες· καί σέ λίγο βγῆκαν ἄλλες ἑπτὰ, ἀδύνατες κι ἄσχημες... κι ἔφαγαν τίς πρῶτες. Ταράχτηκα καί ξύπνησα, συνεχίζει ὁ Φαραώ· σέ λίγο μέ πήρε πάλι ὁ ὕπνος καί ὄνειρεύτηκα πὼς στό ἴδιο μέρος φύτεψαν ἑπτὰ στάχυα εὐρωστα καί καρπερά· καί σέ λίγο φύτεψαν ἄλλα ἑπτὰ ἀδύνατα καί ἄκαρπα πού ... κατάπιαν τὰ πρῶτα! Ἀνησυχῶ πολύ, πρόσθεσε ὁ Φαραώ, γιατί κανεῖς δέν μπορεῖ νά μοῦ δώσει ἐξήγησι. Ἐσύ, τί λές;

Ὁ Ἰωσήφ πού ἄκουσε τὰ ὄνειρα μέ προσοχή, φωτισμένος ἀπό τό Θεό, τοῦ εἶπε:

– Βασιλιά μου, καί τὰ δύο σου ὄνειρα ἔχουν τήν ἴδια σημασία· οἱ ἑπτὰ παχιές ἀγελάδες καί τὰ ἑπτὰ καρπερά

στάχυα σημαίνουν πώς έφτά χρόνια θά 'χει όλη ή Αίγυπτος πλούσια σοδειά και άφθονους καρπούς· οί δέ έφτά άδύνατες άγελάδες και τά έφτά άκαρπα στάχυα σημαίνουν πώς άμέσως μετά θά 'ρθούν έφτά χρόνια μεγάλης δυστυχίας. 'Η γνώμη μου είναι, βασιλιά μου, συνεχίζει ό 'Ιωσήφ, νά βρεΐς έναν ίκανό και τίμιο άνθρωπο, νά τόν βάλεις νά μαζέψει όλα τά σιτάρια πού θά περισσεύουν στά χρόνια της ευτυχίας.

Ο Φαραώ εκτίμησε τά χαρίσματα του 'Ιωσήφ. Γι' αυτό τόν λευτέρωσε και σκέφτηκε ν' αναθέσει σ' αυτόν τό έργο αυτό.

— Δέν είναι άλλος καλύτερος από σένα, του είπε, εσύ θά κάνεις αυτή τή δουλειά. Από τώρα σε διορίζω δεύτερο άρχοντα του τόπου. Κι άμέσως μέ διαταγή του Φαραώ τόν παρουσίασαν στό λαό.

'Ετσι ό 'Ιωσήφ έγινε άρχιφροντιστής στό βασίλειο. Κυβέρνησε μέ φρόνηση και καλοσύνη. 'Εδειξε μεγάλη ίκανότητα στην ύπηρεσία του και ευεργέτησε τόν τόπο.

Ο καλός και ευσεβής άνθρωπος πάντοτε αμείβεται από τό Θεό.

8. Τ' αδέρφια του 'Ιωσήφ στην Αίγυπτο

'Ηρθαν τά χρόνια της ευτυχίας. Στο διάστημα αυτό ό 'Ιωσήφ έχτισε μεγάλες αποθήκες σε πολλά μέρη της Αίγυπτου, όπου συγκέντρωσε άφθονο σιτάρι. 'Επειτα ήρθαν τά χρόνια της δυστυχίας. Οί άνθρωποι άρχισαν νά υποφέρουν και μόνο στην Αίγυπτο δέν πείνασαν. Μάλιστα κι από άλλες χώρες έρχονταν εκεί ν' αγοράσουν σιτάρι. Και στή Χαναάν πού έμενε ό 'Ιακώβ μέ τά παιδιά του ή πείνα ήταν άβάσταχτη· έφτασε κι εκεί ή είδηση πώς στην Αίγυπτο πουλιέται σιτάρι.

Ο 'Ιακώβ μόλις τό 'μαθε, έστειλε στην Αίγυπτο για τό σκοπό αυτό τά παιδιά του μέ χρήματα και καμήλες. Κράτησε μόνο κοντά του τό μικρότερο παιδί του, τό Βενιαμίν. Οί άλλοι μόλις έφτασαν στην Αίγυπτο, παρουσιάστηκαν

στόν ἄρχοντα χωρίς νά φανταστοῦν πῶς αὐτός ἦταν ὁ ἀδερφός τους. Ἐφοῦ ἔπρσαν καί τόν προσκύνησαν, κατά τή συνήθεια, τοῦ εἶπαν τό σκοπό τοῦ ἐρχομοῦ τους.

Ἐο Ἰωσήφ τούς γνώρισε ἀμέσως καί συγκινήθηκε πολύ. Θυμήθηκε τόν πατέρα του, τή μητέρα του καί τά παιδικά του χρόνια. Θυμήθηκε τά ὄνειρα πού εἶχε δεῖ. Σκέφτηκε τό κακό πού τοῦ ἔκαναν τ' ἀδέρφια του καί ἀναρωτιόταν ἄν ἦταν ἀκόμα σκληρόκαρδοι, ὅπως τότε. Γιά νά τούς δοκιμάσει λοιπόν, ἄν εἶχαν μετανιώσει, δέ φανερώθηκε ἀμέσως ἀλλά τούς εἶπε:

– Εἶστε κατάσκοποι κι ἤρθατε ἐδῶ μέ κακό σκοπό· ἔχετε πατέρα; ἔχετε ἀδέρφια;

– Κύριε, εἶμαστε καλοί ἄνθρωποι, λένε ἐκεῖνοι φοβισμένοι. Ἡ πείνα μᾶς ἀνάγκασε νά ἔρθοῦμε ἐδῶ. Ἐο πατέρας μας ζεῖ, εἶναι ὅμως πολύ γέρος. Ἐμεῖς εἶμαστε ὄλοι ὄλοι δώδεκα ἀδέρφια. Ἐο ἕνας χάθηκε, τόν ἄλλον τόν κράτησε μαζί του ὁ πατέρας μας, καί οἱ δέκα ἐδῶ σέ προσκυνοῦμε.

– Δέ σᾶς πιστεύω, τούς εἶπε ὁ Ἰωσήφ, κι ἔδωσε ἐντολή νά τούς κλείσουν στή φυλακή.

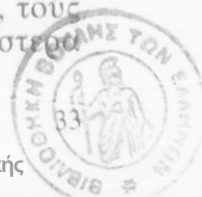
Ἐοτερά ἀπό τρεῖς μέρες ὁ Ἰωσήφ πῆγε στή φυλακή μ' ἕνα διερμηνέα, πού ἤξερε ἐβραϊκά καί τούς εἶπε:

– Μπορεῖτε νά πάρετε τό σιτάρι πού θέλετε καί νά γυρίσετε στήν πατρίδα σας, ἐκτός ἀπό ἕναν πού θά μείνει στή φυλακή, ὥσπου νά φέρετε τό Βενιαμίν. Ἐτοι θά βεβαιωθῶ, ἄν ὄσα εἶπατε εἶναι ἀληθινά.

Σάν ἄκουσαν τ' ἀδέρφια του αὐτά τά λόγια ἔλεγαν μεταξύ τους:

– Καλά τά παθαίνουμε· ὁ Θεός μᾶς τιμωρεῖ γιά τή συμπεριφορά μας στόν ἀδερφό μας. Φανήκαμε σκληροί κι ἀπάνθρωποι σ' αὐτόν. Γι' αὐτό τώρα δίκαια ὑποφέρομε.

Ἐο Ἰωσήφ ἄκουσε ὄσα εἶπαν μεταξύ τους· ἔμαθε αὐτό πού ἤθελε. Κατάλαβε πῶς μετάνιωσαν γιά τήν κακή τους πράξη. Συγκινήθηκε, μά γιά νά μήν προδοθεῖ, τούς ἄφησε γιά λίγο, βγήκε ἔξω κι ἔκλαψε κρυφά. Ἐοτερά

ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους ὅλοι μὲ τὰ σακιά τους γεμάτα σιτάρι, ἐκτός ἀπ' τὸ Συμεών. Ἔδωσε ἀκόμη ἐντολή νὰ βάλουν μέσα στοῦ σακί τοῦ καθενὸς τους τὰ χρήματά τους καὶ νὰ τοὺς ἐφοδιάσουν μὲ τροφίμα γιὰ τὸ ταξίδι.

Ὅταν σταμάτησαν τὸ βράδυ ν' ἀναπαυτοῦν, ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ἀνοιξε τὸ σακί του καὶ βρῆκε τὰ χρήματά του μέσα. Ἄνοιξαν κι οἱ ἄλλοι καὶ βρῆκαν κι ἐκεῖνοι τὰ δικά τους· ἀπόρησαν γι' αὐτὸ χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ τὸ ἐξηγήσουν.

Ὅταν ἔφτασαν στὴ Χαναάν διηγήθηκαν στὸν πατέρα τους ὅσα συνέβησαν. Τοῦ εἶπαν πῶς ἔπρεπε νὰ πάρουν μαζί τους καὶ τὸ Βενιαμίν, ὅταν θὰ πήγαιναν ξανά στὴν Αἴγυπτο.

Ὁ Ἰακώβ ταράχτηκε πολὺ ἀπ' τὴν εἶδηση αὐτὴ καὶ τοὺς εἶπε:

– Μοῦ χάσατε τὸν Ἰωσήφ· ἀφήσατε στὴ φυλακὴ τὸ Συμεών, τώρα μοῦ ζητᾶτε καὶ τὸ Βενιαμίν Ὅχι, αὐτὸ δὲ θὰ γίνεῖ ποτέ. Κι ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα γιὰ τὸ χαμὸ τῶν παιδιῶν του!

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Πῶς δοκιμάζει ὁ Ἰωσήφ τοὺς ἀδερφοὺς του;
2. Γιατί τ' ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ δὲν τὸν ἀναγνωρίζουν στὴν Αἴγυπτο;

9. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται στ' ἀδέρφια του

Σὲ λίγο καιρὸ, ἀφοῦ τέλειωσε τὸ σιτάρι, ὁ Ἰακώβ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ στείλει πάλι τὰ παιδιά του στὴν Αἴγυπτο. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἤθελαν νὰ πᾶνε δίχως τὸ Βενιαμίν κι ἔτσι ὁ Ἰακώβ ἀναγκάστηκε μὲ πόνο νὰ τὸν στείλει κι αὐτόν. Τοὺς ἔδωσε μάλιστα καὶ πλοῦσια δῶρα γιὰ τὸν ἄρχοντα καὶ χρήματα νὰ πληρώσουν τὸ πρῶτο καὶ δεῦτερο σιτάρι πού θ' ἀγόραζαν. Τοὺς εὐλόγησε καὶ ξεκίνησαν.

Τά παιδιά τοῦ Ἰακώβ ὅταν ἔφτασαν στήν Αἴγυπτο, παρουσιάστηκαν στόν Ἰωσήφ. Αὐτός τοὺς δέχτηκε μέ καλοσύνη καί τοὺς ρώτησε γιά τόν πατέρα τους. Ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν πώς ζεῖ, εἶναι καλά καί τοῦ στέλνει αὐτά τά δῶρα. Ὁ Ἰωσήφ, σάν ἄκουσε αὐτά τά λόγια καί εἶδε τό Βενιαμίν, συγκινήθηκε τόσο πολύ πού μέ κόπο συγκράτησε τά δάκρυά του. Ἐπειτα τοὺς ἔκανε τραπέζι καί τοὺς ἔβαλε νά καθίσουν μέ τή σειρά, σύμφωνα μέ τήν ἡλικία τους. Αὐτό τοὺς ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση! Μετά τό φαγητό πρόσταξε τόν ἐπιστάτη του νά γεμίσει τά σακιά τους σιτάρι καί νά τοὺς βάλει μέσα πάλι τά χρήματά τους καί στοῦ Βενιαμίν τό σακί νά βάλει τό ἀσημένιο ποτήρι, πού χρησιμοποίησε ὁ ἴδιος.

Τήν ἄλλη μέρα τό πρωί ξεκίνησαν. Ἦταν χαρούμενοι πού γύριζαν στόν πατέρα τους. Δέν πρόφτασαν ὅμως νά βγοῦν ἀπ' τήν πόλη καί... νά!.. στρατιῶτες τοὺς ἔφτασαν καί τοὺς εἶπαν:

- Κλέψατε τό ἀσημένιο ποτήρι τοῦ ἀρχοντά μας! Αὐτοί τά ἔχασαν! Κεραυνός τοὺς χτύπησε τό κεφάλι!
- Ἐμεῖς κλέφτες; ὄχι, κύριε, λένε! Ὅποιος ἀπό μᾶς ἔκλεψε, νά τιμωρηθεῖ σκληρά.

Ἐγινε ἔρευνα στοὺς σάκουσ καί ... νά ... βρέθηκε τό ποτήρι στό σάκο τοῦ Βενιαμίν! Ὁ Βενιαμίν τὰ ἔχασε, γιατί δέν εἶχε ἰδέα πῶς ἔγινε αὐτό! Τ' ἄλλα του ἀδέρφια ἀμίλητα χλώμιασαν ἀπό τὴν προσβολή κι ἀπό τό κακό τους. Οἱ στρατιῶτες τοὺς ὀδήγησαν μπρὸς στὸν ἄρχοντα.

– Τί εἶναι αὐτό πού κάνατε; τοὺς ρωτᾷ ὁ Ἰωσήφ.

– Κύριε, εἴμαστε ὅλοι δοῦλοι σου, κάνε μας ὅ,τι θέλεις, τόλμησαν καί εἶπαν σιγανά.

– Ὅχι, λέει ὁ Ἰωσήφ. Μονάχα αὐτός πού πῆρε τό ποτήρι θά μείνει σκλάβος μου· ἐσεῖς οἱ ἄλλοι θά γυρίσετε σπίτι σας.

– Ἀρχοντά μου! λυπήσου τὸν πατέρα μου, τό γερο-Ἰακώβ! Θά πεθάνει ἀπ' τὴ στενοχώρια του, ἅμα δέ δεῖ μαζί μας τό Βενιαμίν! εἶπε ὁ Ἰούδας τρέμοντας ἀπό συγκίνηση, καί πρόσθεσε:

– Λυπήσου τον, ἄρχοντά μου, καί κράτα ἐμένα σκλάβο σου στή θέση τοῦ Βενιαμίν.

Ὁ Ἰωσήφ δέν μπόρεσε ἄλλο νά κρατηθεῖ. Εἶδε καθαρά πῶς τὰ ἀδέρφια του εἶχαν ἀλλάξει καί μέ δάκρυα στά μάτια τοὺς λέει:

– Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδερφός σας, ὁ Ἰωσήφ! Μέ πουλήσατε γιὰ νά χαθῶ, μὰ ὁ Θεός μέ προστάτεψε.

Κι ἐπειδὴ ὅλοι στέκονταν ἀμίλητοι καί φοβισμένοι πρόσθεσε:

– Μὴ φοβάστε, ἀδέρφια μου· ὅ,τι ἔγινε ἦταν θέλημα Θεοῦ νά γίνει. Ἐγὼ σᾶς ἀγαπῶ καί θά σᾶς προστατέψω. Καί συγκινημένος ἀγκάλιασε τ' ἀδέρφια του.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Πῶς κατάλαβε ὁ Ἰωσήφ ὅτι τ' ἀδέρφια του δέν εἶχαν πιά κακό στὴν ψυχὴ τους;
2. Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἰωσήφ στ' ἀδέρφια του;

10. Ὁ Ἰακώβ ἔρχεται στήν Αἴγυπτο

· Τ' ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ γύρισαν στή Χαναάν καί γεμάτα χαρά εἶπαν στόν πατέρα τους πώς ὁ Ἰωσήφ βρίσκεται στή ζωή, πώς εἶναι μέγάλος ἄρχοντας στήν Αἴγυπτο καί πώς θέλει νά πᾶνε νά ζήσουν ὅλοι κοντά του.

Ὁ Ἰακώβ στήν ἀρχή δέν πίστευε στήν ἀνέλπιστη αὐτή εἶδηση· τοῦ φαινόταν πώς ὄνειρεύεται. Ὄταν ὅμως εἶδε τά πλούσια δῶρα πού τοῦ ἔχε στείλει ὁ Ἰωσήφ, τό πίστεψε κι ἀποφάσισε νά πάει στήν Αἴγυπτο γιά νά δεῖ τό γιό του πρίν πεθάνει. Συγκινημένος εὐχαρίστησε τό Θεό πού προστάτεψε τόν Ἰωσήφ καί τ' ἄλλα του παιδιά.

Ὁ Ἰωσήφ ὅταν ἔμαθε πώς ἔρχεται ὁ πατέρας του, βγήκε μέ μιὰ ὠραία βασιλική ἄμαξα νά τόν ὑποδεχτεῖ.

Πατέρας καί γιός ἀγκαλιασμένοι ἔκλαιγαν ἀπό χαρά καί συγκίνηση. Κι ὁ Φαραώ τούς ὑποδέχτηκε μέ μεγάλες τιμές καί τούς παραχώρησε μιὰ εὐφορη πεδιάδα νά κατοικήσουν καί νά ἐργάζονται.

Ὁ Ἰακώβ, γέρος πιά 147 ἐτῶν, ὅταν κατάλαβε τό τέλος του, κάλεσε τά παιδιά του καί τά παιδιά τοῦ Ἰωσήφ,

τά συμβούλεψε νά ἔχουν πίστη στόν ἀληθινό Θεό καί τά εὐλόγησε. "Όταν εὐλογοῦσε τόν Ἰούδα, προφήτεψε πῶς ἀπ' τοὺς ἀπογόνους του θά γεννιόταν ὁ Μεσσίας, ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου. Ὑστερα πέθανε καί θάφτηκε στή Χαναάν.

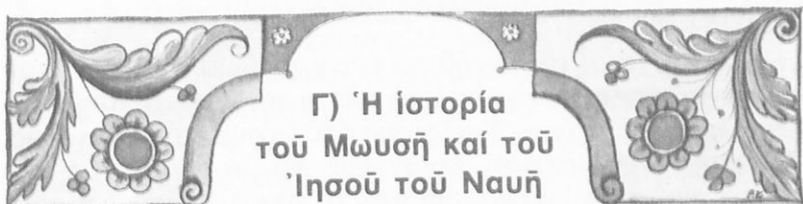
Τά παιδιά τοῦ Ἰακώβ μετά τό θάνατό του ἔμειναν στήν Αἴγυπτο μαζί μέ τόν Ἰωσήφ. Οἱ ἀπόγονοί τους ἔγιναν ἕνας μέγας λαός, οἱ Ἰσραηλίτες. Αὐτοί ὅσο ἔμεναν στήν Αἴγυπτο δέν ἔπαψαν νά λατρεύουν τόν ἀληθινό Θεό. Θυμοῦνταν τίς ὑποσχέσεις πού ἔχε δοσμένες ὁ Θεός στοὺς Πατριάρχες καί προπάντων πῶς μιά μέρα θά κατοικοῦσαν τή γῆ Χαναάν.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Γιατί ὁ Θεός προστατεύει παντοῦ τόν Ἰωσήφ;
2. Πῶς ἄκουσε ὁ Ἰακώβ τήν εἶδηση ὅτι ζεῖ ὁ Ἰωσήφ;
3. Πῶς ἔζησαν στήν Αἴγυπτο ὁ Ἰακώβ καί τά παιδιά του;

Γ) Ἡ ἱστορία τοῦ Μωυσῆ καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ

1. Εἰσαγωγή

Μετά τό θάνατο τοῦ Ἰωσήφ οἱ Ἰσραηλίτες γιά πολλά χρόνια ζοῦσαν εὐτυχισμένοι στήν Αἴγυπτο. Πλήθυναν κι ἔγιναν πάρα πολλοί. Ἔφτιαξαν συνοικισμούς κατά οἰκογένειες κι ἔτσι σχηματίστηκαν οἱ δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ Αἰγύπτιοι πού τούς μισοῦσαν, γιατί εἶχαν διαφορετική θρησκεία, τώρα ἄρχισαν καί νά τούς φοβοῦνται μήπως μιά μέρα τούς πάρουν τήν ἐξουσία. Γι' αὐτό ἕνας ἀπ' τούς Φαραώ σκέφτηκε νά σταματήσῃ τήν αὐξηση τοῦ πληθυσμοῦ τους μέ κάθε μέσο. Ἔδωσε ἐντολή στίς μαῖες νά θανατώνουν τά ἀγόρια πού θά γεννοῦσαν οἱ Ἑβραῖες.

Στήν ἀρχή τούς ἀνάγκαζε νά κάνουν τίς πιό βαριές δουλιές. Τούς ἔβαζε νά χτίζουν τά φρούρια, τά γεφύρια καί νά κάνουν κάθε ἀγγαρεία. Τήν ἐποχή ἐκείνη χτίστηκαν οἱ τεράστιες πυραμίδες τῆς Αἴγυπτου. Οἱ Ἰσραηλίτες ὁμως, παρ' ὅλα αὐτά τά βάσανα, συνεχῶς πλήθαιναν. Τότε ὁ Φαραώ σκέφτηκε ἕνα ἀπάνθρωπο μέσο γιά νά τούς ἐξοντώσῃ. Διέταξε νά πετοῦν στό Νεῖλο ποταμό ὅσα ἀγόρια γεννοῦσαν οἱ Ἰσραηλίτισσες.

Τό σκληρό αὐτό μέτρο ἔκανε τούς Ἰσραηλίτες νά συνέλθουν ἀπ' τίς ἁμαρτίες τους καί νά μετανοήσουν, γιατί εἶχαν ξεχάσει στό μεταξύ τόν ἀληθινό Θεό. Ὁ Θεός εἶδε πῶς μετανόησαν κι ἀποφάσισε νά τούς προστατέψῃ καί νά τούς γλυτώσῃ ἀπ' τή σκλαβιά τῶν Αἰγυπτίων.

2. Κλήση του Μωυσή για την απελευθέρωση του λαού του.

Τήν εποχή αυτή γεννήθηκε ένα χαριτωμένο αγόρι, πού ή μητέρα του σκέφτηκε νά τό γλυτώσει μ' έναν περίεργο καί θαυμαστό τρόπο. Τρεῖς μήνες τό ἔκρυβε στό σπίτι της. Ἔπειτα ὁμως, ἐπειδή κινδύνευε νά προδοθεῖ ἀπ' τό κλάμα του, πῆρε ἕνα καλάθι πού τό εἶχε ἀλείψει μέ πίσσα, ἔβαλε μέσα τό μωράκι καί τό ἄφησε στήν ὄχθη τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ἐκεῖ πού συνήθιζε νά λούζεται ἡ κόρη τοῦ Φαραώ. Λίγο πιά πέρα κρύφτηκε ἡ μεγάλη κόρη της Μαριάμ γιά νά παρακολουθήσει τί θ' ἀπογίνει.

Ἦστερα ἀπό λίγο νά κι ἔρχεται στό ποτάμι ἡ κόρη τοῦ Φαραώ μέ τίς ὑπηρέτριές της γιά νά λουστεῖ. Ὅταν ἄκουσε τά κλάματα τοῦ μωροῦ καί εἶδε τό καλάθι, διέταξε νά τό ἀνοίξουν. Ἡ βασιλοπούλα ὅταν εἶδε τό μωρό, τό λυπήθηκε κι ἀποφάσισε νά τό πάρει καί νά τό ἀναθρέψει στό παλάτι.

Στή στιγμή τρέχει ἡ Μαριάμ – ὅπως τήν εἶχε συμβουλέψει ἡ μητέρα της – παρουσιάζεται στή βασιλοπούλα καί

τή ρωτᾶ μήπως θέλει καμιά καλή παραμάνα γιά τό παιδί, γιὰτί αὐτή γνώριζε κάποια. Ἡ βασιλοπούλα δέχτηκε καί σέ λίγο παρέδωσε τό μωρό στή μητέρα του νά τό θηλάσει καί νά τό περιποιηθεῖ γιά λογαριασμό της. Ἔτσι κι ἔγινε. Ὅταν μεγάλωσε λίγο τό πῆγε στό παλάτι ὅπου μορφώθηκε σάν βασιλόπουλο. Ἡ βασιλοπούλα τ' ἀγάπησε σάν παιδί της καί τοῦ ἔδωσε τό ὄνομα Μωυσῆς, πού σημαίνει σωσμένος ἀπ' τό νερό.

Ὁ Μωυσῆς, ἄν καί μεγάλωσε σ' ἀνάκτορα τοῦ Φαραώ καί μορφώθηκε ἀπό Αἰγύπτιους δασκάλους, δέν ξέχασε τήν καταγωγή του καί γι' αὐτό ἀγαποῦσε τούς Ἰσραηλίτες. Βλέποντας τά βάσανα πού ὑπόφεραν οἱ συμπατριῶτες του αἰσθανόταν μεγαλύτερη συμπάθεια γι' αὐτούς. Πάντοτε τούς προστάτευε καί τούς βοηθοῦσε. Μιά μέρα περνώντας ἕνα δρόμο εἶδε κάποιο Αἰγύπτιο νά χτυπᾶ ἕναν Ἰσραηλίτη. Στάθηκε καί ρώτησε νά μάθει τήν αἰτία πού μάλωναν. Ὁ Αἰγύπτιος θυμωμένος θέλησε νά χτυπήσει καί τόν ἴδιο τό Μωυσῆ. Τότε ἀναγκάστηκε κι αὐτός νά χτυπήσει τόν Αἰγύπτιο.

Τό πράγμα δέν ἔμεινε κρυφό. Ὁ Μωυσῆς τότε, γιά ν' ἀποφύγει τήν ἐκδίκηση τῶν Αἰγυπτίων, ἔφυγε ἀπ' τήν Αἴγυπτο καί πῆγε σέ μιᾶ ἄλλη χώρα, στή Μαδιάμ· ἐκεῖ παντρεύτηκε τήν κόρη ἑνός ἱερέα.

Ὁ Μωυσῆς καί μακριά ἀπ' τήν Αἴγυπτο δέν ξέχασε τούς πατριῶτες του πού ὑπόφεραν. Δέν ἔπαψε νά λατρεύει τόν ἀληθινό Θεό καί νά τόν παρακαλεῖ νά τούς λυτρώσει καί νά τούς χαρίσει τήν ἐλευθερία τους. Ὁ Θεός πού ἀγαποῦσε τόν Ἰσραηλιτικό λαό καί εἶχε υποσχεθεῖ τήν προστασία του, ἀποφάσισε νά τούς σώσει.

Ὁ Μωυσῆς μιᾶ μέρα, ἐνῶ ἔβοσκε τά πρόβατα τοῦ πεθεροῦ του, εἶδε νά βγαίνουν φλόγες ἀπό ἕνα βάτο (ἀγκαθωτό θάμνο), χωρίς νά καίγεται ἀπ' αὐτές. Περιέργως τότε κίνησε πρὸς τό βάτο. Ἐνῶ ὅμως πλησίαζε, ἄκουσε μιᾶ φωνή νά λέει:

– Μωυσῆ! Μωυσῆ! Μήν προχωρήσεις ἄλλο, ὁ τόπος αὐτός εἶναι ἱερός· ἐγώ εἶμαι ὁ Θεός τῶν προγόνων σου.

Ὁ Μωσῆς ἀμέσως ἔπεσε στά γόνατα κι ἄκουγε τή φωνή τοῦ Θεοῦ, πού συνέχιζε νά τοῦ λέει:

– Βλέπω ὅσα ὑποφέρει ὁ λαός μου στήν Αἴγυπτο κι ἀποφάσισα νά τόν ἐλευθερώσω ἀπ' τή σκλαβιά. Ἐσύ θά γίνεις ἀρχηγός του. Ἐτοιμάσου λοιπόν καί πήγαινε στήν Αἴγυπτο νά τόν ἐλευθερώσεις. Παρουσιάσου στό Φαραῶ καί πές του νά δώσει τήν ἄδεια στούς Ἰσραηλίτες νά γυρίσουν στήν πατρίδα τους. Ἀλλιῶς θά πάθει μεγάλες συμφορές ὅλη ἡ Αἴγυπτος.

– Μά, Κύριε, εἶπε ὁ Μωσῆς μέ ταπεινῶση, ἐγώ δέν εἶμαι ἱκανός γιά μιά τόσο σοβαρή ἀποστολή. Εἶμαι βραδύγλωσσος καί δέν τά καταφέρνω νά μιλῶ καλά.

– Ἐγώ πάντοτε θά εἶμαι μαζί σου καί θά σέ δυναμώνω, ἀκούστηκε ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ. Πάρε βοηθό τόν ἀδερφό σου τόν Ἀαρών, πού ἔχει τό χάρισμα νά μιλεῖ ὠραία· θά ἔχει κι αὐτός τήν προστασία μου.

Ὁ Θεός κράτησε αὐτή τήν ὑπόσχεσή του σέ ὅλες τίς δύσκολες στιγμές τους.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Μέ ποιούς σκληρούς τρόπους ἤθελε ὁ Φαραῶ νά ἐξοντώσει τούς Ἰσραηλίτες;
2. Πῶς σώθηκε ὁ Μωσῆς;
3. Ποιό θαῦμα εἶδε ὁ Μωσῆς ὅταν ἐβοσκε τά πρόβατα τοῦ πεθεροῦ του;

3. Ἡ ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπ' τήν Αἴγυπτο καί ἡ διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσης

Ὁ Μωσῆς μαζί μέ τόν Ἀαρών, τόν ἀδερφό του, ἔκαναν ὅπως πρόσταξε ὁ Θεός. Μόλις ἔφτασαν στήν Αἴγυπτο, παρουσιάστηκαν στό Φαραῶ καί τοῦ εἶπαν γιά τήν ἐντολή πού τούς ἔδωσε ὁ Θεός. Ὁ Φαραῶ ὅμως, ὄχι μόνο ἀρνήθηκε νά ἐλευθερώσει τούς Ἰσραηλίτες, ἀλλά διέταξε νά τούς βάλουν καί σέ σκληρότερες ἀγχαρεῖες.

Τότε ὁ Θεός ὀργίστηκε καί τιμώρησε αὐστηρά τὸ Φαραώ καί τοὺς Αἰγυπτίους μέ δέκα σκληρές τιμωρίες, πού εἶναι γνωστές μέ τὸ ὄνομα «οἱ δέκα πληγές τοῦ Φαραώ». Μερικές ἀπ' αὐτές εἶναι:

- Τά νερά τῆς Αἰγύπτου ἔγιναν αἷμα, κόκκινα.
- Ψόφησαν ὅλα τά ζῶα τῶν Αἰγυπτίων.
- Φοβερό χαλάζι κατέστρεψε τά κτήματά τους, καί ἡ τελευταία,

- πέθαναν ὅλα τά πρωτότοκα παιδιά τῶν Αἰγυπτίων ἀπό ἕναν ἄγγελο ἐξολοθρευτή. Σώθηκαν μόνο τά παιδιά τῶν Ἰσραηλιτῶν μέ θαυμαστό τρόπο. Οἱ Ἰσραηλίτες δηλαδή, μέ ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ἔβαψαν τίς πόρτες τους μέ αἷμα σέ σημεῖο σταυροῦ. Ὁ ἐξολοθρευτής ἄγγελος, ὅταν ἔβλεπε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, δέν ἔμπαινε στά σπίτια τῶν Ἰσραηλιτῶν καί ἔτσι γλύτωσαν τά παιδιά τους.

Μέ τήν τελευταία αὐτή πληγή οἱ Αἰγύπτιοι φοβήθηκαν πολύ καί τρομαγμένοι ζήτησαν ἀπ' τὸ Φαραώ ν' ἀφήσει τοὺς Ἰσραηλίτες νά φύγουν. Κι αὐτός, ἀναγκασμένος ἀπ'

τίς συμφορές, ἔδωσε τὴν ἄδεια στό Μωυσῆ νά φύγουν.

Οἱ Ἰσραηλίτες μόλις πῆραν τὴν ἄδεια, ἀναχώρησαν χαρούμενοι γιά τή Χαναάν μέ ἀρχηγούς τό Μωυσῆ καί τόν Ἄαρών. Ὁ Θεός ἔδειχνε πάντοτε μέ θαυμαστό τρόπο τό δρόμο τῆς πορείας τους.

Τὴν ἡμέρα αὐτή, πού οἱ Ἰσραηλίτες ἀναχώρησαν ἀπ' τὴν Αἴγυπτο, τὴ γιορτάζουν μέχρι σήμερα. Εἶναι τó «Πάσχα» τους. Γιορτάζουν γιά νά θυμοῦνται πώς αὐτὴ τὴ μέρα ὁ Θεός τοὺς ἔσωσε ἀπ' τὴ δουλεία τῶν Αἰγυπτίων.

Φυσικά, τó δικό μας Πάσχα διαφέρει ἀπ' αὐτό. Τό χριστιανικό Πάσχα μᾶς θυμίζει τó πιό μεγάλο γεγονός, πώς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπ' τὴ δουλεία τῆς ἁμαρτίας μέ τὴν Ἄνάστασή Του.

Ὁ Φαραώ, μόλις ἔφυγαν οἱ Ἰσραηλίτες, βλέποντας πώς ἡ Αἴγυπτος ἔμενε ἔρημη ἀπό ἐργάτες μετάνιωσε πού τοὺς ἄφησε νά φύγουν. Ἔστειλε ἀμέσως στρατό νά τοὺς

γυρίσει πίσω. Οί Ἰσραηλίτες ἦταν μπροστά στήν Ἐρυθρά Θάλασσα, ὅταν τούς πλησίασαν οἱ Αἰγύπτιοι. Ἡ θέση τους ἦταν ἀπελπιστική. Ὁ Θεός ὅμως δέν τούς ἄφησε στή δύσκολη αὐτή στιγμή. Ἔκανε τό θαῦμα Του. Ἔδωσε ἐντολή στό Μωυσῆ νά χτυπήσει τά νερά της θάλασσας μέ τό ραβδί του. Ἀμέσως τά νερά χωρίστηκαν καί ἀνοίχτηκε δρόμος, ἀπ' ὅπου οἱ Ἰσραηλίτες πέρασαν ὅλοι στήν ἀπέναντι ξηρά. Ὅμως πίσω τους μῆκαν καί οἱ Αἰγύπτιοι πού τούς κυνηγοῦσαν. Τότε ὁ Μωυσῆς χτύπησε ξανά τή θάλασσα μέ τό ραβδί του, κι ἀμέσως κλείστηκαν τά νερά κι ἔπνιξαν ὅλους τούς Αἰγυπτίους.

Οἱ Ἰσραηλίτες τώρα, χαρούμενοι πού σώθηκαν, δόξαζαν τό Θεό πού τούς προστάτεψε κι ἦταν ἐλεύθεροι νά συνεχίσουν τήν πορεία τους.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ποιά ἦταν ἡ μεγαλύτερη «πληγή» πού ἔδωσε ὁ Θεός στούς Αἰγυπτίους;
2. Τί διδασκόμαστε ἀπό τό θαῦμα πού ἐγινε μέ τή διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας;
3. Τί διαφέρει τό Χριστιανικό Πάσχα ἀπό τό Ἰουδαϊκό;

4. Ἡ ζωή τῶν Ἰσραηλιτῶν στήν ἔρημο

Οἱ Ἰσραηλίτες, ἀφοῦ πέρασαν τήν Ἐρυθρά Θάλασσα, βρέθηκαν μπροστά σέ μιὰ μεγάλη ἔρημο. Καθώς προχωροῦσαν, σώθηκαν ὅσες τροφές εἶχαν μαζί τους καί δέ βρῖσκανε πιά τίποτε νά φάνε. Ἡ πείνα τούς βασάνιζε. Γι' αὐτό ἄρχισαν νά στενοχωριοῦνται καί νά γκρινιάζουν στό Μωυσῆ, γύρευαν δέ νά γυρίσουν πίσω στήν Αἴγυπτο.

Ὁ Μωυσῆς τούς καθησύχαζε καί τούς συμβούλευε νά ἔχουν ἐμπιστοσύνη στό Θεό. Πραγματικά, ὁ Θεός πού τούς προστάτεψε πάντα, τούς ἔστειλε κοπάδια ἀπό ὄρτυκια. Ὅσο γιά ψωμί καί αὐτό οἰκονομήθηκε μέ θαυμαστό τρόπο. Κάθε πρωί ἔπεφταν ἀπ' τόν οὐρανό λευκοί σπόροι

πού ἦταν νόστιμοι καί θρεπτικοί. Οἱ Ἑβραῖοι μόλις τούς πρωτοεῖδαν, ρωτοῦσαν ὁ ἓνας τόν ἄλλο «μάννα», πού θά πεῖ στή γλώσσα τους: «τί εἶναι τοῦτο;». Μέ τό «μάννα» λοιπόν πού μάζευαν κάθε πρωί καί τό ἔτρωγαν γιά ψωμί, σώθηκαν ἀπ' τήν πείνα καί πέρασαν κάμποσο καιρό στήν ἔρημο.

Σέ λίγο δέ βρῖσκανε νερό. Ἄρχισαν νά ὑποφέρουν ἀπό δίψα, νά παραπονιοῦνται πάλι στό Μωυσή. Ὁ Μωυσῆς προσευχήθηκε στό Θεό καί ζήτησε τή βοήθειά του. Ὁ Θεός τοῦ παράγγειλε νά χτυπήσει μέ τό ραβδί του σ' ἓνα βράχο, στό βουνό Χωρήβ, κι ἀμέσως θά βγεῖ ἄφθονο νερό. Οἱ Ἰσραηλίτες τότε γεμάτοι εὐγνωμοσύνη στό Θεό, ἤπιαν κι ἔσβησαν τή δίψα τους.

Ἔτσι μέ τή βοήθεια τοῦ καλοῦ Θεοῦ ἀντιμετώπισαν τήν πείνα, τή δίψα καί τίς διάφορες ἄλλες δυσκολίες πού βρῆκαν στήν πορεία τους, καί ὅλο προχωροῦσαν. Τά θαυμαστά αὐτά περιστατικά δείχνουν πώς, ὅταν ὁ Θεός εἶναι μαζί μας, δέν πρέπει νά ἀπελπιζόμαστε ποτέ!

Τρεῖς μῆνες εἶχαν περάσει ἀπό τότε πού οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν φύγει ἀπ' τήν Αἴγυπτο. Τώρα εἶχαν φτάσει κοντά σ' ἓνα ψηλό καί ἀπόκρημνο βουνό, τό ὄρος Σινά. Ἐκεῖ κατασκήνωσαν. Ὁ Μωυσῆς τότε ἀνέβηκε στήν κορυφή τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἄκουσε τή φωνή τοῦ Θεοῦ νά τοῦ λέει:

— Πές στους Ἰσραηλίτες νά θυμοῦνται πόσες φορές τούς προστάτεψα ὡς τώρα. Ἐνόσω ἀκοῦνε καί ἐκτελοῦν τό θέλημά μου, θά γίνουν ὁ πιό ἐκλεκτός λαός ἀπ' ὅλους τούς λαούς τῆς γῆς. Θά ἔχουν πάντα τήν προστασία μου ἀπό κάθε κίνδυνο. Ἄν θέλουν λοιπόν νά ἔχουν παντοτινά τήν προστασία μου, πρέπει νά τηροῦν τίς ἐντολές, πού θά τούς δώσω.

Τότε ὁ Μωυσῆς, ἀφοῦ κατέβηκε ἀπό τό βουνό, διέταξε τούς Ἰσραηλίτες νά καθαριστοῦν, νά νηστεύουν τρεῖς μέρες καί νά ἀποφύγουν κάθε ἁμαρτία, γιά νά ἐτοιμαστοῦν καί νά πάρουν τούς Νόμους τοῦ Θεοῦ. Τήν τρίτη μέρα τούς ὁδήγησε κοντά στό βουνό Σινά.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Πῶς προστάτησε ὁ Θεὸς τοὺς Ἰσραηλίτες;
2. Τί διδασκόμαστε ἀπὸ τὴ φροντίδα τοῦ Θεοῦ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους;

5. Ἡ Νομοθεσία (Δέκα ἐντολές)

Σέ λίγο ἄρχισε ν' ἀστράφτει καί νά βροντᾶ. Τό βουνό σκοτείνιασε κι ἔμοιαζε σάν νά ἔβγαζε καπνό! Παράξενοι κρότοι καί ἦχος ἀπὸ σάλπιγγες ἀντηχοῦσαν καί ἀστραπές ἔσχιζαν τὸν οὐρανό. Τὴν ὥρα πού ὁ λαὸς τρέμοντας ἄκουγε κι ἔβλεπε αὐτά τὰ θαυμαστά καί παράδοξα, ἀκούστηκε ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ πού εἶπε τίς δέκα ἐντολές:

1. Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου· δέν ὑπάρχει ἄλλος Θεός ἀπὸ μένα.
2. Νά μὴν προσκυνᾶς τὰ εἰδωλα καί νά μὴ λατρεύεις τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ.
3. Νά μὴν ὀρκίζεσαι χωρὶς λόγο καί νά μὴ μεταχειρίζεσαι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ γιὰ μικροπράγματα.
4. Ἐξι μέρες νά ἐργάζεσαι· τὴν ἑβδομὴ νά δοξάζεις τὸ Θεό καί νά ἀναπαύεσαι.
5. Νά τιμᾶς καί νά σέβεσαι τοὺς γονεῖς σου, γιὰ νά ζήσεις πολλά χρόνια καί νά εἶσαι εὐτυχισμένος.
6. Νά μὴν κάνεις φόνο ποτέ.
7. Νά σέβεσαι τὴν τιμὴ καί τὴν ὑπόληψη τῶν ἄλλων.
8. Νά μὴν κλέβεις.
9. Νά μὴ λές ποτέ ψέματα ὅταν συζητᾶς γιὰ τοὺς ἄλλους.
10. Νά μὴν ἐπιθυμῆς καί ζηλεύεις τὰ ξένα πράγματα.

Οἱ δέκα αὐτές ἐντολές εἶναι γνωστές καί μὲ τὸ ὄνομα *Δεκάλογος*.

Ὅταν ἄκουσαν οἱ Ἰσραηλίτες τίς δέκα αὐτές ἐντολές, ὑποσχέθηκαν ὅτι θά τίς τηροῦσαν σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ. Ἔτσι ἔγινε ἡ συμφωνία μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καί τῶν Ἰσραη-

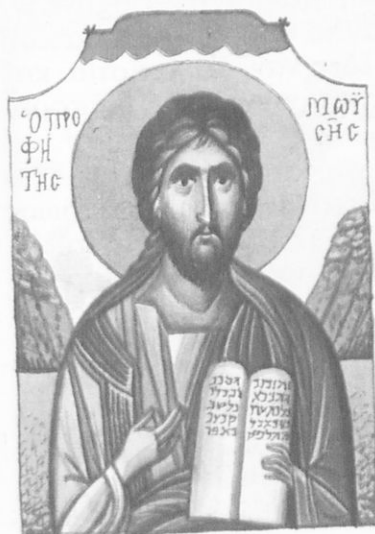
λιτών πού λέγεται *Παλαιά Διαθήκη*.

Ἦ Θεός φανέρωσε μέ τίς ἐντολές του τό θέλημά Του.

Ἦ Μωσῆς ἔπειτα ἀνέβηκε πάλι στό ὄρος Σινά· ἐκεῖ ἔμεινε ἀκούγοντας τά λόγια τοῦ Θεοῦ.

Στό διάστημα πού ὁ Μωσῆς ἔλειπε, οἱ Ἰσραηλίτες ξέχασαν τήν ὑπόσχεσή τους. Ζήτησαν ἀπ' τόν Ἰσαρῶν νά τούς φτιάξει ἕνα Θεό εἶδωλο, σάν αὐτούς πού εἶχαν οἱ Αἰγύπτιοι γιά νά τόν λατρεύουν. Ἦ Ἰσαρῶν ἀναγκάστηκε ἀπό τή ἐπιμονή τους καί ἔφτιαξε ἕνα χρυσό μοσχάρι ἀπό τά κοσμήματα πού ὄλοι πρόσφεραν. Τό ἔστησε σ' ἕνα ψηλό μέρος καί σ' αὐτό πρόσφεραν θυσία καί τό προσκυνούσαν σάν Θεό τους.

Ἦ Μωσῆς ἔπειτα ἀπό σαράντα μέρες κατέβηκε ἀπό τό Σινά καί κρατοῦσε δυό πέτρινες πλάκες, πού ἦταν χαραγμένες ἀπό τό Θεό οἱ δέκα ἐντολές. Ἦ ὅταν εἶδε τούς Ἰσραηλίτες νά προσκυνοῦν τό χρυσό μοσχάρι, λυπήθηκε γιά τήν ἀσέβειά τους πάρα πολύ καί ὀργισμένος ἔριξε τίς πλάκες καί τίς ἔσπασε. Ἦ ὕστερα κατέστρεψε τό χρυσό μοσχάρι. Ἦ ἔτσι τιμωρήθηκε ὁ λαός, γιάτί φάνηκε ἀχάριστος

στό Θεό και άλλαξε τόσο εύκολα τήν πίστη του. "Υστερα απ' αυτά ο λαός μετάνιωσε και προσκύνησε πάλι τόν αληθινό Θεό.

Ο Μωυσής τότε ανέβηκε ξανά στό ὄρος Σινά. Ζήτησε συχώρηση απ' τό Θεό και πήρε δύο νέες πλάκες μέ τίς δέκα ἐντολές. Τίς πλάκες αὐτές τίς ἔβαλε μέσα σ' ἕνα ὠραῖο ξύλινο κιβώτιο ἐπιχρυσωμένο, πού ὀνομάστηκε «Κιβωτός τῆς Διαθήκης». Τήν ὀνόμασαν ἔτσι, γιατί εἶχε μέσα τή «Διαθήκη», δηλαδή τή συμφωνία τοῦ Θεοῦ μέ τόν ἔβραϊκό λαό.

Τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης, στήν πορεία τους, τήν κρατοῦσαν στόν ὦμο τους οἱ ἱερεῖς. "Όταν σταματοῦσαν ν' ἀναπαυτοῦν, τήν ἔβαζαν σέ ξεχωριστή σκηνή πού λεγόταν «Σκηνή τοῦ Μαρτυρίου», γιατί φύλαγε τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης πού μαρτυροῦσε τό Θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐνα χρόνο σχεδόν ἔμειναν οἱ Ἰσραηλίτες γύρω απ' τό ὄρος Σινά. "Υστερα προχώρησαν γιά τή Χαναάν. Στήν πορεία τους μέσα στήν ἔρημο, ὁ Θεός πάντα τούς προστατεύε. Κι ἐνῶ εἶχαν δεῖ τόσα θαυμαστά δείγματα τῆς προστασίας του, ἔρχονταν στιγμές πού παραπονιοῦνταν στό Μωυσή. Σέ κάθε δύσκολη στιγμή ἀπελπίζονταν, παραφέρονταν και λησμονοῦσαν τό Θεό και τά τόσα πού τούς ἔκανε. Κάθε φορά πού ἔδειχναν ὀλιγοπιστία και ἀπομακρύνονταν απ' τό Θεό, τιμωροῦνταν μέ διάφορες τιμωρίες.

Μιά φορά πού εἶχαν πέσει στό στρατόπεδο τῶν Ἰσραηλιτῶν φαρμακερά φίδια κι ἔφερναν τό θάνατο, ἔδωσε ἐντολή ὁ Μωυσής νά ὑψώσουν στό μέσο τοῦ στρατοπέδου ἕνα χάλκινο φίδι. "Όποιος δαγκωνόταν ἀπό τά φίδια και κύταζε τό χάλκινο φίδι θεραπεύονταν. Τό χάλκινο φίδι συμβολίζει τό Χριστό μας πού ὑψώθηκε στό Σταυρό. Καί ὅπως τότε οἱ Ἰσραηλίτες, ὅταν κύταζαν τό χάλκινο φίδι θεραπεύονταν, ἔτσι και τώρα, ὅποιοι παραδέχονται μέ τήν καρδιά τους τό σταυρωμένο Χριστό, σώζονται.

"Όταν ὁ Μωυσής κατάλαβε πώς πλησίαζε τό τέλος του, κάλεσε τούς Ἰσραηλίτες νά τούς δώσει τίς τελευταῖες

συμβουλές. Τούς ἐξήγησε γιά τελευταία φορά τόν Νόμο· τούς σύστησε νά τόν φυλάνε καί νά μένουν πιστοί στό θέλημά Του. Τούς βεβαίωσε πώς ὁ καλός Θεός μέ τήν προστασία του θά τούς ἀξίωσε νά φτάσουν στή Χαναάν.

Ὁ Μωυσῆς προφήτεψε, μέ θεϊκή φώτιση, τόν ἐρχομό τοῦ Σωτήρα. Προφήτεψε δηλαδή πώς ἀπ' τό γένος τους θά καταγόταν ὁ Μεσσίας, ὁ Σωτήρας πού θά ἔστειλε κάποτε ὁ Θεός.

Κατόπιν διόρισε, μέ ἐντολή τοῦ Θεοῦ, διάδοχό του καί ἀρχηγό τῶν Ἑβραίων τόν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ἄνθρωπο μυαλωμένο καί ἐνάρετο. Ὑστερα ἀνέβηκε στό κοντινό βουνό. Ἀντίκρισε ἀπό ἐκεῖ τή χώρα Χαναάν ὅπου οἱ Ἰσραηλίτες θά κατοικοῦσαν ὀριστικά σύμφωνα μέ τήν ὑπόσχεση πού τούς δόθηκε ἀπ' τό Θεό. Δόξασε καί πάλι τό Θεό καί πέθανε σέ ἡλικία 120 ἐτῶν. Οἱ Ἰσραηλίτες λυπήθηκαν πολύ γιά τό θάνατο τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ τους. Τόν ἔθαψαν μέ εὐλάβεια καί τόν πένθησαν τριάντα μέρες,

ὅπως ἄξιζε σ' ἓνα θεοφώτιστο καί στοργικό ἀρχηγό.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Θυμάστε τίς δέκα ἐντολές;
2. Ποιά ἦταν ἡ παλαιά συμφωνία τῶν Ἰσραηλιτῶν μέ τό Θεό;
3. Τί ἦταν ἡ Σκηνή τοῦ Μαρτυρίου;
4. Τί συμβολίζει τό χάλκινο φίδι;

6. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ γεννήθηκε στήν Αἴγυπτο στά χρόνια πού οἱ Ἰσραηλίτες ἦταν ὑπόδουλοι στό Φαραώ. Εἶχε γνωρίσει τή δυστυχία τοῦ λαοῦ καί ἤθελε νά τόν βοηθήσει.

Γι' αὐτό ἐγινε βοηθός τοῦ Μωυσῆ. Ἀγαποῦσε τήν πατρίδα του. Ἦταν δίκαιος καί γενναῖος καί εἶχε ἀκλόνητη πίστη στό Θεό. Μετά τό θάνατο τοῦ Μωυσῆ παρουσιάστηκε ὁ Θεός στόν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καί τοῦ εἶπε:

– Τώρα πού πέθανε ὁ Μωυσῆς πάρε τό λαό μου, πέρασε τόν Ἰορδάνη καί προχώρα στή χώρα πού σᾶς ὑποσχέθηκα. Κανένας δέ θά μπορέσει νά σᾶς ἀντισταθεῖ. Ὅπως προστάτευα τό Μωυσῆ, ἔτσι θά προστατεύω καί σένα. Νά μελετᾶς τίς ἐντολές μου, νά κάνεις τό θέλημά μου καί ὅλα θά πᾶνε καλά.

Οἱ Ἰσραηλίτες μέ ἀρχηγό τόν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ξεκίνησαν γιά τή Χαναάν. Πρῶτοι προχωροῦσαν οἱ ἱερεῖς σηκώνοντας τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης, ἔπειτα ὁ νέος ἀρχηγός τους καί τέλος ἀκόλουθοῦσε ὁ λαός. Ἐτσι προχωρώντας πέρασαν τόν Ἰορδάνη ποταμό μέ θαυμαστό τρόπο, ὅπως ἄλλοτε εἶχαν περάσει τήν Ἐρυθρά Θάλασσα, δίχως καθόλου νά βραχοῦν.

Τότε βρέθηκαν μπρός στή Χαναάν. Γιά νά τήν καταλάβουν ὁμως ἔπρεπε νά πολεμήσουν σκληρά καί νά κυ-

ριέψουν πόλεις μέ φρούρια ισχυρά. Πρώτη συνάντησαν τήν πόλη Ίεριχώ, πού εἶχε γερά καί ψηλά φρούρια. Ἐπειδή ἡ ἀντίσταση τῆς πόλης ἦταν μεγάλη, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τήν πολιορκήσε καί τελικά τήν κυριεψε μέ θαυμαστό τρόπο.

Ἐπειτα ἔφτασαν στήν πόλη Γαβαών καί ἄρχισαν σκληρή μάχη μέ τούς ἔχθρους. Πλησίαζε νά νυχτώσει καί ἡ μάχη ἔξακολουθοῦσε. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τότε παρακάλεσε τό Θεό νά σταματήσῃ τόν ἥλιο καί νά μεγαλώσῃ τή μέρα ὥσπου νά τελειώσουν τή μάχη. Ἔτσι κι ἔγινε. Ὁ ἥλιος στάθηκε, ὥσπου οἱ Ἰσραηλίτες νίκησαν τούς ἔχθρους.

Τέλος ἦρθε ἡ εὐλογημένη μέρα πού οἱ Ἰσραηλίτες ἔφτασαν πιά στήν ποθητή χώρα, πού τούς εἶχε ὁ Θεός ὑποσχεθεῖ, στή Χαναάν. Εἶχαν περάσει σαράντα ὀλόκληρα χρόνια ἀπ' τή μέρα πού βγῆκαν ἀπ' τήν Αἴγυπτο.

Ἀφοῦ ἐγκαταστάθηκαν στόν τόπο τῶν πατέρων τους, εὐχαρίστησαν τόν καλό Θεό γιά τήν προστασία του. Ὑστερα μοίρασαν τή Χαναάν μέ κληρο στίς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραήλ.

Ὅταν προαισθάνθηκε τό θάνατό του ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, κάλεσε τό λαό καί τόν συμβούλεψε νά μένει πιστός γιά πάντα στό Θεό του καί νά ἐκτελεῖ τίς ἐντολές του. Τέλος σέ ἡλικία 110 ἐτῶν πέθανε γεμάτος πίστη καί εὐγνωμοσύνη στό Θεό καί ἀγάπη στό λαό του.

1. Εισαγωγή

Μετά τό θάνατο τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἑβραῖοι ἄρ-
χισαν νά συναναστρέφονται μέ εἰδωλολάτρες. Λησμόνη-
σαν τόν ἀληθινό Θεό. Λάτρευαν κι αὐτοί τά εἰδῶλα καί
ζοῦσαν ὅπως οἱ γύρω τους εἰδωλολάτρες. Γι' αὐτό ὁ Θεός
τούς τιμωροῦσε καί ἐπέτρεπε νά ὑποδουλώνονται σέ γει-
τονικούς πολεμικούς λαούς, οἱ ὁποῖοι τούς φέρνονταν
σκληρά καί κατέστρεφαν τή χώρα τους. Οἱ Ἰσραηλίτες,
ὅταν ὑποδουλώνονταν σέ ἄλλους λαούς καί ὑπόφεραν,
τότε μετανοοῦσαν γιά τή διαγωγή τους καί ζητοῦσαν τήν
προστασία τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ. Ὁ καλός Θεός τούς συγ-
χωροῦσε καί τούς ἔστελνε τότε ἄντρες εὐσεβεῖς καί γεν-
ναίους, γιά νά τούς σώσει. Οἱ ἄντρες αὐτοί ἦταν στά
χρόνια τοῦ πολέμου οἱ ἀρχηγοί τους καί στόν καιρό τῆς
εἰρήνης οἱ κυβερνήτες τους. Αὐτοί ἔκριναν καί σάν δικα-
στές τίς ὑποθέσεις τους καί γι' αὐτό λέγονταν *κριτές*.

Οἱ σπουδαιότεροι κριτές ἦταν: ὁ Γεδεών, ὁ Σαμψών,
ὁ Ἥλι καί ὁ Σαμουήλ.

2. Ὁ Γεδεών

Ὁ Γεδεών ἦταν ἕνας ἀπλός χωρικός πού διακρινόταν
γιά τήν εὐσέβειά του καί τή γενναιότητά του. Μιά μέρα
λοιπόν πῆρε τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ νά ἐλευθερώσει τούς
Ἰσραηλίτες ἀπό ἕναν πολεμικό λαό, τούς Μαδιανίτες.

Ἐφτά χρόνια οἱ ἐχθροὶ αὐτοὶ πολεμοῦσαν καὶ βασάνιζαν τοὺς Ἰσραηλίτες ληστεύοντας τὴ χώρα τους. Ὁ Γεδεών τότε παίρνει τριάντα χιλιάδες πολεμιστὲς Ἰσραηλίτες καὶ πηγαίνει νά πολεμήσει τοὺς φοβεροὺς Μαδιανίτες. Μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ἀπ' τὶς τριάντα αὐτὲς χιλιάδες διάλεξε μόνο τριακόσιους στρατιῶτες, τοὺς πιό πιστοὺς καὶ γενναίους καὶ μ' αὐτοὺς χτύπησε τὸν πολυάριθμο ἐχθρό. Παράγγειλε νά πάρουν ἀπὸ μιά σάλπιγγα καὶ μιά στάμνα ἄδεια καὶ μέσα ἐκεῖ νά ἔχουν κρουμένη μιά ἀναμμένη λαμπάδα. Τὸ ἴδιο ἔκανε κι αὐτός. Ὑστερα τοὺς χώρισε σὲ τρία μέρη καὶ ἦταν ἔτοιμοι γιὰ τὴν ἐπίθεση.

– Ὅ,τι κάνω ἐγώ, τοὺς εἶπε, θά κάνετε κι ἐσεῖς καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θά νικήσουμε τὸν ἐχθρό.

Ὅταν πλησίασαν στὸ ἐχθρικό στρατόπεδο ἦταν μεσάνυχτα καὶ οἱ Μαδιανίτες κοιμόνταν βαθιά.

Ὁ Γεδεών, χωρὶς νά χάσει καιρὸ, πηδαίει μέσα στὸ ἐχθρικό στρατόπεδο σαλπίζοντας δυνατά. Σπάει τὴ στάμνα του καὶ σηκώνει ψηλά τὴν ἀναμμένη λαμπάδα, δίνοντας ἔτσι τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἐπίθεση. Στὴ στιγμή κι οἱ στρατιῶτες ἔκαναν τὸ ἴδιο· ἔσπασαν τὶς στάμνες καὶ κρατώντας τὶς ἀναμμένες λαμπάδες μὲ τὸ ἓνα χέρι καὶ σαλπίζοντας ἔπεσαν πάνω στὸν ἐχθρό.

Οἱ Μαδιανίτες, μόλις εἶδαν τὶς ἀναμμένες λαμπάδες κι ἄκουσαν τὶς φωνές καὶ τὰ σαλπίσματα, τρόμαξαν τόσο πού τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια γιὰ νά σωθοῦν. Ὁ Γεδεών τότε μὲ τὸ στρατό του ἔπεσε πάνω τους, τοὺς κυνήγησε καὶ τοὺς κατέστρεψε.

Ἡ νίκη ἦταν μεγάλη. Ὁ λαός ἔζησε εὐτυχισμένος καί δόξαζε τό Θεό γιά τή σωτηρία του.

Ἐρωτήσεις - Ἀσκήσεις

1. Ποιοί λέγονταν κριτές;
2. Πῶς ὁ Θεός βοήθησε τούς Ἰσραηλίτες, ὅταν μετανοῦσαν;
3. Πῶς νίκησε ὁ Γεδεών τούς ἐχθρούς;

3. Ὁ Σαμψών

Μετά τό θάνατο τοῦ Γεδεών οἱ Ἰσραηλίτες ἄρχισαν πάλι νά λησμονοῦν τόν ἀληθινό Θεό, νά συναναστρέφονται εἰδωλολάτρες καί νά λατρεύουν τά εἰδωλα. Ὁ Θεός τούς τιμώρησε πάλι κι ἐπέτρεψε νά ὑποδουλωθοῦν σ' ἓναν ἄλλο πολεμικό καί σκληρό λαό, τούς Φιλισταίους.

Σαράντα χρόνια ἔμειναν σκλαβωμένοι σ' αὐτούς καί ὑπόφεραν πολύ. Τά βάσανα τούς ἔκαναν νά μετανοήσουν καί νά ζητήσουν τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ὁ φιλεύσπλαχνος Θεός τούς λυπήθηκε πάλι, τούς συχώρεσε καί τούς ἔστειλε γιά σωτήρα καί κριτή τους τό Σαμψών.

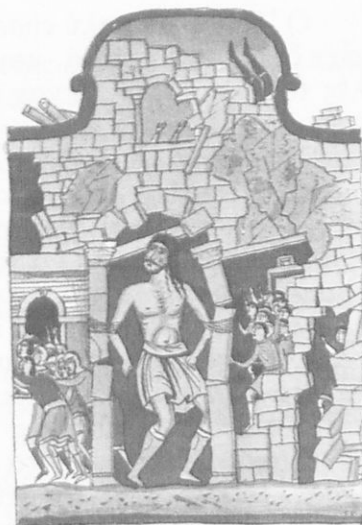
Ὁ Σαμψών ἦταν ἀπό μικρός ἀφιερωμένος στό Θεό καί διακρινόταν γιά τή σωματική του δύναμη.

Αὐτός ἔγινε ὁ φόβος κι ὁ τρόμος τῶν Φιλισταίων, πού γι' αὐτό ζητοῦσαν εὐκαιρία νά τόν ἐξοντώσουν. Μιά φορά παραφύλαξαν ἔξω ἀπό μιὰ σπηλιά, ὅπου περνοῦσε τή νύχτα του, τόν ἔπιασαν καί τόν ἔδεσαν. Ὅμως ὁ Σαμψών ἔσπασε τά δεσμά του μ' εὐκολία, ὄρμησε κατ' ἀπάνω τους καί τούς προξένησε, ὅπως συνήθως, μεγάλη καταστροφή.

Οἱ Φιλισταῖοι στενοχωριοῦνταν γιατί δέν μπορούσαν νά ἐξοντώσουν τό Σαμψών. Τότε μιὰ γυναίκα, ἡ Δαλιδά, τούς τόν πρόδωσε. Ἔμαθε ἀπ' τό Σαμψών πῶς ἡ δύναμή του ἦταν στά μαλλιά του. Καί ἐνῶ κοιμόταν, τοῦ ἔκοψαν τά μαλλιά καί τόν συνέλαβαν. Ὑστερα τόν τύφλωσαν καί

τόν ἔριξαν στή φυλακή.

Μιά μέρα οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν μεγάλη γιορτή γιά τόν ψεύτικο Θεό τῆς φυλῆς τους. Ἐκεῖ, στόν πελώριο ναό τους, πού ἦταν μαζεμένοι πάνω ἀπό τρεῖς χιλιάδες Φιλισταῖοι, ἔφεραν καί τόν τυφλό Σαμψών. Τόν ἔδεσαν ἀνάμεσα σέ δύο κολόνες καί τόν περιγελοῦσαν. Ὁ Σαμψών, πού δέν ἄντεχε νά ὑποφέρει ἄλλο τούς ἐξευτελισμούς, προσευχήθηκε μέ τό νοῦ καί τήν καρδιά του πολλή ὥρα στό Θεό. Τόν παρακάλεσε νά τόν συχωρέσει γιά τίς ἁμαρτίες του καί νά τόν βοηθήσει νά τιμωρήσει τούς ἐχθρούς του. Ἐπειτα ἀγκάλιασε τίς δύο κολόνες πού στήριζαν τό οἰκοδόμημα καί φώναξε:

– Ἄς πεθάνω μαζί μέ τούς ἄλλοφύλους. Χτύπησε δυνατά τίς κολόνες κι ἔπεσε ἡ στέγη καί καταπλάκωσε, ἐκτός ἀπό τό Σαμψών, καί ὅλους τούς Φιλισταῖους πού ἦταν στό ναό.

Ἑρωτήσεις - Ἀσκήσεις

1. Πῶς ὁ Θεός βοήθησε τό Σαμψών ἐναντίον τῶν Φιλισταίων καί γιατί;
2. Πῶς μπόρεσαν οἱ Φιλισταῖοι νά πιάσουν τό Σαμψών;

4. Ὁ Ἥλῖ

Ἦστερα ἀπό τό Σαμψών κριτής στούς Ἑβραίους ἔγινε ὁ Ἥλῖ, πού ἦταν καί ἀρχιερέας τους.

Ὁ Ἡλὶ ἦταν πολὺ εὐσεβὴς ἄνθρωπος. Δυστυχῶς ὅμως εἶχε δύο κακὰ παιδιά, πού δέ σέβονταν τίποτε. Στίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ δέν ἔδιναν σημασία καί σ' ὅλους συμπεριφέρονταν ἄσχημα.

Πολλές φορές ὁ Θεός συμβούλευσε τόν Ἡλὶ νά διορθώσει τά παιδιά του. Ἐκεῖνος ὅμως, ἐπειδή ἦταν μαλακός ἄνθρωπος καί εἶχε σ' αὐτά μεγάλη ἀδυναμία, δέν προσπάθησε σοβαρά νά τά διορθώσει· δέν τά τιμωροῦσε, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, καί ἔτσι ἔμεναν πάντα ἀδιόρθωτα. Ὁ Θεός τότε προειδοποίησε τόν Ἡλὶ πῶς τά παιδιά αὐτά θά τοῦ φέρουν μεγάλο κακό, ὅπως κι ἔγινε.

Στόν πόλεμο πού εἶχαν οἱ Ἰσραηλίτες μέ τούς Φιλισταίους ἔπαθαν μεγάλες συμφορές. Σέ μιά πολύνεκρη μάχη σκοτώθηκαν καί τά δύο παιδιά τοῦ Ἡλὶ τήν ἴδια μέρα. Ἐκτός ὅμως ἀπ' αὐτό οἱ Ἰσραηλίτες ἔχασαν καί τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης, πού ἔπεσε στά χέρια τῶν ἐχθρῶν.

Ὁ Ἡλὶ ὅταν ἔμαθε αὐτές τίς συμφορές, ταράχτηκε φοβερά, ἔπεσε λιπόθυμος καί ἔμεινε νεκρός.

Ἔτσι τιμωρήθηκαν τά παιδιά τοῦ Ἡλὶ γιά τήν ἀσέβειά τους καί ὁ Ἡλὶ γιά τήν παρακοή του.

5. Ὁ Σαμουήλ

Μετά τό θάνατο τοῦ Ἡλί κριτής ἔγινε ὁ Σαμουήλ, πού εἶναι καί ὁ τελευταῖος κριτής τῶν Ἑβραίων.

Ὁ Σαμουήλ γεννήθηκε ὕστερα ἀπό πολλές προσευχές τῶν γονέων του, πού δέν ἔκαναν παιδιά. Ἀπό μικρός ἦταν ἀφιερωμένος στό ναό κι ἔμενε κοντά στόν Ἡλί. Ἦταν εὐσεβής καί ἐνάρετος. Ἀγαποῦσε καί λάτρευε τό Θεό μέ ὄλη του τήν καρδιά. Γι' αὐτό πῆρε ἀπ' τό Θεό καί τό χάρισμα τοῦ προφήτη. Οἱ Ἑβραῖοι μέ σεβασμό ἄκουγαν τά λόγια του.

Ὁ Σαμουήλ, ὅταν ἔγινε κριτής, θέλησε νά λευτερώσει τοὺς Ἑβραίους ἀπό τοὺς Φιλισταίους. Γι' αὐτό τοὺς κάλεσε καί τοὺς εἶπε:

– Μετανοῆστε! Θυμηθεῖτε πάλι τό Θεό. Ἐκτελέστε τίς ἐντολές του καί ὁ Θεός θά σᾶς ἀπαλλάξει ἀπ' τόν ἐχθρό.

Οἱ Ἰσραηλίτες ἄκουσαν τό Σαμουήλ. Μετανόησαν πραγματικά καί ζήτησαν τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Μέ ἀρχηγό τό Σαμουήλ πολέμησαν τοὺς Φιλισταίους, τοὺς νίκησαν καί πῆραν πίσω τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης. Ἀπό τότε οἱ Φιλισταῖοι δέν τοὺς ἐνόχλησαν πλέον κι ἔζησαν εἰρηνικά. Εἴκοσι χρόνια κυβέρνησε ὁ Σαμουήλ τοὺς

Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι στά χρόνια του εἶδαν μέρες ἔνδοξες
κι εὐτυχισμένες.

Ὅταν ὁ Σαμουήλ γέρασε, περιορίστηκε στά καθή-
κοντα μόνο τοῦ ἀρχιερέα. Κριτές ἔγιναν τά δύο του παι-
διά. Ἐπειδή ὅμως οἱ διάδοχοί του ἦταν ἀδικοὶ καί ἀσε-
βεῖς, οἱ Ἑβραῖοι ζήτησαν ἀπ' τὸ Σαμουήλ νά τοὺς ἐκλέξει
βασιλιά, ὅπως εἶχαν καί οἱ γειτονικοὶ τους λαοί. Ὁ Σα-
μουήλ τότε, μέ τήν ἄδεια τοῦ Θεοῦ, ἔχρισε σάν πρῶτο
βασιλιά τῶν Ἑβραίων τὸ Σαούλ, πού ἦταν ἐνάρετος καί
γενναῖος

Στά χρόνια πού οἱ κριτές κυβερνοῦσαν τούς Ἰσραηλίτες, ἔπεσε στόν τόπο μεγάλη δυστυχία. Τότε πολλοί ἀπ' τούς κατοίκους ἀναγκάζονταν νά φεύγουν ἀπό τήν πατρίδα τους· πήγαιναν σέ ξένους τόπους νά βροῦν ἐργασία καί ψωμί γιά νά ζήσουν. Ἐνας ἀπ' αὐτούς πού ἔφυγαν ἦταν καί ὁ Ἐλιμέλεχ ἀπό τήν πόλη Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας.

Ὁ Ἐλιμέλεχ πῆρε τή γυναίκα του, τή Νωεμίν, καί τά δυό του ἀγόρια καί πῆγε στή γειτονική χώρα, πού λεγόταν Μωάβ. Ὁ Ἐλιμέλεχ ὕστερα ἀπό λίγα χρόνια πέθανε. Ἡ χήρα Νωεμίν πάντρεψε τά δυό της παιδιά καί τούς ἔδωσε γυναῖκες ἀπ' τόν ξένο τόπο. Ὁ ἕνας παντρεύτηκε τήν Ὁρφά καί ὁ ἄλλος τή Ρούθ. Δέν πέρασε ὅμως πολύς καιρός καί οἱ δυό γιοί τῆς δύστυχης Νωεμίν πέθαναν κι αὐτοί. Ἡ Νωεμίν τότε ἀποφάσισε νά γυρίσει πίσω στόν τόπο της, κοντά στούς συγγενεῖς της. Ἡ νύφη της ἡ Ὁρφά ἔμεινε μαζί μέ τούς δικούς της. Ἡ Ρούθ ὅμως πού ἦταν πολύ καλή καί ἀγαποῦσε τήν πεθερά της, ἀρνῆθηκε νά τήν ἀποχωριστεῖ. Δέν ἤθελε μέ κανέναν τρόπο νά τήν ἀφήσει νά γυρίσει μονάχη, γιατί ἔπρεπε νά τή βοηθᾶ καί νά ἐργάζεται γι' αὐτήν, πού ἦταν γριά.

– Μητέρα, μή μέ ἀναγκάζεις νά σ' ἀφήσω μόνη, τῆς λέει, ὅπου πᾶς θά σ' ἀκολουθήσω· μόνο ὁ θάνατος θά μᾶς χωρίσει.

Ἡ Νωεμίν βλέποντας τήν ἀφοσίωση τῆς Ρούθ τήν

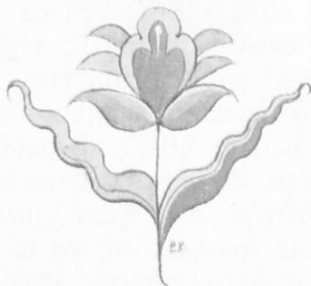
πῆρε μαζί της καί γύρισαν στή Βηθλεέμ. Ἦταν τότε ἐποχή θερισμοῦ καί ἦταν καλή σοδειά ἐκείνη τή χρονιά.

Ἡ Ρούθ κάθε μέρα πήγαινε στά χωράφια ἑνός πλούσιου κτηματία, τοῦ Βοόζ, πού ἦταν συγγενής τῆς Νωεμίν, καί μάζευε στάχυα γιά νά τρέφονται αὐτή καί ἡ πεθερά της. Ἦταν μιά καλή συνήθεια νά βγαίνουν οἱ πιά φτωχοί στά χωράφια καί νά μαζεύουν πίσω ἀπ' τοὺς θεριστάδες ἀθέριστα στάχυα, σύμφωνα μέ νόμο τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Βοόζ πού ἦταν καλός καί εὐσεβής ἄνθρωπος, πληροφορήθηκε τά σχετικά μέ τή συμπεριφορά τῆς καλῆς Ρούθ. Τήν ἐκτίμησε πολύ γιά τή διαγωγή της καί ζήτησε νά τήν παντρευτεῖ. Ἔτσι κι ἔγινε. Ἀπόγονος τοῦ Βοόζ καί τῆς Ρούθ ἦταν ὁ Δαβίδ, πού ἔγινε βασιλιάς τῶν Ἑβραίων κι ἀπ' τή γενιά του γεννήθηκε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἔτσι ἡ καλή Ρούθ ἀξιώθηκε νά γεννηθεῖ ἀπ' τό γένος της, ὕστερα ἀπό χρόνια, ὁ Χριστός.

Ἐρωτήσεις - Ἀσκήσεις

1. Γιατί ἡ Ρούθ δέν ἤθελε ν' ἀποχωριστεῖ ἀπ' τήν πεθερά της;
2. Πῶς ἀνταμείβεται ἡ Ρούθ γιά τή μεγάλη καλοσύνη της;

ΣΤ) Οί Βασιλείς

1. Ὁ Σαούλ

Ὁ Σαούλ εἶναι ὁ πρῶτος βασιλιάς τῶν Ἑβραίων. Στὴν ἀρχή, γιὰ κάμποσο καιρό, ἀκολουθοῦσε τὶς συμβουλές τοῦ Σαμουήλ καὶ κυβερνοῦσε καλά. Βασίλευε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μὲ εὐσέβεια καὶ δικαιοσύνη. Ἔτσι κατόρθωσε καὶ τὸ λαὸ του νὰ κρατεῖ στὸν καλὸ δρόμο καὶ τὴ χώρα νὰ γλιτώσει ἀπ' τὴν ὑποδούλωση. Νίκησε ὅλους τοὺς ἐχθρικοὺς λαοὺς καὶ ἀσφάλισε τὴν ἐλευθερία τῆς χώρας του.

Οἱ μεγάλες ὁμως αὐτές ἐπιτυχίες ἔκαναν τὸ Σαούλ πολὺ περηφانو. Ἀπὸ τὴν περηφάνια του ἔκανε ὅ,τι ἤθελε καὶ δὲν λογάριζε τὸ δίκαιο καὶ τὸ σωστό. Ἀκόμη ἄρχισε νὰ μὴ σέβεται τὸ Θεὸ καὶ νὰ παραβαίνει τὶς ἐντολές του.

Ὁ Σαμουήλ λυπόταν, γιατί ὁ Σαούλ ἦταν ἀσεβής καὶ ἀνάξιος βασιλιάς. Συχνὰ τοῦ θύμιζε πὼς τὸ φέριμὸ του αὐτὸ ὀδηγοῦσε σὲ μεγάλες συμφορές. Τὸν προειδοποίησε μάλιστα πὼς ὁ Θεὸς θὰ τὸν τιμωροῦσε γιὰ τὴν περηφάνια καὶ τὴν ἀσέβειά του. Ἄδικα ὁμως προσπα-

θοῦσε μέ συμβουλές νά τόν διορθώσει καί νά τόν ἐπαναφέρει στό δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Σαούλ, ὅταν ἄκουγε τά λόγια τοῦ Σαμουήλ, γιά λίγο μετανουῦσε, ὕστερα ὁμως ἔπεφτε ξανά στήν ἁμαρτία. Ἔτσι μέρα μέ τή μέρα γινόταν χειρότερος κι ἐνιωθε δυστυχημένος, γιατί δέν εἶχε μαζί του τό Θεό. Ὅταν μάλιστα ἔμαθε πώς μπορεῖ νά χάσει τό θρόνο του ἀπ' τήν ἀσέβειά του, στενοχωρήθηκε πολύ κι ἔπεσε σέ μελαγχολία. Τότε σκέφτηκαν στό παλάτι νά φέρουν τό Δαβίδ, πού ἦταν βοσκός κι ἔπαιζε ωραία λύρα καί τραγουδοῦσε περίφημα, γιά νά διασκεδάζει τό βασιλιά μέ τή μουσική του.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Τί ἀποτέλεσμα εἶχε ἡ περηφάνια τοῦ Σαούλ;
2. Ποιός βοήθησε τό Σαούλ στίς δύσκολες στιγμές του;

2. Δαβίδ καί Γολιάθ

Ὁ Δαβίδ ἦταν τολμηρός νέος καί εἶχε γενναία καρδιά. Τήν τόλμη καί γενναιοτήτά του τή βλέπουμε στό παρακάτω περιστατικό. Οἱ Ἰσραηλίτες εἶχαν πόλεμο μέ τούς Φιλισταίους καί οἱ δύο στρατοί ἦταν ἔτοιμοι γιά τή μάχη. Ξαφνικά βγήκε ἀπ' τό στρατό τῶν Φιλισταιῶν ἕνας γιγαντώσωμος στρατιώτης, πού λεγόταν Γολιάθ, καί φώναξε στό στρατό τῶν Ἰσραηλιτῶν περήφανα καί περφορητικά:

– “Ὅποιον ἀπό σᾶς τό λέει ἡ καρδιά του κι ἔχει πεποίθηση στό Θεό του, ἄς βγεῖ νά παλέψουμε. Ὅποιος ἀπ' τούς δύο μας νικήσει, ἐκείνου τό στρατόπεδο νά λογαριάζεται πώς νίκησε.

Κανένας ὁμως δέν τολμοῦσε νά μονομαχήσει μέ τό Γολιάθ καί γι' αὐτό ἐκεῖνος συνέχιζε σαράντα μέρες νά βρίζει τούς Ἑβραίους καί τή θρησκεία τους, κάθε μέρα καί περισσότερο. Εἶχε καταντήσει ὁ φόβος καί ὁ τρόμος ὄλων.

Ἐνα πρωινό ἦρθε στό στρατόπεδο τῶν Ἑβραίων ὁ

νεαρός βοσκός ο Δαβίδ, για να δει τ' αδέρφια του, πού ήταν στρατιώτες. Τη στιγμή εκείνη άκουσε τό Γολιάθ να προκαλεί σε μονομαχία τούς Ίσραηλίτες με προσβλητικά λόγια για' αυτούς και για τό Θεό τους.

Ο Δαβίδ όταν άκουσε τά λόγια αυτά, αισθάνθηκε μεγάλη ντροπή. Μέ πίστη στό Θεό, παρουσιάστηκε τότε στό βασιλιά Σαούλ και ζήτησε τήν άδεια να μονομαχήσει αυτός μέ τόν ειδωλωλάτρη. Ύστερα αφού προσευχήθηκε, παίρνει ένα ραβδί, μιά σφεντόνα και πέτρες και βγήκε μπροστά.

Όταν τόν είδε ο Γολιάθ γέλασε και του είπε περιφρονητικά.

— Για σκύλο μέ πέρασες και ξοχεσαι μέ ραβδί και πέτρες;

Και ο Δαβίδ γεμάτος έμπιστοσύνη στό Θεό του άπαντά:

— Έσύ ξοχεσαι έναντίον μου μέ τόσα όπλα, ξίφος,

δόρου καί ἀσπίδα, ἐνῶ ἐγὼ ἔρχομαι μέ τῆ βοήθεια τοῦ Θεοῦ πού τόσο περιφρονητικά βρίζεις.

Καί πλησιάζοντας τό Γολιάθ βάζει μιά πέτρα στή σφεντόνα του καί τόν σημαδεύει. Ἡ πέτρα βρῆκε τό Γολιάθ στό μέτωπο καί τόν ξάπλωσε κάτω νεκρό.

Οἱ Φιλισταῖοι, σάν εἶδαν αὐτό τό ἀποτέλεσμα, τρόμαξαν κι ἄρχισαν νά φεύγουν ἀφήνοντας πίσω τους ὅλα τά πράγματά τους. Οἱ Ἑβραῖοι τότε πήραν θάρρος, τούς κυνήγησαν καί τούς ἔδιωξαν μακριά ἀπ' τήν πατρίδα τους. Τό κατόρθωμα αὐτό ἔκανε τούς Ἰσραηλίτες νά θαυμάσουν τό Δαβίδ.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Πῶς σκότωσε ὁ Δαβίδ τό Γολιάθ;
2. Τί διδασκόμαστε ἀπό τό περιστατικό τοῦ Δαβίδ μέ τό Γολιάθ;

3. Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ Δαβίδ

Μετά τή νίκη κατά τῶν Φιλισταιῶν ὅλοι βγῆκαν νά καμαρώσουν τούς νικητές. Τούς ἔκαναν λαμπρή ὑποδοχή τραγουδώντας μέ ἐνθουσιασμό:

– Ὁ Σαούλ νίκησε χιλιάδες, μά ὁ Δαβίδ μυριάδες.

Ὁ Σαούλ ὅταν εἶδε νά δοξάζεται ὁ Δαβίδ περισσότερο ἀπ' αὐτόν, στενοχωρήθηκε. Τοῦ κακοφάνηκε πολύ. Ἄρχισε λοιπόν νά ζηλεύει καί νά μισεῖ τό Δαβίδ. Φοβήθηκε μήπως χάσει τό θρόνο του. Τυφλωμένος ἀπ' αὐτό τό πάθος του πήρε τήν ἀπόφαση νά τόν σκοτώσει.

Ὁ Δαβίδ τότε κατάλαβε πῶς κινδύνευε ἡ ζωή του. Ἐφυγε ἀπ' τό παλάτι καί μέ φίλους του γύριζε στά βουνά.

Μά ὁ Σαούλ δέν ἠσύχασε· κι ἐκεῖ τόν κυνηγοῦσε. Παρασυρόταν ἀπό κακοῦς ἀνθρώπους πού συνεχῶς τοῦ ἔλεγαν πῶς ὁ Δαβίδ θέλει νά τοῦ πάρει τό θρόνο.

Ὁ Δαβίδ ὅμως σεβόταν καί ἀγαποῦσε τό Σαούλ καί ποτέ δέν τό σκέφτηκε αὐτό. Πολλές φορές τοῦ δόθηκε εὐκαιρία, ἂν ἤθελε νά τόν σκοτώσει, ἀλλά δέν τό ἔκανε. Σεβάστηκε τή ζωή τοῦ βασιλιᾶ του καί δέν ἤθελε νά τοῦ κάνει κακό.

Μιά φορά ὁ Σαούλ καταδιώκοντας τό Δαβίδ κουράστηκε καί ξάπλωσε μέσα σέ μιά σπηλιά. Μέσα στήν ἴδια σπηλιά, πιό βαθιά, ἦταν καί ὁ Δαβίδ μέ τούς συντρόφους του. Τότε κάποιος ἀπ' τούς συντρόφους τοῦ Δαβίδ εἶπε πώς ἦταν μοναδική εὐκαιρία νά σκοτώσει τό βασιλιά καί νά γλυτώσει ἀπ' τό διωγμό. Ὅμως ἐκεῖνος ἀρνήθηκε λέγοντας πώς αὐτό δέν ἦταν καθόλου σωστό, μιά καί ὁ Σαούλ ἦταν ἀπ' τό Θεό βασιλιάς διορισμένος. Περιορίστηκε μονάχα νά κόψει ἕνα κομμάτι ἀπό τό φόρεμα τοῦ βασιλιᾶ πού κοιμόταν, κι ἔφυγε.

Κι ἄλλη φορά ὁ Δαβίδ πέτυχε τό Σαούλ νά κοιμᾶται κουρασμένος, μιά δέν τοῦ ἔκανε κακό. Μόνο τοῦ πήρε, αὐτή τή φορά, τό δόρυ καί τό ποτήρι του χωρίς νά τόν πειράξει. Ὑστερα ἀπό τά περιστατικά αὐτά ὁ βασιλιάς θαύμασε τή μεγαλοψυχία τοῦ Δαβίδ, ὅμως δέν ἔπαψε νά τόν καταδιώκει.

Δέν πέρασε πολὺς καιρός καί ὁ Σαούλ τιμωρήθηκε γιά τή συμπεριφορά του.

Στόν πόλεμο πού εἶχαν μέ τούς Φιλισταίους οἱ Ἰσραηλίτες νικήθηκαν. Ὁ Σαούλ πληγώθηκε βαριά καί αὐτοκτόνησε, γιά νά μήν πέσει στά χέρια τῶν ἐχθρῶν. Σ' αὐτόν τόν πόλεμο σκοτώθηκαν καί τά τρία παιδιά τοῦ Σαούλ. Ἐνα ἀπ' αὐτά ἦταν καί ὁ Ἰωνάθαν, στενός φίλος τοῦ Δαβίδ. Ὁ Δαβίδ ἔκλαψε πολὺ γιά τίς συμφορές αὐτές.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Γιατί μίσησε ὁ Σαούλ τό Δαβίδ;
2. Ἀπό τή συμπεριφορά τοῦ Δαβίδ πρὸς τό Σαούλ τί διδασκόμαστε;

4. Ὁ Δαβίδ βασιλιάς

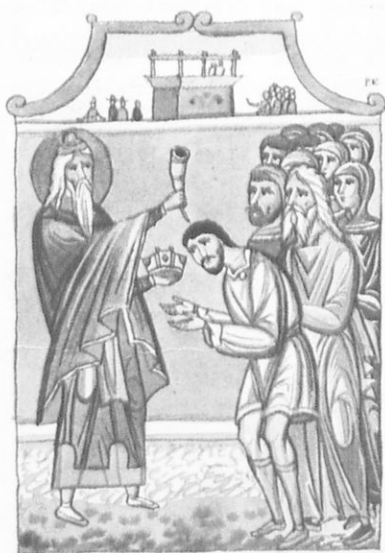
Μετά τό θάνατο τοῦ Σαοῦλ ἔγινε βασιλιάς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Δαβίδ σέ ἡλικία 30 ἐτῶν. Ἀναδείχτηκε ἔξοχος βασιλιάς μέ τή φρονιμάδα του καί τήν πίστη του στό Θεό. Στό διάστημα τῆς βασιλείας του τό κράτος ἀπόκτησε μεγάλη δύναμη καί δόξα.

Πρῶτα πρῶτα ὁ Δαβίδ, ἀφοῦ ὀργάνωσε καλά τό στρατό του, νίκησε τούς ἐχθρούς τῶν Ἰσραηλιτῶν καί ἔκανε τά Ἱεροσόλυμα πρωτεύουσα τοῦ κράτους του.

Ὁ Δαβίδ ἦταν πολύ εὐσεβής. Κατασκεύασε στά Ἱεροσόλυμα μιά μεγαλόπρεπη σκηνή, ὅπου μετέφερε, σέ πανηγυρική τελετή, καί τοποθέτησε μέσα τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης, πού ὁ ἴδιος τήν εἶχε ξαναπάρει ἀπ' τούς ἐχθρούς. Ὅταν γινόταν ἡ μεταφορά ὁ ἴδιος ὁ Δαβίδ πήγαινε μπροστά ἀπ' τήν πομπή, ντυμένος μέ λευκή στολή, ἔψαλλε καί ἔπαιζε λύρα. Τόν ἀκολουθοῦσαν χιλιάδες λαοῦ πού ἔψαλλαν κι αὐτοί θρησκευτικά καί πατριωτικά τραγούδια συνοδευόμενοι ἀπό τύμπανα καί ἀπό σάλπιγγες.

Ὁ Δαβίδ δέν ἦταν μόνο εὐσεβής καί γενναῖος. Ἦταν καί ἄριστος ποιητής. Ἐκανε πολλούς καί ωραίους ψαλμούς πού τούς ἔπαιζε μέ τή λύρα του. Οἱ ψαλμοί αὐτοί τοῦ Δαβίδ ψάλλονται μέχρι σήμερα στήν ἐκκλησία μας. Μέ αὐτούς δοξολογοῦμε τό Θεό, γιατί πολλοί ἀπ' αὐτούς μιλοῦν γιά τό Χριστό πού εἶναι ὁ Λυτρωτής τοῦ κόσμου. Περιλαμβάνονται στό βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας πού λέγεται *ψαλτήρι*.

Ὁ Δαβίδ ὅμως κάποτε ἔπεσε σ' ἕνα μεγάλο ἀμάρ-

τημα. Τότε ὁ προφήτης Νάθαν, μέ παραγγελία τοῦ Θεοῦ, τόν μάλωσε αὐστηρά καί προεῖπε πῶς ὁ Θεός θά τόν τιμωροῦσε γιά τήν ἁμαρτία του. Τά λόγια τοῦ Νάθαν ἔκαναν τό Δαβίδ νά ἀναγνωρίσει τήν ἁμαρτία του καί νά μετανοήσῃ εἰλικρινά. Ὁ Δαβίδ πράγματι νήστεψε καί ζήτησε συχώρεση ἀπ' τό Θεό. Τότε ἔγραψε ἕναν ψαλμό πού ὁμολογεῖ τή μετάνοιά του. Τόν ἀκοῦμε τακτικά στήν Ἐκκλησία. Εἶναι ὁ 50ος ψαλμός τῆς μετανοίας.

Ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατά τό μέγα ἔλεός σου
καί κατά τό πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου
ἐξάλειψον τό ἀνόμημά μου.

.....

Ὅτι τήν ἀνομίαν μου ἐγώ γινώσκω,
καί ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστί διά παντός.

.....

Ἀπόστρεψον τό πρόσωπόν σου
ἀπό τῶν ἁμαρτιῶν μου καί πάσας τάς
ἀνομίας μου ἐξάλειψον

.....

Κύριε, τά χεῖλή μου ἀνοίξεις,
καί τό στόμα μου ἀναγγελεῖ τήν αἴνεσίν σου.

.....

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ποῦ μετέφερε ὁ Δαβίδ τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης καί γιατί;
2. Τί γνωρίζεις γιά τούς ψαλμούς τοῦ Δαβίδ;

5. Τό τέλος του Δαβίδ – Ἄβεσαλώμ

Ἐο Δαβίδ στό τέλος του βίου του πικράθηκε πολύ μέ διάφορες στενοχώριες. Ἐ χειρότερη ἀπ' ὅλες ἦταν, ὅταν ἔμαθε ὅτι ξεσηκώθηκε ἐναντίον του ὁ γιός του ὁ Ἄβεσαλώμ.

Ἐ Ἄβεσαλώμ ἦταν ἀπό μικρός πολύ ζωηρό καί ἄτακτο παιδί καί δέν ἄκουγε τόν πατέρα του. Ὅταν μεγάλωσε, ξεσηκώθηκε νά διώξει τό γερο-Δαβίδ ἀπ' τό θρόνο καί νά γίνει αὐτός βασιλιάς, ἐπειδή ἦταν φαντασμένος. Ἐ Δαβίδ ὅταν τό ἔμαθε, πικράθηκε πολύ, ὅμως μέ λύπη του ἀναγκάστηκε νά στείλει στρατό νά πιάσει τόν Ἄβεσαλώμ, χωρίς νά του κάνει κακό. Γίνηκε μάχη. Ἐ στρατός χτύπησε τούς ἐπαναστάτες του Ἄβεσαλώμ, τούς νίκησε καί τούς ἔτρεψε σέ φυγή. Ἐ Ἄβεσαλώμ, γιά νά μὴν τόν πιάσουν, καβάλησε ἕνα ἄλογο καί προσπαθοῦσε τρέχοντας νά σωθεῖ. Ὅμως, ὅπως περνοῦσε μέσα σέ δάσος, ἔμπλεξαν τά μακριά του μαλλιά στά κλαδιά ἑνός δέντρου κι ἔμεινε κρεμασμένος ἀπ' αὐτά. Τότε τρέχουν οἱ στρατιῶτες του Δαβίδ καί ξεχνώντας τήν ἐντολή του σκότωσαν τόν Ἄβεσαλώμ.

Ὅταν ὁ Δαβίδ ἔμαθε πῶς σκοτώθηκε ὁ γιός του, τόν ἔπιασε μεγάλη λύπη καί κλαίγοντας φώναζε ἀπαρηγόρητος:

– Ἄβεσαλώμ, παιδί μου Ἄβεσαλώμ! Μακάρι νά πέθαινα ἐγώ ἀντί γιά σένα!

Ἐ στενοχώρια ἀπ' τό θάνατο του παιδιοῦ του τσάκισε τό Δαβίδ. Ὅταν κατάλαβε τό τέλος του, κάλεσε τό λαό του καί του σύστησε νά σέβονται τό Θεό γιά νά ἔχουν τήν προστασία του. Ὑστερα κάλεσε τό γιό του τό Σολομώντα καί του σύστησε νά σέβεται τό Θεό τῶν προγόνων του καί νά κάνει τό θέλημά Του. Τέλος προφήτησε πῶς ὁ Θεός θά στείλει στόν κόσμο ἕνα σωτήρα πού θά ὀνομαστεῖ γιός του Δαβίδ καί ἡ βασιλεία του θά εἶναι αἰώνια, δηλαδή προεῖπε τόν ἕρχομό του Χριστοῦ.

Ἐ Δαβίδ πέθανε σέ ἡλικία 70 ἐτῶν, ἀφοῦ βασίλευσε

σαράντα χρόνια. Θάφτηκε στα Ἱεροσόλυμα. Ἡ πόλη αὐ-
τῆ λέγεται «πόλη τοῦ Δαβίδ» γιατί τὴν κυριέψε ὁ Δαβίδ.

Ἑρωτήσεις – Ἀπαντήσεις

1. Ποιά αἰτία προκάλεσε τὸ θλιβερό τέλος τοῦ Ἀβεσα-
λώμ;
2. Ἦταν σωστός ὁ τρόπος τοῦ Ἀβεσαλώμ στὴν προσπά-
θειά του νὰ πάρει τὴν ἐξουσία στὰ χέρια του;

6. Ὁ Σολομώντας

Μετά τὸ θάνατο τοῦ Δαβίδ ἀνέβηκε στό θρόνο ὁ γιός
του ὁ Σολομώντας. Ἦταν ἐνάρετος, σοφός καί πολύ εὐ-
σεβής. Μετά ἀπὸ μιά θυσία παρουσιάστηκε στὸν ὕπνο
του ὁ Θεός καί τοῦ εἶπε:

– Ζήτησέ μου νὰ σοῦ δώσω, ὅ,τι ἐπιθυμεῖς.

– Κύριε, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Σολομώντας, μ' ἔκανες βα-
σιλιά μεγάλου λαοῦ. Ἐγὼ ὅμως εἶμαι ἀκόμη νέος. Δῶσε
μου λοιπὸν φώτιση (σοφία) γιὰ νὰ κυβερνήσω καλά τὸν
τόπο μου.

Ὁ Θεός εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὰ ταπεινά αὐτὰ λόγια
καί τοῦ εἶπε:

– Καί σοφία πολλή θά σοῦ
δώσω καί δόξα μεγάλη καί
πλούτη πολλά καί πολλά
χρόνια θά ζήσεις.

Πραγματικά ὁ Σολομών-
τας ἔζησε πολλά χρόνια,
ἔκανε σπουδαῖα εἰρηνικά
ἔργα καί ἀπόκτησε πολλά
πλούτη. Κυβέρνησε τὸ λαό
του μέ σοφία καί δικαιο-
σύνη. Ἕνα δεῖγμα τῆς σο-
φίας του εἶναι καί τὸ παρα-
κάτω περιστατικό:

Μιά μέρα παρουσιάστη-

καν μπροστά του δυό γυναίκες και τοῦ ζήτησαν νά τούς λύσει μιὰ διαφορά τους. Αὐτές ἔμεναν στό ἴδιο σπίτι καί εἶχαν γεννήσει τήν ἴδια μέρα ἀπό ἓνα παιδί. Τή νύχτα, καθώς κοιμόνταν, ἡ μιὰ ἀπ' τίς γυναίκες ἔπεσε ἀθελά της πάνω στό μωρό της καί τό δυστυχομένο πέθανε. Ὅταν ξύπνησε ἡ μητέρα κι εἶδε νεκρό τό μωρό της, τό πήρε ἀμέσως καί τό ἔβαλε πλάι στήν ἄλλη γυναίκα παίρνοντας τό ζωντανό παιδί τῆς γυναίκας αὐτῆς.

Τό πρωί πού σηκώθηκαν οἱ γυναίκες, ἄρχισαν νά μαλώνουν, γιατί ἡ καθεμιὰ ἀπ' αὐτές ἔλεγε πώς τό ζωντανό παιδί εἶναι δικό της. Ἐπειδή καμιά τους δέν ὑποχωροῦσε, ἀποφάσισαν νά πάνε στό βασιλιά γιά νά τούς λύσει ἐκεῖνος τή διαφορά.

Ὁ Σολομώντας σάν ἄκουσε καί τίς δυό γυναίκες, δέν ἄργησε νά βρεῖ τή δίκαιη λύση. Διέταξε ἓνα στρατιώτη νά πάρει τό ζωντανό παιδί καί μέ τό σπαθί του νά τό χωρίσει στά δυό καί νά δώσει ἀπό μισό σέ κάθε μητέρα.

Μόλις τ' ἄκουσε αὐτό ἡ πραγματική μητέρα τοῦ παιδιοῦ μέ κραυγές καί δάκρυα παρακάλεσε τό βασιλιά νά μή γίνεи αὐτό καί νά δώσουν τό παιδί καλύτερα στήν ἄλλη γυναίκα.

Ὁ σοφός Σολομώντας αὐτό ἤθελε ν' ἀκούσει. Κατάλαβε ἀπ' τά πονεμένα λόγια της πώς αὐτή ἦταν ἡ πραγματική μητέρα τοῦ παιδιοῦ καί διέταξε νά δοθεῖ σ' αὐτήν τό παιδί.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Γιατί ἔδωσε ὁ Θεός τόση σοφία στό Σολομώντα;
2. Σέ ποιό γεγονός φάνηκε ἡ σοφή κρίση τοῦ Σολομώντα;

7. Τό ἔργο τοῦ Σολομώντα

Στά χρόνια πού βασίλευσε ὁ Σολομώντας κανένας ἐχθρός δέν ἐνόχλησε τούς Ἰσραηλίτες. Ἐτσι ἡσυχος ἀφοσιώθηκε σέ ἔργα εἰρηνικά καί φρόντισε γιά τήν πρόοδο

του λαού του. Τό σπουδαιότερο από τά έργα του, πού τόν δόξασε περισσότερο, ήταν ό περίφημος ναός πού έχτισε στά Ἱεροσόλυμα. Τό μεγαλόπρεπο αὐτό κτίριο χτίστηκε χίλια περίπου χρόνια πρό Χριστοῦ. Χιλιάδες ἐργάτες ἐργάζονταν ἐφτά χρόνια καί ξοδεύτηκαν ἄπειρα χρήματα.

Οἱ τοίχοι τοῦ ναοῦ ἄστραφταν ἀπό τό χρυσάφι. Ὅλα τά ἱερά σκευή ήταν ὀλόχρυσα. Ὁ Ναός χωριζόταν μέ ἕνα χρυσοκέντητο ὕφασμα (τό καταπέτασμα) σέ δύο μέρη· στά Ἁγία τῶν Ἁγίων καί στόν καθαυτό ναό (τό Ἁγιον).

Ὅταν τέλειωσε ἡ κατασκευή του, ἔγιναν τά ἐγκαίνια μέ μεγάλες γιορτές. Ὁ Σολομώντας μετάφερε ἐκεῖ τήν «Κιβωτό τῆς Διαθήκης» ἀπ' τή σκηνή πού εἶχε κάνει ὁ πατέρας του καί πρόσφερε πλούσιες θυσίες. Ὅλοι τότε, λαός καί ἱερεῖς, δοξολογοῦσαν τό Θεό ψάλλοντας διάφορους ὕμνους.

Τέλος ὁ Σολομώντας προσευχήθηκε στό Θεό μέ ταπείνωση καί τόν παρακάλεσε νά προστατεύει τόν ἐκλεκτό λαό του. Μετά εὐλόγησε τό λαό καί τοῦ ὑπενθύμισε νά ἔχει πίστη καί ἀφοσίωση στό Θεό. Ἀπό τότε οἱ Ἑβραῖοι πίστευαν ὅτι ὁ Θεός κατοικοῦσε στό ναό αὐτό καί ὅτι μόνον ἐκεῖ ἔπρεπε νά τόν λατρεύουν.

Ὁ Σολομώντας ἔκανε ἀκόμα καί ἄλλα πολλά ἔργα. Ἐχτισε νέες πολιτείες καί τίς ὀχύρωσε μέ ἰσχυρά φρούρια.

Ἡ σοφία του καί ἡ δόξα του ἀκούστηκαν σ' ὄλο τόν κόσμο. Ἀπό παντοῦ ἔρχονταν ἄρχοντες καί ἐπίσημοι νά τόν δοῦν, νά τόν γνωρίσουν, νά τόν θαυμάσουν.

Ὁ Σολομώντας ἔγραψε καί πολλά βιβλία πού περιλαμβάνονται στήν Παλαιά Διαθήκη.

Ἀποσπάσματα ἀπ' τή Σοφία Σολομώντα σέ μετάφραση:

— Ἀγαπήστε τή δικαιοσύνη σεις, πού κυβερνᾶτε τή γῆ.

— Ἡ Δικαιοσύνη εἶναι πηγὴ αἰώνιας ζωῆς.

— Οἱ ψυχές τῶν εὐσεβῶν προστατεύονται ἀπ' τό Θεό καί κανεῖς δέν μπορεῖ νά τίς βλάψει.

—“Οποιος περιφρονηϊ τῆ σύνεση καϊ τῆ συμβουλή εἶναι δυστυχισμένος καϊ θά τιμωρηθεῖ.

– Ἡ σοφία εἶναι ἄνθος πού δέ μαραινεται. Ὅποιος τὴν ἀγαπᾷ καϊ τὴν ἀναζητεῖ μπορεῖ νά τὴν ἀνακαλύψει.

– Ὅποιος ἐπιθυμεῖ τὴν εὐτυχία, ἄς ἀποκτήσει σοφία, ἢ ὁποία προσφέρει ὅλα τὰ ἀγαθὰ.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ποιό ἦταν τό σπουδαιότερο ἔργο τοῦ Σολομώντα;
2. Γιατί ὁ Σολομώντας ἦταν ἕνας ἐνδοξος βασιλιάς τῶν Ἰσραηλιτῶν;
3. Ποιό ἀπό τὰ ἀποσπάσματα τῆς Σοφίας τοῦ Σολομώντα σᾶς κάνει περισσότερη ἐντύπωση;

8. Ἡ κατάλυση τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰουδα καϊ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλώνας

Μετά τό θάνατο τοῦ Σολομώντα ἔγινε βασιλιάς ὁ γιός του Ροβοάμ. Αὐτός ὅμως περιφρονοῦσε τό λαό καϊ τοῦ φερνόταν σκληρά. Ὁ Ἰσραηλιτικός λαός τότε ἐπαναστάτησε καϊ τόν ἀποκήρυξε, ἐκτός ἀπ’ τῆς δυό φυλές τοῦ Ἰουδα καϊ τοῦ Βενιαμίν, πού ἔμειναν πιστές σ’ αὐτόν. Οἱ ἄλλες δέκα φυλές ἔκαναν ἄλλο βασιλιά, τόν Ἱεροβοάμ.

Ἔτσι τό βασίλειο τῶν Ἑβραίων χωρίστηκε σέ δυό βασιλεία. Τό ἕνα μέ τό Ροβοάμ, πού ὀνομάστηκε βασίλειο τοῦ Ἰουδα μέ πρωτεύουσα τὰ Ἱεροσόλυμα, καϊ τό ἄλλο μέ τόν Ἱεροβοάμ, πού ὀνομάστηκε βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ μέ πρωτεύουσα τῆ Σαμάρεια.

Ἡ διαίρεση αὐτή σέ δυό βασιλεία ἦταν καταστρεπτική γιατί ὄχι μόνο ἀδυνάτισε τῆ δύναμη πού εἶχε τό βασίλειο, ἀλλά πολλές φορές ἔκανε τὰ δυό βασιλεία νά πολεμοῦν μεταξύ τους ἀπό ἀντιζηλία κι ἔτσι ν’ ἀδυνατίσουν ἀκόμη πιό πολύ. Τό χειρότερο ὅμως ἦταν πώς μέ τόν καιρό λησμόνησαν τῆς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Ἐκαναν κακές πράξεις καϊ λάτρευαν τὰ εἰδῶλα. Τότε παρουσιάζονταν κάθε

τόσο εὐσεβεῖς ἄνθρωποι, ἀποσταλμένοι τοῦ Θεοῦ, καί προσπαθοῦσαν μέ τίς συμβουλές τους νά ξαναφέρουν τό λαό στόν ἴσιο δρόμο. Μά τοῦ κάκου. Αὐτοί ἀντί νά διορθώνονται, γίνονταν ὅλο καί πιά ἀσεβεῖς. Μέ τόν καιρό ἔχασαν τήν ἐλευθερία τους καί ὑποδουλώθηκαν σέ ξένους λαούς. Τό βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ, μέ τόν ἀσεβή βασιλιά του τόν Ἱεροβοάμ καί τούς ὁμοίους διαδόχους του, ξέπεσε γρήγορα στήν εἰδωλολατρεία καί σύντομα διαλύθηκε ἀπ' τούς Ἀσσυρίους.

Τό Βασίλειο τοῦ Ἰούδα διατηρήθηκε περισσότερο χρόνια μέ τήν εὐσέβεια τοῦ βασιλιά Ροβοάμ. Ἀλλά καί αὐτοῦ οἱ διάδοχοι ἦταν ἀσεβεῖς καί εἰδωλολάτρες καί σιγά σιγά παρέσυραν καί τό λαό στήν εἰδωλολατρεία καί τήν καταστροφή.

Τό βασίλειο τοῦ Ἰούδα τό κυρίεψαν οἱ Βαβυλώνιοι πού βασιλιάς τους ἦταν ὁ Ναβουχοδονόσορας. Τότε τά ὠραία Ἱεροσόλυμα καταστράφηκαν ἐντελῶς ὅπως καί ὁ μεγαλύτερος ναός τοῦ Σολομώντα.

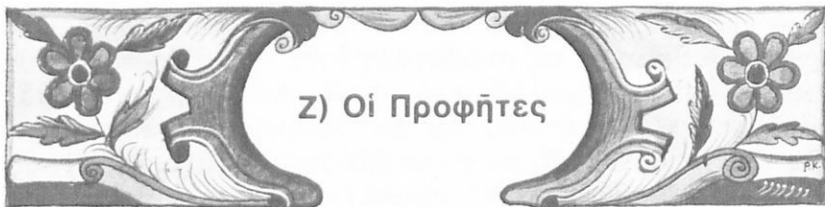
Ὁ βασιλιάς καί πολλοί κάτοικοι πιάστηκαν καί μεταφέρθηκαν στή Βαβυλώνα, ὅπου ἔμειναν αἰχμάλωτοι καί ὑπόφεραν πολλά βάσανα. Ἐτσι διαλύθηκε καί τό βασίλειο τοῦ Ἰούδα.

Ἡ αἰχμαλωσία αὐτή λέγεται «αἰχμαλωσία ἢ μετοικεσία τῆς Βαβυλώνας» καί κράτησε 70 ὀλόκληρα χρόνια.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Τί διδάσκει ἀπό τήν καταστροφή τῶν δύο βασιλείων;
2. Τί λέγεται «μετοικεσία Βαβυλώνας»;
3. Πῶς τιμώρησε ὁ Θεός τόν Ἰσραηλιτικό λαό γιά τήν ἀσεβεία του;

1. Εισαγωγή

Ὁ Θεός, γιά νά σωφρονίσει τούς Ἰσραηλίτες καί νά τούς ὀδηγήσει στό δρόμο τῆς ἀρετῆς, τούς ἔστειλε ἀνθρώπους ἅγιους καί σοφούς. Αὐτοί εἶχαν τή φώτιση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί συμβούλευαν τούς Ἰσραηλίτες νά μετανοήσουν καί νά κάνουν τό θέλημά Του. Οἱ θεόπνευστοι αὐτοί ἄντρες μέ θάρρος πάντοτε ἔλεγαν τήν ἀλήθεια καί καυτηρίαζαν τό λαό ὅπως καί τούς ἄρχοντες γιά τήν ἀσεβείά τους. Γιά τό λόγο αὐτό πολλοί ἀπ' αὐτούς καταδιώχτηκαν ἢ καί φονεύτηκαν ἀκόμα.

Οἱ ἄντρες αὐτοί τοῦ Θεοῦ προλέγανε στους ἀνθρώπους ἀκόμα καί τήν τιμωρία τοῦ Θεοῦ καί γενικά τά μέλλοντα νά συμβοῦν. Γιά τή δύναμη αὐτή πού εἶχαν νά προλέγουν τί θά γινόταν στό μέλλον, ὀνομάστηκαν *Προφήτες*.

Οἱ προφήτες προεἶπαν ὅτι θά ἔρθει στόν κόσμο ὁ Χριστός, γιά νά τόν σώσει ἀπ' τήν ἁμαρτία καί νά τόν ὀδηγήσει στό δρόμο τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἀγάπης. Προφήτεψαν τά σχετικά μέ τή γέννηση, τή διδασκαλία, τή σταύρωση καί τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ κυριότεροι ἀπ' τούς προφήτες ἦταν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Δανιήλ, ὁ Ἰερεμίας καί ὁ Ἰωνᾶς.

2. Ὁ Προφήτης Ἡλίας

Ὁ προφήτης Ἡλίας ἔζησε τήν ἐποχή πού βασιλεύε στους Ἰσραηλίτες ἕνας ἀσεβῆς βασιλιάς, ὁ Ἀχαάβ. Αὐτός εἶχε ξεχάσει τή θρησκεία τῶν προγόνων του καί πί-

στευε στά εἶδωλα. Λάτρευε γιά Θεό του τό εἶδωλο τοῦ Θεοῦ τῶν Φοινίκων, Βάαλ.

Ἡ προφήτης Ἡλίας τόν περισσότερο καιρό ζοῦσε σάν ἀσκητής σ' ἐρημικά μέρη καί προσευχόταν. Σπάνια καί σέ δύσκολες περιστάσεις κατέβαινε ἀπ' τήν ἐρημο μέ φώτιση τοῦ Θεοῦ. Βοηθοῦσε τούς ἀρρώστους καί τούς δυστυχισμένους καί συμβούλευε τούς παραστρατημένους. Ἦταν γεμάτος ἀπό θεϊκό θάρρος καί μάλωνε τούς ἀσεβεῖς βασιλιάδες καθώς καί τούς ἀνόητους καί κακούς ἀνθρώπους μέ αὐστηρά καί καυτερά λόγια. Ὁ λαός τόν θεωροῦσε ἅγιο καί τόν σεβόταν πολύ. Ὁ προφήτης Ἡλίας ἐκτός ἀπ' τό χάρισμα νά προφητεύει, εἶχε ἀκόμα τή δύναμη ἀπ' τό Θεό νά κάνει καί θαύματα.

Τήν ἐποχή αὐτή πολλοί ἀπό τούς Ἰσραηλίτες εἶχαν ξεχάσει τόν ἀληθινό Θεό κι ἄρχισαν νά λατρεύουν τό εἶδωλο τοῦ Βάαλ. Ὁ προφήτης Ἡλίας τότε γιά νά τούς κάνει νά μήν πιστεύουν σ' αὐτόν τόν ψεύτικο Θεό, παρουσιάστηκε στόν Ἀχαάβ. Τοῦ πρότεινε νά τοῦ ἀποδείξει μ' ἓνα θαῦμα ποιός εἶναι ὁ ἀληθινός Θεός, ὁ Θεός τῶν πατέρων του ἢ ὁ Βάαλ. Ὁ βασιλιάς δέχτηκε τήν πρόταση. Εἶπαν λοιπόν ν' ἀνεβοῦν πάνω στό βουνό Καρμηλός οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ, ὁ βασιλιάς, ὁ λαός καί ὁ Ἡλίας. Ὑστερα νά σφάξουν δύο ζῶα καί νά βάλουν τό καθένα πάνω σέ ξεχωριστό θυσιαστήριο γιά νά κάνουν δύο θυσίες, μιά γιά τό Θεό Βάαλ καί ἄλλη γιά τόν ἀληθινό Θεό. Ἐπειτα νά παρακαλέσουν καί οἱ 450 ἱερεῖς τό Θεό τους, τό Βάαλ, ν' ἀνάψει τά ξύλα καί νά παρακαλέσει καί ὁ Ἡλίας μόνος τό Θεό νά τ' ἀνάψει. Ἐκεῖνος πού θά μπορέσει νά τ' ἀνάψει, θά εἶναι ὁ ἀληθινός Θεός.

Ἀφοῦ λοιπόν ἐτοιμάστη-

καν τά πάντα, ἄρχισαν ὅλοι οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νά παρακαλοῦν τό Θεό τους νά ρίξει φωτιά ν' ἀνάψει τά ξύλα τῆς θυσίας. Ὅμως τίποτε δέν ἔγινε. Προσευχήθηκε κατόπιν καί ὁ Ἥλιος κι ἀμέσως ἀναψαν τά ξύλα τοῦ σωροῦ του. Ὁ λαός βλέποντας τό ὑπέροχο αὐτό θαῦμα γονάτισε καί μέ ψαλμούς δοξολογοῦσε τό Θεό.

Ὁ Ἥλιος ἔκανε κι ἄλλα θαύματα δείχνοντας τή δύναμη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἀνάστησε τό παιδί μιᾶς χήρας, βοήθησε μέ τρόπο θαυματουργικό νά μὴν τελειώσουν τά τρόφιμα στό σπίτι πού τόν φιλοξενοῦσε, ὅταν εἶχε πέσει παντοῦ πείνα καί ξηρασία. Τόν προφήτη Ἥλία τόν πῆρε ζωντανό ὁ Θεός στόν οὐρανό μέσα σέ φωτεινό σύννεφο. Ἔγινε δηλαδή «ἀνάληψη» τοῦ προφήτη στους οὐρανούς.

Τή μνήμη του γιορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας στίς 20 Ἰουλίου.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Τί ἦταν οἱ προφῆτες;
2. Ποιό θαῦμα ἔκανε ὁ προφήτης Ἥλιος;
3. Πότε γιορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ προφήτη Ἥλία;
4. Τί μάθημα πῆραν οἱ Ἰσραηλίτες ἀπό τό μεγάλο θαῦμα τοῦ προφήτη Ἥλία;

3. Ὁ προφήτης Ἡσαίας

Ὁ προφήτης Ἡσαίας γεννήθηκε στά Ἱεροσόλυμα. Ἦταν ὁ πιό σπουδαῖος ἀπ' τούς προφῆτες. Ἐζησε τήν ἐποχή πού ἡ ἀσέβεια καί ἡ κακία τοῦ λαοῦ καί τῶν ἀρχόντων εἶχαν φτάσει στό χειρότερο σημεῖο. Τότε ὁ Θεός τόν κάλεσε στό προφητικό ἀξίωμα κι' ἔτσι ἄρχισε νά διδάσκει ἀκούραστα τούς ἀνθρώπους. Τούς καλοῦσε νά ξαναγυρίσουν στή θρησκεία τῶν πατέρων τους, νά ζοῦνε μέ ἀρετή καί ἀγάπη.

– Δέν ἔχει, τούς ἔλεγε, καμιά ἀξία ἡ προσευχή καί ἡ νηστεία, ὅταν δέ συνοδεύονται ἀπό καλές πράξεις καί ὅταν ἡ ζωή μας δέν εἶναι σύμφωνη μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Γι' αυτό τούς παρακινούσε νά βοηθοῦν τούς ἀρρώστους καί ν' ἀγαπιοῦνται μεταξύ τους.

Ὁ Ἡσαΐας γενικά συμβούλευε μέ γλώσσα αὐστηρή. Μέ ἀτρόμητο θάρρος μάλωνε καί φοβέριζε λαό καί ἄρχοντες γιά τήν ἀσέβειά τους καί τήν ἀχαριστία τους στό Θεό.

— Τό βόδι, τούς ἔλεγε, γνωρίζει τό ἀφεντικό του καί τό στάβλο του καί τόν εὐγνωμονεῖ, ἐνῶ σεις δέν γνωρίζετε τό Θεό σας.

Δέ φοβόταν τούς ἄρχοντες οὔτε κι αὐτόν τό βασιλιά τό Μανασσῆ, πού εἶχε ξεχάσει ὀλότελα τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Κι αὐτόν τόν παρατηροῦσε μέ θάρρος γιά τήν ἀσέβεια καί τίς παρανομίες του. Γι' αὐτό ὁ προφήτης Ἡσαΐας, μέ διαταγή τοῦ ἀσεβῆ βασιλιά, θανατώθηκε μέ φοβερὰ βασανιστήρια.

Ὁ Ἡσαΐας προφήτεψε ὅλες τίς συμφορές πού θά ὑπόφεραν οἱ Ἰουδαῖοι. Εἶπε πώς τά Ἱεροσόλυμα θά καταστρέφονταν καί πώς ὁ λαός θά γινόταν αἰχμάλωτος στή Βαβυλώνα.

Προφήτεψε ἀκόμη μέ πολλές λεπτομέρειες τόν ἐρχομό τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Προεῖπε τή γέννηση, τά πάθη, τό σταυρικό θάνατο καί τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Ἀκόμη προφήτεψε πώς ἡ βασιλεία του θά εἶναι αἰώνια.

Ἑρωτήσεις — Ἀσκήσεις

1. Τί ἔλεγε στούς Ἰσραηλίτες ὁ Προφήτης Ἡσαΐας γιά νά ἐπιστρέψουν στό δρόμο τοῦ Θεοῦ;
2. Τί προφήτεψε γιά τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό ὁ προφήτης Ἡσαΐας;

4. Ὁ προφήτης Δανιήλ

Ὁ προφήτης Δανιήλ ἦταν ἀνάμεσα στοὺς Ἰσραηλίτες πού ὀδηγήθηκαν αἰχμάλωτοι στή Βαβυλώνα. ἦταν πολύ ἔξυπνος καί μορφωμένος. Εἶχε μεγάλη πίστη στό Θεό καί γι'αυτό τοῦ δόθηκε τό χάρισμα νά προφητεύει καί νά ἐξηγεῖ τά ὄνειρα. Κάποτε ἐξήγησε ἓνα τρομαχτικό ὄνειρο τοῦ βασιλιᾶ Ναβουχοδονόσορα καί τοῦ

προεῖπε ὅσα ἐπρόκειτο νά συμβοῦν στό μέλλον. Τότε ὁ Ναβουχοδονόσορας ὁμολόγησε τήν πίστη του στόν ἀληθινό Θεό καί ἔδωσε στό Δανιήλ μεγάλες τιμές καί ἀξιώματα. Τήν ἐποχή ἐκείνη ζοῦσαν μέ τό Δανιήλ καί τρεῖς νέοι Ἰσραηλίτες φίλοι του, αἰχμάλωτοι κι αὐτοί, πού λέγονταν Ἀζαρίας, Ἀνανίας καί Μισαήλ. Ὁ Δανιήλ καί οἱ τρεῖς αὐτοί νέοι, ἂν καί ζοῦσαν ἀνάμεσα σέ εἰδωλολάτρες, ὅμως κράτησαν τήν πίστη τους στόν ἀληθινό Θεό καί δέν προσκύνησαν τά εἰδώλα.

5. Οἱ τρεῖς νέοι στό ἀναμμένο καμίνι

Ὁ Ναβουχοδονόσορας κάποτε ἔστησε ἓνα ὀλόχρυσο εἰδωλό του κι ἔδωσε διαταγή σ' ὅλο τό λαό νά τό προσκυνᾶ· ὅποιος δέ θά τό προσκυνοῦσε, θά τόν ἐριχναν στή φωτιά. Οἱ τρεῖς εὐσεβεῖς νέοι δέ λογάριασαν αὐτή τήν ἀσεβή διαταγή, ἀλλ' ἐξακολούθησαν νά λατρεύουν τόν ἀληθινό Θεό, ὅπως καί πρίν. Τότε ὁ βασιλιάς ἔδωσε διαταγή νά τοὺς ρίξουν μέσα σ' ἓνα ἀναμμένο καμίνι. Ἔτσι κι ἔγινε. Ὅμως ἄγγελος Κυρίου προφύλαξε τοὺς τρεῖς νέους ἀπ' τίς φλόγες. Κι ἔτσι «οἱ τρεῖς παῖδες» δέν ἔπαθαν τίποτε, ἀλλά δοξολογοῦσαν τό Θεό ψάλλοντας ὠραῖες ψαλμωδίες. Ὁ βασιλιάς, ὅταν εἶδε αὐτό τό θαῦμα, τρόμαξε καί διέταξε νά βγάλουν ἀμέσως τοὺς νέους ἀπ' τό καμίνι.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Γιατί οἱ τρεῖς νέοι ρίχτηκαν στό φλογερό καμίνι;
2. Πῶς σώθηκαν καί γιατί;
3. Τί διδασκόμαστε ἀπό τό παράδειγμα τῶν τριῶν παιδιῶν;

6. Ὁ Δανιήλ στό λάκκο τῶν λιονταριῶν

Μετά τό θάνατο τοῦ Ναβουχοδονόσορα ἀνέβηκε στό θρόνο τῆς Βαβυλώνας ὁ βασιλιάς τῶν Μήδων, ὁ Δαρείος. Ὁ βασιλιάς αὐτός ἔβγαλε μιά διαταγή νά μήν προσευχηθεῖ κανένας στό Θεό του γιά τριάντα μέρες. Ὁ Δανιήλ ὁμως δέν ὑπάκουσε στή διαταγή αὐτή, ἀλλά συνέχισε νά προσεύχεται στό Θεό του φανερά, ὅπως καί πρὶν. Ὁ Δαρείος ὅταν τό ἔμαθε, ὀργίστηκε κι ἔδωσε διαταγή νά ρίξουν τό Δανιήλ σ' ἓνα λάκκο, πού ἦταν ἑφτά πεινασμένα λιοντάρια. Ὅμως, ὅπως ἄλλοτε στούς «τρεῖς παῖδες» ἔτσι καί ἐδῶ, ἄγγελος Κυρίου κράτησε τά λιοντάρια καί δέν πείραξαν καθόλου τό Δανιήλ. Ὁ βασιλιάς, ὅταν εἶδε αὐτό τό θαῦμα, κατάλαβε ὅτι ὁ Θεός τοῦ Δανιήλ ἦταν ὁ ἀληθινός· διέταξε νά τόν βγάλουν ἀμέσως ἀπ' τό λάκκο καί ἔριξε στά λιοντάρια τούς συκοφάντες του. Ὁ Δανιήλ ἀπό τότε πῆρε μεγάλα ἀξιώματα, ποτέ του ὁμως δέν ξέχασε τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί δέν ἔπαψε νά προσεύχεται.

Ὁ προφήτης Δανιήλ προφήτεψε μέ ἀκρίβεια τό χρόνο τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ μας καθώς καί τήν ἀπελευθέρωση τῶν Ἰουδαίων ἀπό τούς Πέρσες.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Γιατί ἔριξαν τό Δανιήλ στό λάκκο μέ τά λιοντάρια;
2. Τί διδασκόμαστε ἀπό τή διαγωγή τοῦ Δανιήλ;

7. Ὁ προφήτης Ἰερεμίας

Ὁ προφήτης Ἰερεμίας ἦταν ἀπό τούς μεγάλους προ-

φῆτες. Ἐζησε ἑξακόσια χρόνια πρό Χριστοῦ, τήν ἐποχή τῆς αἰχμαλωσίας. Ἀγωνίστηκε σαράντα χρόνια πολεμώντας τήν ἀσέβεια τῶν Ἰουδαίων. Τούς συμβούλευε νά διορθωθοῦν γιά ν' ἀποφύγουν τήν καταστροφή, πού ἐρχόταν σάν δίκαιη τιμωρία τῆς κακίας τους.

Μιλοῦσε μέ θάρρος καί αὐστηρότητα στό λαό καί στούς βασιλιάδες καί γι' αὐτό διώχτηκε ἀπ' αὐτούς. Ὅταν μάλιστα προφήτησε πώς τό ἰουδαϊκό βασίλειο θά καταστρεφόταν καί θά ὑποδουλωνόταν στή Βαβυλώνα, τόν ἐπιασαν καί τόν φυλάκισαν.

Στή φυλακή βρέθηκε ὁ προφήτης Ἰερεμίας, ὅταν ὁ βασιλιάς τῆς Βαβυλώνας κυρίεψε τά Ἱεροσόλυμα καί τά κατέστρεψε, ἀκριβῶς ὅπως τό εἶχε προφητέψει ἐκεῖνος. Ὁ βασιλιάς Ναβουχοδονόσορας τότε ἐβγαλε τόν Ἰερεμία ἀπ' τή φυλακή καί τοῦ πρότεινε νά τόν πάρει μαζί του στή Βαβυλώνα, καί νά τοῦ δώσει μεγάλα ἀξιώματα.

Ὁ Ἰερεμίας ὅμως προτίμησε νά μείνει κοντά στούς πονεμένους συμπατριῶτες του, πού εἶχαν ἀπομείνει στήν καταστραμμένη πόλη γιά νά τούς παρηγορεῖ. Πόνεσε τόσο ἀπ' τήν καταστροφή τῆς ὠραίας πατρίδας του, πού ὤρες ὀλόκληρες ἔμενε πάνω στά ἐρείπιά της καί μοιρολογοῦσε τήν τύχη της. Τήν καταστροφή αὐτή τοῦ λαοῦ του

τή θρήνησε μ' ἓνα συγκινητικό ποίημα πού λέγεται «θρή-
νος τοῦ Ἱερεμίας» καί περιέχεται στό βιβλία τῆς Παλαιᾶς
Διάθήκης. Τό ποίημα αὐτό περιγράφει τά βάσανα πού
ὑπόφεραν οἱ Ἰουδαῖοι στό χρόνια τῆς αἰχμαλωσίας καί
προκαλεῖ ζωνηρή συγκίνηση.

Ἡ προφήτης Ἱερεμίας προφήτεψε ὅτι ὁ ἐρχομός τοῦ
Σωτήρα Χριστοῦ θά ἔφερνε στόν κόσμο νέα ζωή.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ἀπό πού φαίνεται ὅτι ὁ Ἱερεμίας ἀγαποῦσε τούς
Ἰουδαίους;
2. Ποιοί λέγονται θρήνοι τοῦ Ἱερεμίας;

8. Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς

Ἡ προφήτης Ἰωνᾶς εἶχε μεγάλη πίστη στό Θεό. Ἀφοῦ
κῆρυξε κάμποσο καιρό στό βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ, πῆρε
ἐντολή τοῦ Θεοῦ νά πάει στήν πόλη Νινευή καί νά συμ-
βουλέψει τούς εἰδωλολάτρεις κατοίκους τῆς νά μετανοή-
σουν. Ἡ Νινευή ἦταν πρωτεύουσα τῆς Ἀσσυρίας καί οἱ
κάτοικοί τῆς ἦταν πολύ ἀσεβεῖς.

Ἡ προφήτης Ἰωνᾶς ἀντί νά πάει πρός τή Νινευή,
μπῆκε σ' ἓνα ἄλλο πλοῖο πού πήγαινε γι' ἄλλο τόπο.
Ὅμως ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ ἔπρεπε νά πραγματοποιηθεῖ.
Μόλις τό πλοῖο ἀνοίχτηκε στό πέλαγος, ἄρχισε μεγάλη
τρικυμία καί τό πλοῖο κινδύνευε νά βουλιάξει. Ὁ
πλοίαρχος καί οἱ ναῦτες παραξενεμένοι γιά τό πῶς σηκώ-
θηκε ξαφνικά μέσα στή γαλήνη μιά τέτοια φοβερή τρικυ-
μία, ζητοῦσαν τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδή ἔβλεπαν τόν
κίνδυνο νά πνιγοῦν, σκέφτηκαν πῶς κάποιος ἀπ' τούς
ἐπιβάτες θά ἦταν ἡ αἰτία τῆς τρικυμίας. Ἐριξαν λοιπόν
κλήρους γιά νά βροῦν τόν αἴτιο καί ὁ κλῆρος ἔπεσε στόν
Ἰωνᾶ. Τότε ὁ Ἰωνᾶς τούς εἶπε νά τόν ρίξουν στή θά-
λασσα κι ἐκεῖνοι τόν ἔπιασαν καί τόν ἔριξαν. Ἡ τρικυμία
ἀμέσως ἔπαψε καί τό πλοῖο ταξίδευε ἤσυχα.

Μά ὁ Ἰωνᾶς δέν πνίγηκε. Ἐνα μεγάλο ψάρι, ἕνα κήτος, κατάπτε τόν Ἰωνᾶ. Τρία μερόνυχτα ἔμεινε στήν κοιλιά τοῦ κήτους. Στό διάστημα αὐτό ὁ Ἰωνᾶς μετανόησε καί προσευχόμενος παρακαλοῦσε τό Θεό νά τόν συχωρέσει, πού παράκουσε τήν ἐντολή του. Τέλος τό κήτος τόν ἔφερε ζωντανό σέ μιά παραλία κοντά στή Νινευή. Τό γεγονός ὅτι ὁ προφήτης Ἰωνᾶς ἔμεινε τρεῖς μέ-

ρες μέσα στή κοιλιά τοῦ κήτους κι ὕστερα βγήκε ζωντανός, συμβολίζει τήν τριήμερη ταφή καί ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰωνᾶς ἀφοῦ εὐχαρίστησε τό Θεό, ξεκίνησε ἀμέσως καί πῆγε στήν πόλη Νινευή. Μάλωσε τούς κατοίκους τῆς πόλης· τούς κάλεσε νά συνέλθουν καί νά θυμηθοῦν τό Θεό τους. Κι ἐκεῖνοι μετανόησαν καί σώθηκαν. Ἔτσι ὁ προφήτης Ἰωνᾶς ξεπλήρωσε τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ.

Ἐρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Πῶς σώθηκε ὁ Ἰωνᾶς;
2. Τί συμβολίζει ἡ τριήμερη παραμονή τοῦ προφήτη Ἰωνᾶ στό κήτος;

Η) Ὁ Ἰώβ

Ὁ Ἰώβ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πρὸ εὐσεβεῖς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν. Ζοῦσε εὐχαριστημένος γιατί ὁ Θεὸς τοῦ εἶχε χαρίσει τοῦ κόσμου τὰ καλά. Εἶχε ἑφτά γιούς καὶ τρεῖς θυγατέρες. Εἶχε ἀκόμη περιουσία μεγάλη ἀπὸ κτήματα, πρόβατα, καμήλες καὶ πλῆθος ὑπηρέτες. Ὅλοι τὸν καλοτύχιζαν γιὰ τὴν εὐτυχία του καὶ χαίρονταν γιατί πάντα βοηθοῦσε τοὺς ἀρρώστους, τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς δυστυχισμένους.

Ὁ Θεὸς θέλοντας νὰ δοκιμάσει τὴν πίστη καὶ τὴν ὑπομονὴ τοῦ Ἰώβ τοῦ ἔστειλε μεγάλες συμφορὲς τῇ μίᾳ μετὰ τὴν ἄλλη. Ληστές πῆραν ὅλα τὰ ζωντανά του καὶ σκότωσαν τοὺς βοσκούς του. Ἀπὸ σεισμό ἔπεσε τὸ σπίτι του καὶ πλάκωσε ὅλους τοὺς γιούς καὶ τίς κόρες του. Ὁ Ἰώβ ὕστερα ἀπὸ τόσα τρομερά δυστηχίματα λυπήθηκε πολὺ, μὰ ἔκανε ὑπομονή. Σὲ κάθε δυστήχημα πού πάθαινε, χωρὶς νὰ παραπονεθεῖ καθόλου, ἔλεγε:

– Ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωσε ὅλα τὰ καλά, σ' αὐτὸν ἀνήκουν, καὶ ὁ Θεὸς μοῦ τὰ παίρνει.

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν ὅλες αὐτὲς οἱ συμφορὲς πού βροῦσαν τὸν Ἰώβ, χτύπησε καὶ τὸν ἴδιο μίᾳ τρομερῇ ἀρρώστια. Μὰ οὔτε καὶ τώρα δὲν παραπονέθηκε. Καὶ τῇ νέα συμφορᾷ τὴν ἀντιμετώπισε μὲ ὑπομονὴ χωρὶς νὰ πάψει νὰ εὐλογεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ γυναῖκα του πού ἦταν πάντα κοντά του, ἀποροῦσε μὲ τὴν ὑπομονὴ του. Ἀελλισμένη ἀπὸ τὴν δυστυχία τους

τοῦ εἶπε πὼς δέν μποροῦν πιά νά περιμένουν τίποτε ἀπ' τό Θεό, ὕστερα ἀπ' ὅ,τι εἶχε γίνει. Ὁ Ἰώβ ὁμως τή μάλωσε γιά τήν ὀλιγοπιστία της καί τῆς εἶπε:

– Γιατί μιλάς ἔτσι, ἀνόητη γυναίκα· ὅταν ὁ Θεός στέλνει τά καλά, τά δεχόμαστε, ἅμα ὁμως στείλει τά κακά, νά μήν τά δεχόμαστε;

Μιά μέρα ἦρθαν τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ ἀπό μακρινή χώρα. Καθώς τόν ἀντίκρισαν, ἔμειναν ἄφωνοι μή ξέροντας ποῦ νά ἀποδώσουν τίς συμφορές του. Ἐνας ἀπ' αὐτούς τότε εἶπε τοῦ Ἰώβ πὼς γιά κάποια ἁμαρτία θά τιμωριόταν ἔτσι. Αὐτό ἔκανε τόν Ἰώβ ν' ἀγανακτήσει γιά πρώτη φορά καί νά παραπονεθεῖ στό Θεό γιά τίς συμφορές του. Ὅμως γρήγορα μετάνιωσε καί ζήτησε συχώρηση γιά τήν ἁμαρτία του. Ὁ Θεός τότε ἀντάμειψε τόν εὐσεβῆ Ἰώβ γιά τήν πίστη του καί τήν ἀπέραντη ὑπομονή του (Ἰώβειος ὑπομονή). Ὅχι μόνο τοῦ ἔδωσε τήν ὑγεία του, ἀλλά τοῦ χάρισε κι ἄλλα παιδιά καί διπλάσια ὑπάρχοντα ἀπ' ὅσα εἶχε πρίν.

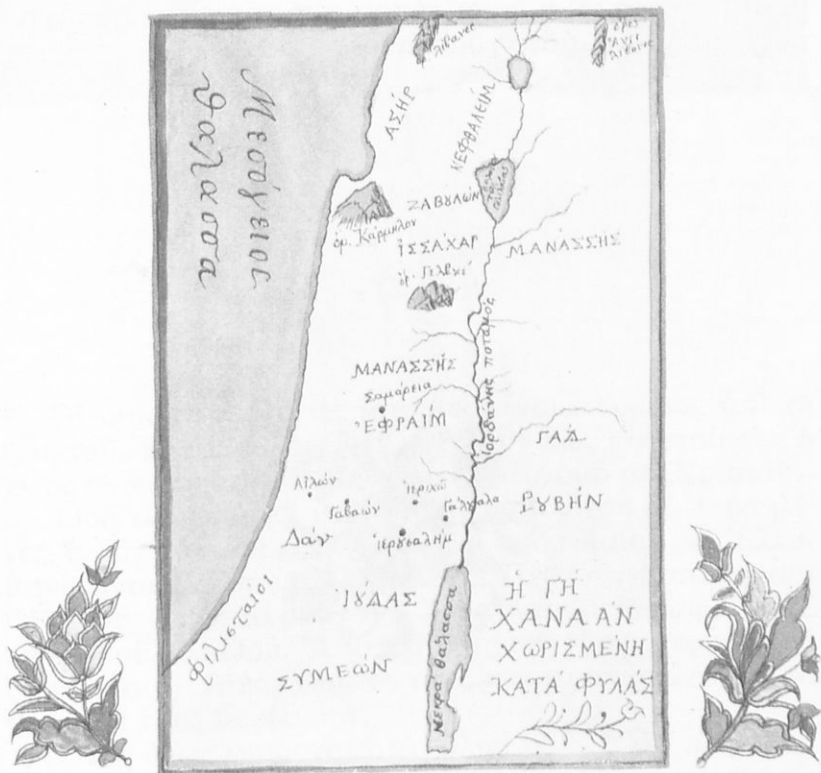
Ὁ Ἰώβ ἔζησε ἀρκετά χρόνια εὐτυχισμένος καί τέλος πέθανε σέ μεγάλη ἡλικία δοξολογώντας πάντοτε τό Θεό.

Ἑρωτήσεις – Ἀσκήσεις

1. Ποιές συμφορές βρῆκαν τόν Ἰώβ;
2. Τί σᾶς ἔκανε ἐντύπωση ἀπό τήν ἱστορία τοῦ Ἰώβ;

Στὸ χάρτη αὐτὸ μπορεῖτε νὰ βρεῖτε ἀρκετὲς τοποθεσίες καὶ πόλεις γιὰ τὶς ὁποῖες μιλήσαμε στὸ βιβλίο. Ἡ Παλαιστίνη εἶναι χωρισμένη σὲ 11 μέρη κι αὐτὸ γιατί ἡ μία ἀπὸ τὶς 12 φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ (ἡ φυλὴ τοῦ Λεβὶ) δὲν πῆρε μερίδιο, ἀλλὰ διασκορπίστηκε σὲ ὅλα τὰ μέρη.

Θά βρεῖτε τὸν Ἰορδάνη ποταμὸ, τὴν ἅγια πόλη τῶν

Ἱερόσολυμων μὲ τὸ ναὸ τοῦ Σολομώντα. Κοντὰ στὰ Ἱεροσόλυμα, ἢ Βηθλεέμ, ἢ πατρίδα τοῦ Δαβίδ, βορειότερα ἢ Ἱεριχώ. Στὴ Παλαιστίνη γεννήθηκε, δίδαξε, ἔπαθε, σταυρώθηκε κι ἀναστήθηκε ὁ Κύριός μας. Γι αὐτὸ ὀνομάστηκε ἅγια γῆ ἢ ἅγιοι τόποι, ποὺ τοὺς ἐπισκέπτονται κάθε χρόνο χιλιάδες χριστιανοί.

Ἀνακεφαλαίωση

Οἱ διδακτικὲς αὐτὲς ἱστορίες εἶναι παρμένεες ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ καὶ δείχνουν πῶς προετοίμασε ὁ Θεὸς τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου μέ τόν ἐρχομό τοῦ Χριστοῦ.

Ὅσο εἶναι πιστοὶ στίς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ οἱ Ἰσραηλίτες, ἔχουν πάντοτε τὴ βοήθεια καὶ προστασία Του. Ἐλευθερώνονται ἀπ' τοὺς Αἰγυπτίους. Περνοῦν ποτάμια καὶ θάλασσες χωρὶς νά βραχοῦν. Τρέφονται στήν ἔρημο μέ τό μάννα τοῦ οὐρανοῦ. Ἀπό τὴν πέτρα βγάζουν νερό γιὰ νά ξεδιψάσουν. Τοὺς ἐχθροὺς τους κατατροπώνουν καὶ τὰ φρούριά τους κυριεύουν.

Ὅταν ὁμως λησμονοῦν τόν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ παραβαίνουν τό ἅγιο θέλημά Του, τότε ὁ Θεὸς ἀποσύρει τὴν εὐνοια καὶ προστασία Του ἀπ' αὐτοὺς... Χάνουν τὴν ἐλευθερία τους, τό πολύτιμο αὐτό ἀγαθό, καὶ ὑποδουλώνονται σέ βαρβάρους καὶ εἰδωλολάτρεις. Σέρνονται αἰχμάλωτοι μακριὰ ἀπ' τὴν πατρίδα τους. Βασανίζονται καὶ παθαίνουν πολλές συμφορές.

Ὅταν ὁμως μετανοοῦν, ἔχουν καὶ πάλι τὴ θεία συχώρεση, εὐλογία καὶ προστασία.

Αὐτό τό λαὸ διάλεξε ὁ Θεὸς γιὰ νά προπαρασκευάσει τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου γένους μέ τόν ἐρχομό τοῦ

Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τή διδασκαλία Του, πού
τήν ἐπισφράγισε ἡ σταυρική Του θυσία καί τέλος ἡ
ἔνδοξη ἀνάστασή Του.

Κοντά στό Θεό, ὑπάρχει πάντοτε εὐτυχία καί χαρά!

Είναι Θεός

Είναι Θεός! Αυτός σκορπᾶ
τόν ἥλιο πού τή γῆ θερμαίνει
καί προστατεύει κι ἀγαπᾶ
ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη.

Εἶναι Θεός! Μᾶς ὀδηγεῖ
καί μᾶς διδάσκει αὐτά πού πρέπει,
καί ρίχνει μιά ματιά στή γῆ
κι ὅλες τίς πράξεις μας τίς βλέπει.

Εἶναι Θεός! Κάθε πρωί
μᾶς στέλνει μιά καινούρια μέρα.
Αὐτός μᾶς δίνει τή ζωή,
αὐτός μᾶς δίνει τή μητέρα.

Εἶναι Θεός! Αυτός σκορπᾶ
τά λούλουδα στή γῆ π' ἀνθοῦνε

καί προστατεύει κι ἀγαπᾶ
ὅσα παιδιά τόν ἀγαποῦνε.

Ἰ. Πολέμης

Ἄλλα προσεύχονται

Ἄλλα προσεύχονται! Καί γῆ καί οὐρανός κι ἀστέρια,
καί τά πουλιά πού ἔχουνε στά σύννεφα λημέρια!
Καί ὅσα ἔχουνε ζωή κι ἐκεῖνα πού δέν ἔχουν,
κι ἐκεῖνα ὅπου σέρονται, κι ἐκεῖνα ὅπου τρέχουν!

Ἄλλα προσεύχονται! Τῆς γῆς τό ταπεινό χορτάρι
ὁ ἥλιος ὁ περήφανος καί τ' ἀργυρό φεγγάρι,
ἡ θάλασσα, ὁ ποταμός, τό δάσος καί ἡ βρῦση.
Δέν ἀπομένει τίποτε χωρίς νά προσκυνήσει,
καί δίχως νά προσευχηθεῖ στοῦ κόσμου τόν Πατέρα!

Ἄχ. Παράσχου

Ἡ προσευχή τῶν παιδιῶν

Θεός τόν ἥλιο ὀδηγεῖ
πού πρέπει ν' ἀνατείλει
πῶς νά περάσει ἀπό τή γῆ
τό φῶς του νά μᾶς στείλει.

Θεός ὀρίζει στά ψηλά
ὁ ἥλιος ὅταν σβύνει
νά φέγγουν τ' ἀστρα τά πολλά
κι ἡ κάτασπρη σελήνη.

Καί τά λουλούδια, πού χυτά
στή γῆ μοσχοβολοῦνε

Θεός τά ἔμαθε κι αὐτά
πότε καί ποῦ ν' ἀνθοῦνε.

Καί τό μικρό-μικρό πουλί,
πού ψάλλει στό κλωνάρι,
Θεός τοῦ εἶπε νά λαλεῖ
νά κελαδεῖ μέ χάρη.

Θεός χαρίζει στά παιδιά
τό νοῦ τους καί τή γλώσσα,
νά λέν ὅ,τι ἔχουν στήν καρδιά
καί νά μαθαίνουν τόσα.

Γι' αὐτό καί τά καλά παιδιά
βράδυ, πρωί, χρωστοῦνε
στήν προσευχή τους μέ καρδιά
νά τόν εὐχαριστοῦνε.

Γ.Βιζυηνός

Ἐσένα Θεέ

Ἐσένα Θεέ τό σύμπαν ὕμνεϊ,
γιά σέ τά πουλιά λαλοῦν τήν αὐγή.
Στόν ἅγιο σου θρόνο πετάει ταπεινά
ἡ κάθε μας σκέψη, ὁ νοῦς κι ἡ καρδιά.

Σάν λείψει ἡ χαρά καί λύπες μᾶς βροῦν,
καί δάκρυα πικρά μέ πόνο κυλοῦν
ἐσύ σαι μονάχα γιά μᾶς συντροφιά,
ἐσύ μᾶς χαρίζεις ἐλπίδα γλυκειά.

HANDEL (μετ. Ἀργυροπούλου)

Σύ πού κόσμους κυβερνᾶς

Σύ πού κόσμους κυβερνᾶς
καί ζωή παντοῦ σκορπᾶς
ἄκου τούτη τή στιγμή
τῶν παιδιῶν σου τή φωνή.

Φώτιζέ μας τήν ψυχή
στό καλό στήν ἀρετή
δίνε μας ἀπό ψηλά
θάρος, δύναμη, χαρά.

Γιά νά ζοῦμε ἐδῶ στή γῆ,
μέ γαλήνη, μέ τιμή,
καί νά ὑμνοῦμ' αἰώνια σέ,
πάνσοφε δημιουργέ.

BITTER (μετ. Ἀργυροπούλου)

Χτυπᾶ ἡ καμπάνα

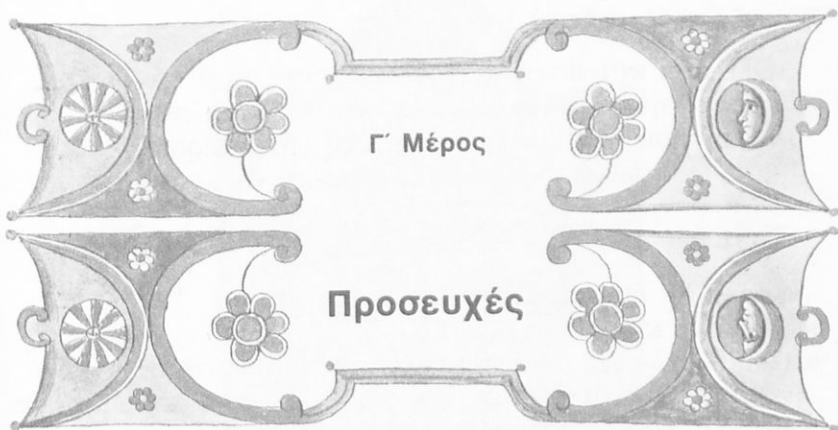
Ντίν-ντάν χτυπᾶ ἡ καμπάνα
κι ὄλους μᾶς προσκαλεῖ,
στήν ἐκκλησιά νά πᾶμε,
μ' εὐλάβεια πολλή.

Ντύνονται τά παιδάκια
τή νέα φορεσιά
καί φθάνουν σέ λιγάκι
στήν ὁμορφη ἐκκλησιά.

Ἄχ τί εὐτυχισμένα
πού εἶναι τά παιδιά,
γιατί δέν ἔχουν μίσος
καί φθόνο στήν καρδιά.

Προσευχές πρίν ἀρχίσουν τά μαθήματα

Τό σχολεῖο μου ἀνοίγει, Θεέ μου, σέ παρακαλῶ
φώτισέ-με νά προκόψω, νά γινῶ παιδί καλό.

Θεέ μου καί πατέρα ὄλου τοῦ κόσμου, ὅπως δέχτηκες
τή θυσία τοῦ Μωυσῆ, μετά τή διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θά-
λασσας, δέξου καί τή δική μου προσευχή.

Στείλε μου τήν εὐλογία σου νά μάθω πολλά γράμματα
καί νά γίνω καλός καί χρήσιμος ἄνθρωπος.

Στείλε μου τό Πνεῦμα σου τό ἅγιο νά μοῦ δείχνει τό
σωστό δρόμο καί νά μέ φωτίζει πάντα στό καλό.

Προσευχή μετά τό μάθημα

Ἐπουράνιε Θεέ, σ' εὐχαριστοῦμε πού μᾶς ἀξίωσες νά
τελειώσουμε καί σήμερα τό μάθημά μας.

Κάνε κάθε μέρα νά προοδεύουμε ὄλο καί πιο πολύ
ὥστε μέ τή βοήθειά σου νά γίνουμε χρήσιμοι ἄνθρωποι.

Πρωινές προσευχές

Θεέ μου καί πατέρα, τήν προσευχή πού κάνω
δέξου την σάν θυμίαμα ἀπ' τά οὐράνια πάνω.
Ὁδήγησε τά βήματα καί τούτη τήν ἡμέρα
καί φώτισε τή σκέψη μας, εὐσπλαχνικέ πατέρα.

Θεέ μου καί πατέρα ὅλου τοῦ κόσμου,
σέ δοξάζω καί σ' εὐχαριστῶ,
γιατί μέ φύλαξες ὅλη τή νύχτα ἀπό κάθε κακό.

Φύλαξέ με, σέ παρακαλῶ, νά περάσω τή μέρα μου μέ
ὕγεια καί χαρά, γιά νά δοξολογῶ τό ἅγιο ὄνομά σου.

Μέ τή γλυκιάν ἀνγούλα
χαρούμενο ξυπνῶ
καί στέλνω προσευχούλα
θερμή στόν οὐρανό.

Ἀξίωσε με, Θεέ μου
νά ἴμαι καλό παιδί
καί πάντα χάριζέ μου
χαρά καί προκοπή.

Θεέ μου, σάν τά πουλάκια
χαρούμενα νά ζῶ
καί τ' ἄλλα τά παιδάκια
πολύ νά τ' ἀγαπῶ.

Καί στέλνε μου ἀπό πάνω
τή χάρη σου κι εὐχή
νά σ' ἔχω σ' ὄ,τι κάνω
προστάτη καί σκεπή.

Μ. Στασινόπουλος

Προσευχή πρίν ἀπ' τό φαγητό

Θεέ μας, εὐλόγησε τό φαγητό πού θά φᾶμε σήμερα καί κάνε νά μή λείψει ποτέ τίποτε ἀπ' τό σπίτι μας καί ἀπό τά σπίτια τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Προσευχή μετά τό φαγητό

Θεέ μας, σ' εὐχαριστοῦμε πού μᾶς χάρισες καί τό σημερινό μας πλούσιο φαγητό. Σέ παρακαλοῦμε νά μᾶς δώσεις καί τά πνευματικά σου ἀγαθά γιά νά δοξάζουμε τό ἅγιο ὄνομά σου.

Βραδινές προσευχές

Σ' εὐχαριστῶ πολύ πολύ, Θεέ μου καί πατέρα,
γιατί γερό μέ φύλαξες ὀλόκληρη τή μέρα.

Ὁδήγησες καί φώτισες τό νοῦ καί τήν ψυχή μου
ὅπως σέ παρακάλεσα πρωί στήν προσευχή μου.

Θεέ μου, σέ παρακαλῶ, φύλαξέ με, ἀπό κάθε κακό,
ὅπως φύλαξες τό Δαβίδ ἀπ' τό φθόνο τοῦ Σαούλ καί βοή-
θησέ με νά ξυπνήσω τό πρωί μέ ὑγεία καί χαρά, γιά νά
δοξάσω καί πάλι τό ὄνομά σου τό Ἅγιο.

Πρίν πέσω νά πλαγιάσω, Θεέ μου, σέ παρακαλῶ,
νά δώσεις νά περάσω τή νύχτα μέ καλό.

Τόν ἄγγελό σου πάλι στείλε ἀπό ψηλά
νά ῥθει στό προσκεφάλι πιστά νά μέ φυλά.

Ὅταν ἐγώ κοιμᾶμαι στό πλάι μου ν' ἀγρυπνᾶ
κι ἔτσι νά μή φοβᾶμαι τά σκότη τά πυκνά.

Καί σ' ὄλη σου τήν πλάση κι ὅπου καλό παιδί,
στείλε νά τό σκεπάσει τή στοργική σου εὐχή.

M. Στασινόπουλος

Ἄλλες προσευχές

Ἐπουράνιε Θεέ, σύ, πού φύλαξες τούς τρεῖς παῖδες
μέσα στήν κάμινο καί τούς δροσίσεις μέ τήν ἅγια σου δρο-
σιά, φύλαξε καί μᾶς ἀπό κάθε κακό. Προστάτευε τό σπίτι
μας νύχτα καί μέρα.

Στείλε καί σ' ἐμᾶς τή δροσιά σου καί φώτιζέ μας πάν-
τοτε στό καλό, γιά νά ὑμνοῦμε τό μέγα ὄνομά σου.

IC

XC

Εἶμαι ἓνα μικρό παιδάκι ταπεινό καί σέ ὑμνῶ.
Θεέ μου, κάνε ἡ προσευχή μου ν' ἀνεβῆ στόν οὐρανό.

Στείλε μου ἄγγελο προστάτη, πού ἡ ψυχή μου λαχταρᾷ·
στείλε, Θεέ μου, νά μέ βάλει κάτω ἀπ' τ' ἄσπρα του
φτερά.

Σάν πατέρα ὅλου τοῦ κόσμου σέ δοξάζω, σ' ἀγαπῶ,
μά συχώρα με, ἄν δέν βρίσκω μέ τί λόγια νά σ' τό πῶ.

Δεῖξε μου τόν ἴσιο δρόμο καί τή στράτα τήν καλή.
Κάμε ν' ἀγαπῶ τόν κόσμο κι ἀπό μένα πιό πολύ.

Στ. Σπεράντσας

Ἐπουράνιε Θεέ, Σύ, πού μέ τό λόγο Σου δημιούργη-
σες ὅλο τόν κόσμο, φύλαξε τήν οἰκογένειά μας (τό χωριό
μας, τήν πόλη μας, τήν πατρίδα μας) ἀπό κάθε κακό,
ὅπως φύλαξες τούς Ἰσραηλίτες στήν ἔρημο καί δῶσε μας
παντοτινή εἰρήνη καί ὑγεία.

Δέν λησμονῶ μέ τό σταυρό μου
πού κάνω βράδυ καί πρωί
τήν προσευχή μου στό Θεό μου
πού μᾶς χαρίζει τή ζωή.

Μεγάλη ἡ χάρη του, μεγάλη!
Γι' αὐτό συνήθισα κι ἐγώ
πρίν ἀπό κάθε πράξη ἄλλη
πιστά νά τόν δοξολογῶ.

Ἄ. Μωραΐτης

Ι. Τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ

Εἶχαν περάσει πολλά χρόνια ἀπό τότε πού σταυρώθηκε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Τό Τιμιο ξύλο τοῦ Σταυροῦ, πάνω στόν ὁποῖο σταυρώθηκε καί πέθανε ὁ Χριστός μας, ἔπεσε καί σκεπάστηκε μέ χῶμα. Κανένας δέν τόν ἀναζήτησε, γιατί οἱ χριστιανοί ἀπό τότε πέρασαν δύσκολους καιρούς. Ὑπόφεραν πολλά ἀπ' τοὺς διωγμούς τῶν Ρωμαίων. Μέ τή βοήθεια ὁμοῦ τοῦ Θεοῦ οἱ διωγμοί σταμάτησαν καί ὁ Χριστιανισμός θριάμβευσε.

Ἡ ἁγία Ἑλένη, ἡ μητέρα τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, προσάτεψε τή νέα θρησκεία τῶν χριστιανῶν. Πῆγε λοιπόν στό Ἱεροσόλυμα καί μετὰ ἀπό πολλοὺς κόπους βρῆκε τόν Τιμιο Σταυρό. Ἦταν θαμμένος βαθιά στό χῶμα (λένε μάλιστα πὼς πάνω στό χῶμα εἶχε φυτρώσει ἓνα μυρωδάτο φυτό, ὁ βασιλικός).

Ὁ Ἅγιος Κωνσταντίνος ἔκανε ἓνα μεγάλο ναό, τό ναό τῆς Ἀναστάσεως. Ἐκεῖ τοποθέτησαν τόν Τιμιο Σταυρό τοῦ Χριστοῦ μας νά τόν προσκυνοῦν οἱ χριστιανοί.

Ύστερα από χρόνια ένας βάρβαρος λαός, οί Πέρσες, κυρίεψαν τά Ἱεροσόλυμα καί πῆραν πολλά λάφυρα. Ἀνάμεσα σ' αὐτά καί τόν Τίμιο Σταυρό. Αὐτό οἱ χριστιανοί τό θεώρησαν μεγάλη προσβολή γιά τή θρησκεία τους. Γι' αὐτό, ὅταν ἔγινε αὐτοκράτορας ὁ Ἡράκλειος, ἔκανε πόλεμο μέ τούς Πέρσες καί μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ τούς νίκησε καί πῆρε πίσω τόν Τίμιο Σταυρό.

Ὁ Ἡράκλειος τότε μέ μεγάλη τελετή τόν ἔφερε πίσω στά Ἱεροσόλυμα καί τόν ὕψωσε ξανά στή θέση πού ἦταν πρίν. Χιλιάδες λαός καί κληρικοί δοξολογοῦσαν τό Θεό γονατιστοί κι ἔφαλλαν συγκινημένοι μαζί μέ τόν αὐτοκράτορα τό γνωστό ἀπολυτίκιο:

«Σῶσον, Κύριε, τόν λαόν σου καί εὐλόγησον τήν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατά βαρβάρων δωρούμενος καί τό σόν φυλάττων διά τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα».

Τήν ὕψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ – ἡ «τοῦ Σταυροῦ» ὅπως λέμε – τή γιορτάζουμε κάθε χρόνο στίς 14 Σεπτεμβρίου.

2. Τοῦ ἁγίου Δημητρίου

Ἦ ἁγιος Δημήτριος γεννήθηκε στή Θεσσαλονίκη ἀπό εὐγενική καί πλούσια οἰκογένεια καί, σάν μεγάλωσε, ἔγινε ἀξιωματικός τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ. Ὅταν γνώρισε τή χριστιανική θρησκεία βαπτίστηκε καί τή δίδασκε μέ τά λόγια, καί προπαντός μέ τό παράδειγμά του, καί στούς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἡ Θεσσαλονίκη, ὅπως καί ὀλόκληρη ἡ Ἑλλάδα, τήν ἐποχή ἐκείνη ἦταν στά χέρια τῶν Ρωμαίων. Αὐτοκράτορας τότε ἦταν ὁ Μαξιμιανός, ἕνας εἰδωλολάτρης πού μέ μανία καταδίωκε τούς χριστιανούς.

Ὅταν κάποτε ὁ Μαξιμιανός πῆγε στή Θεσσαλονίκη κι ἔμαθε πώς ὁ Δημήτριος ἦταν χριστιανός, διέταξε νά τόν κλείσουν στή φυλακή. Μά καί στή φυλακή ὁ Δημήτριος ἐξακολουθοῦσε νά διδάσκει τό Χριστιανισμό.

Ἐκεῖνο τόν καιρό, γιά χάρη τοῦ αὐτοκράτορα, οἱ εἰδωλολάτρες ἔκαναν ἐκεῖ ἀγῶνες. Τό στάδιο ἦταν γεμάτο κόσμο. Ἐβραλαν τότε ἕναν παλαιστή, τό Λυαῖο καί φώναζε:

—“Οποιος χριστιανός θέλει, ἄς ἔρθει νά παλέψει μαζί μου κι ἄς μέ νικήσει μέ τή δύναμή τοῦ Χριστοῦ σας.

Κανένας δέν τολμοῦσε νά παρουσιαστεῖ μπροστά του, γιατί ὁ Λυαῖος ἦταν πολύ δυνατός καί σωματώδης, σωστός γίγαντας.

Μ' αὐτόν τό γίγαντα τόλμησε νά παλέψει ἕνας νεαρός καί μικρόσωμος χριστιανός, πού τόν ἔλεγαν Νέστορα, ὅπως ἄλλοτε ὁ Δαβίδ τό Γολιάθ.

Δέν μπορούσε ν' ἀντέξει νά βρίζουν τό Χριστό. Φεύγει κρυφά ἀπ' τό στάδιο καί πάει στή φυλακή. Ζητᾶ ἀπ' τό Δημήτριο τήν εὐλογία του κι ὁ Δημήτριος τόν εὐλογεῖ. Ὁ Νέστορας ξαναγυρίζει στό στάδιο μέ ἀπόφαση νά νικήσει καί παρουσιάζεται μπρός στό Λυαῖο.

— Ἐγώ, τοῦ λέει, θά παλέψω μαζί σου καί μέ τή βοήθεια τοῦ Χριστοῦ θά σέ νικήσω. Ἔτσι κι ἔγινε. Μέ τό πρῶτο χτύπημα τόν ἄφησε νεκρό. Ἡ δύναμη τοῦ Χριστοῦ νίκησε.

Ὅταν ὁ αὐτοκράτορας ἔμαθε αὐτό πού ἔγινε, θύμωσε πολύ κι ἔδωσε διαταγή νά σκοτώσουν τό Νέστορα καί τό Δημήτριο πού τόν βοήθησε μέ τήν προσευχή του καί τήν εὐλογία του.

Οἱ χριστιανοί ἔθαψαν κατόπιν τό σῶμα τοῦ Δημητρίου μέ εὐλάβεια. Ἀπ' τόν τάφο του ἄρχισε ν' ἀναβλύζει μύρο καί γι' αὐτό ὁ ἅγιος Δημήτριος ὀνομάζεται Μυροβλήτης. Εἶναι ὁ πολιοῦχος Ἅγιος τῆς Θεσσαλονίκης μας πού τήν προστατεύει πάντοτε. Τοῦ ἔχουν χτίσει ἐκεῖ ἕνα μεγαλοπρεπέστατο ναό, ὅπου μέ εὐλάβεια οἱ χριστιανοί τιμοῦν τή μνήμη του κάθε χρόνο στίς 26 Ὀκτωβρίου.

3. Τοῦ ἁγίου Γεωργίου

Ὁ ἅγιος Γώργιος ἔζησε τήν ἐποχή πού οἱ εἰδωλολάτρες κυνηγοῦσαν τούς χριστιανούς. Ἡ οἰκογένειά του ἦταν ἀρχοντική ἀπό τήν Καππαδοκία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

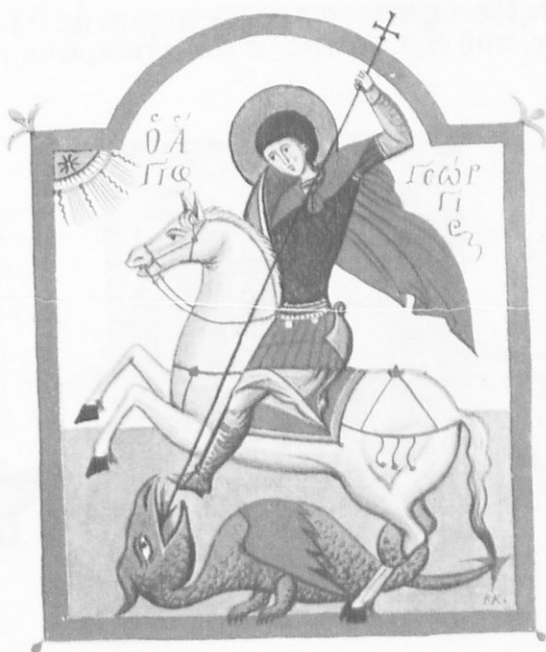
Ἀπό τά μικρά του χρόνια ἔγινε χριστιανός. Ὅταν μεγάλωσε, ἔγινε ἀξιωματικός τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ.

Μετά τό θάνατο τῶν γονέων του ἔλευθέρωσε ὅλους τούς δούλους τοῦ πατέρα του καί μοίρασε τήν περιουσία του στούς φτωχοῦς, σάν καλός χριστιανός. Ἐπειδή ἦταν γενναῖος ἀξιωματικός, πῆρε γρήγορα βαθμούς καί ἔγινε στρατηλάτης.

Τήν ἐποχή ἐκείνη αὐτοκράτορας τῶν Ρωμαίων ἦταν ὁ Διοκλητιανός, ἕνας εἰδωλολάτρης καί φοβερός διώκτης τῶν χριστιανῶν.

Ὁ Διοκλητιανός διέταξε τό Γεώργιο νά κυνηγήσει τούς χριστιανούς· αὐτός ὄχι μόνο ἀρνήθηκε νά τό κάνει, ἀλλά ὁμολόγησε μέ θάρρος πῶς εἶναι χριστιανός καί συνέχισε νά διδάσκει τό Χριστιανισμό. Ὁ αὐτοκράτορας ὀργίστηκε καί τόν ἔριξε στή φυλακή.

Μέ ὑποσχέσεις καί φοβέρες προσπάθησαν νά τόν κάνουν εἰδωλολάτρη. Μά δέν τό κατάφεραν. Ὁ Γεώργιος

ἔμενε πάντα πιστός στό Χριστό. Τέλος, ἀφοῦ τόν βασάνισαν πολύ, τόν ἀποκεφάλισαν.

Ἐπειδή βασανίστηκε γιά χάρη τοῦ Χριστοῦ μας καί πέθανε ἀπό μαρτυρικό θάνατο, ὀνομάστηκε *Μεγαλομάρτυρας*.

Τή μνήμη τοῦ ἁγίου Γεωργίου γιορτάζουμε στίς 23 Ἀπριλίου.

4. Τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου

Ὁ ἅγιος Κωνσταντίνος εἶναι ὁ πρῶτος χριστιανός αὐτοκράτορας τῶν Ρωμαίων.

Ἦταν γιός τοῦ Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ καί τῆς ἁγίας Ἐλένης. Ἡ μητέρα του ἦταν χριστιανή καί ἀνέθρεψε χριστιανικά καί τό γιό της.

Ὁ Κωνσταντίνος ὅταν μεγάλωσε κι ἔγινε αὐτοκράτορας, ἔπαψε τούς διωγμούς ἐναντίον τῶν χριστιανῶν καί τούς ἄφησε ἐλεύθερους νά προσκυνοῦν τό δικό τους Θεό.

Κάποτε, πού εἶχε πόλεμο μέ τόν αὐτοκράτορα Μαξέν-

τιο, είδε ένα όραμα. Τήν παραμονή τής μάχης είδε στόν ούρανό ένα φωτεινό σταυρό μέ τά γράμματα: «Έν τούτω νίκα».

Ο μέγας Κωνσταντίνος τότε διέταξε κι έφτιαξαν μία τέτοια σημαία (λάβαρα) πού είχε πάνω του τό σταυρό και τά ίδια γράμματα. Οί στρατιώτες του, από τούς όποιους πολλοί ήταν χριστιανοί, ένθουσιάστηκαν, πήραν θάρρος άπ' τό σταυρό, πολέμησαν γενναία και νίκησαν τούς έχθρούς. Από τότε ό Κωνσταντίνος σταμάτησε τούς διωγμούς κατά τών χριστιανών και βοήθησε πολύ τή χριστιανική θρησκεία.

Οί χριστιανοί από τότε μπορούσαν έλεύθερα νά χτίζουν ναούς και νά λατρεύουν τόν άληθινό Θεό.

Η μητέρα του, ή άγία Έλένη, ύποστήριξε επίσης πολύ τούς χριστιανούς· βοήκε τόν Τιμιο Σταυρό κι έχτισε πολλούς ναούς.

Τή μνήμη του άγιου Κωνσταντίνου και τής άγίας Έλένης ή Έκκλησία μας τή γιορτάζει στίς 21 Μαΐου.

Επισημαίνεται ότι η παρούσα μελέτη είναι η πρώτη που διεξάγει μια συστηματική ανάλυση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε ένα δείγμα εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι συμμετείχαν σε μια σειρά από ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν διαφορετικές αντιλήψεις σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών, οι οποίες επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες, όπως η εμπειρία, η εκπαίδευση και η κουλτούρα της σχολικής κοινότητας. Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν στην ανάπτυξη μιας πιο αποτελεσματικής διαδικασίας αξιολόγησης των μαθητών, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές αντιλήψεις των εκπαιδευτικών.

Πρόλογος ..... σελίδα 5

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

A) 'Η ιστορία πρὶν ἀπ' τοὺς Πατριάρχες	σελίδα 7
1. Εἰσαγωγή	» 7
2. 'Η δημιουργία τοῦ κόσμου	» 8
3. 'Ο Θεός δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπο	» 9
4. 'Ο Παράδεισος	» 11
5. 'Η παρακοή τῶν πρωτοπλάστων καὶ ἡ ἐξωσὴ τους ἀπ' τὸν παράδεισο	» 12
6. 'Ο κατακλυσμός	» 15
7. 'Ο Πύργος τῆς Βαβέλ	» 17
B) Οἱ Πατριάρχες	» 19
1. Εἰσαγωγή	» 19
2. 'Ο Ἀβραάμ	» 19
3. 'Ο γάμος τοῦ Ἰσαάκ – Ρεβέκκα	» 23
4. Τὰ παιδιά τοῦ Ἰσαάκ – 'Ο Ἰακώβ	» 25
5. 'Ο Ἰωσήφ στήν Αἴγυπτο	» 27
6. 'Ο Ἰωσήφ στή φυλακή	» 29
7. 'Ο Ἰωσήφ δοξάζεται	» 30
8. Τ'ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ στήν Αἴγυπτο	» 32
9. 'Ο Ἰωσήφ φανερώνεται στ' ἀδέρφια του ..	» 34
10. 'Ο Ἰακώβ ἐρχεται στήν Αἴγυπτο	» 37

Γ) Ἡ ἱστορία τοῦ Μωυσῆ καί τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ	»	39
1. Εἰσαγωγή	»	39
2. Κλήση τοῦ Μωυσῆ γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ λαοῦ του	»	40
3. Ἡ ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπ' τήν Αἴγυπτο καί ἡ διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσης ..	»	43
4. Ἡ ζωή τῶν Ἰσραηλιτῶν στήν ἔρημο	»	46
5. Ἡ Νομοθεσία	»	48
6. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	»	52
Δ) Οἱ Κριτές	»	54
1. Εἰσαγωγή	»	54
2. Ὁ Γεδεὼν	»	54
3. Ὁ Σαμψών	»	56
4. Ὁ Ἡλὶ	»	57
5. Ὁ Σαμουὴλ	»	59
Ε) Ἡ Ροῦθ	»	61
ΣΤ) Οἱ βασιλεῖς	»	63
1. Ὁ Σαοὺλ	»	63
2. Δαβίδ καί Γολιάθ	»	64
3. Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ Δαβίδ	»	66
4. Ὁ Δαβίδ βασιλιάς	»	68
5. Τό τέλος τοῦ Δαβίδ – Ἀβεσαλώμ	»	70
6. Ὁ Σολομώντας	»	71
7. Τό ἔργο τοῦ Σολομώντα	»	72
8. Ἡ κατάλυση τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰούδα καί ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλώνας	»	74
Ζ) Οἱ Προφῆτες	»	76
1. Εἰσαγωγή	»	76
2. Ὁ προφήτης Ἡλίας	»	76
3. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας	»	78
4. Ὁ προφήτης Δανιὴλ	»	80
5. Οἱ τρεῖς νέοι στό ἀναμμένο καμίνι	»	80
6. Ὁ Δανιὴλ στό λάκκο τῶν λιονταριῶν	»	81
7. Ὁ προφήτης Ἰερεμίας	»	81
8. Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς	»	83

Η) Ὁ Ἴωβ	»	85
Ἄνακεφαλαίωση	»	89

Β΄. ΜΕΡΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	»	91
--	---	----

Γ΄. ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ	»	95
-----------------	---	----

Δ΄. ΜΕΡΟΣ

ΑΠΛΕΣ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΕΟΡΤΩΝ	»	101
1. Τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ	»	101
2. Τοῦ ἁγίου Δημητρίου	»	103
3. Τοῦ ἁγίου Γεωργίου	»	104
4. Τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου	»	106

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΡΑΛΛΗ ΚΟΨΙΔΗ

0020555797

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ Γ' 1981 — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 185.000 — ΣΥΜΒΑΣΗ: 3500/13.11.80
ΕΚΤΥΠΩΣΗ — ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ Αφρ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ Α.Ε.

